

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

నంపుటము ౧౬ } చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ జూలై నెల 18-వ తేది బుధవారము } No. ౧౬
Vol. 16 } శ్రీ విభవనామ సంవత్సర అధిక శ్రావణమాస శుద్ధ ప్రథమ. } సంచిక ౧౬

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలవేలు
జ్యోతిశాపత్రములు పొందియున్నది
తలనోవ్వుల మాన్పును. వాయువు పోట్లు
బాపును. పార్శ్వపునోవ్వుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ.
లగించును. నోవ్వులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్నివిధములకు
నోవ్వులకు నంజీవివంటిది.

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బితో 1-కి రు 6-4-0 లు.

వ్రతయింట ముఖ్యముగా నుండవలసింది.

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబుకెట్టపేటి, మద్రాసు

109, శ్రీరంగేశ్వర, భార్య, బాంబాయి

బారత్ ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్.

(లాహారు)

స్థాపితం 1896

హిందువుల బీమా కంపెనీ.

లాహారు కింగ్ డొమింగో బి. ఏ. బారెట్టు అధ్యక్షుడు.

మల్లిక్ సింగ్ డొమింగో బి. ఏ. జనరల్ మేనేజరు.

బారత్ యొక్క ప్రజాదరణ యాదిగువ సంకెల చూచి గాంచనగును.

సం. పాలసీ నెంబర్లు మొత్తం, అన్యూరెన్సు మొత్తం.

1925 3118 73,16,403

1926 4752 1,24,33,085

1927 7237 1,51,80,980

బాగుపడ దలచిన పాలసీదార్లందరు యాదిగువకు వ్రాయ గోరుచున్నాము.

బ్రాంచి శాఖలు:— మద్రాసు, మదుర, కల్లికోట.

లేక డి. సంతయ్య, చీఫ్ ఏజెంట్లు సామర్లకోట.

అత్యద్భుతము! ఆశ్చర్యము!! ఆమోఘము!!!

ఇదివర కెన్నడు ఈదిగువ తెలుపబడినట్టి బహుమతి సామానులు మీరు కని, వినియుండరు.
అప్పుడే సగముభాగము విక్రయమైనది. ఆలశ్యముచేసిన ఆశాభంగమగును. ప్రస్తుతము కొనలేనివారు
సహితము ఒకదఫా చూచి ఆనందింపుడు. గాన ప్రతియొక్కరు ఒకదఫా మా ప్రదర్శనశాలకు రా
గోరెదము.

బహుమతి నివృత్తిగన బంగారు గడియారములు, ఇవిలేషన్ దంకం బ్రష్టు, దువ్వెనలు, అద్దములు, కట్టలు, పెండ్లి ఫోటో
ప్రేములు, సవినరకము పెండ్లి టీ, కాఫీ పెట్టు మాన్పును మేలైన సరకులు సరసముగా విక్రయించబడుచున్నవి.

తండ్రివిలాసము } ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,
"ఉమ్మడియార్" } నగవర్రకులు, 25 చైనాబజారులోడ్డు, మద్రాసు.
తెలిఫోన్ నెం 2802.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare certificate on 2 annas stamp. Apply to Central Telegraph College, Nai Sarak, Delhi. 8437

అమకమునకు

ఒక డబుల్ బారెల్ మజ్జల్ లోడింగ్ 12 బోరుల మిక్కిలి మేలైన తుపాకి బెల్విట్ గారితో తయారుచేయబడినది. మామూలు ధర రూ. 175. తగ్గించబడిన ధర రూ. 100.

స్పెన్సర్ అండు కో లిమిటెడ్., మద్రాసు.

కావలెను

పోలీసులలోనుండి మునిషిల్ తెలుగు ప్రైమరీ స్కూలులకు ఆంధ్ర ఉపాధ్యాయులపదవికి దరఖాస్తులను పంపు కొనవలెను.

దరఖాస్తుదారులు ఉపాధ్యాయులుగా నుండునట్టి ధర్మాగృతగలిగియుండవలెను. మనాటిభాష ముఖ్యముగా తెలిసి యుండవలెను.

దరఖాస్తులను వారంవారమునాటికినే పంపించుటకు లో ప్రాసిఫంపుననలెను. వారంవారమునాటికి గెట్టి ఇంటిలో చేసి ఉద్యోగము మొదలు పెరిగిన లుకుండి పోయినట్లు దరఖాస్తులు 10-8-1928 తేదీలోగా ఈ బిరుదు పూర్వము చేదనట్లు పంపుకొనవలెను. గవర్నరుగారి చట్టబద్ధముగా జీతవివరములు.

స్కూల్ బోర్డు అధీశు } ఎస్. ఎస్. కొత్తపాటి
పోలీసులకు మునిషిపాలిటీ } కె. లక్ష్మణ్ ముఖ్య అధ్యక్షుడు

కృష్ణాస్థాన-బెడవాడ

ఇందు గావ్యుడు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారు. సమస్తాయుర్య బావధములు తయారుచేయుచున్నది. వారి చా. కోననా పి. పి. గ పంపబడును. శ్రీ లక్ష్మణ్ ముఖ్య అధ్యక్షుడు. 2046 (క. ౧౬ ౭)

విషాచి నివారిణి ఆమోఘమైన

కలరా మందు

గత యిరవే సంవత్సరములనుండియు అనేక ప్రాంతాలను కాపాడి ఖ్యాతిపొందినది. దీనిని ప్రయోగముల ద్వారా పయితము వెంటనుంచుకొనుట అవసరము. వీరిల సహాయము ప్రస్తుతము వెల తగ్గించి నాము.

వెల బుడ్డి 1 కి రు 1-2-0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

ఆయుర్వేద భూషణ నోరి రామశాస్త్రి, ఆయుర్వేదవిలయము, బెజవాడ,

ప్రతి గృహమునందు అత్యవశ్యకముగా నుండతగినది!

దీనిచే గలుగు గుణము అత్యద్భుతము!!

మా తోకామయహార కసూరి మాత్రలను

Regd

Trade Mark

తెప్పించి, ఒకదాని వాదిన మీద మిక్కిలి కృత్రిమమైనది నా నిర్ణయభిప్రాయము. (కరివినము అనుగకడ) మాకు వచ్చుచున్న ప్రశంసాపత్రములే ఇందుకు ప్రబల నిదర్శనము. 504, వా 301

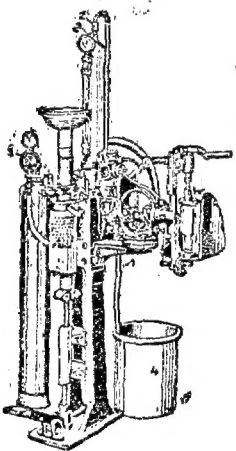
ఇది మేల్ నకస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, అపూర్వమైన సీమగలు మొదలగునవి చేర్చి కాస్తూరి కముగా తయారు చేయబడినది. తంబూలముతో గాని, విడిగా గాని ఉపయోగించవచ్చును. వలదివలదు, దగ్గులు, శీతలము, ఆస్త్రము, ప్లేగు, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి పిల్లలు వడినెము, క్రక్కల ఈడ్పు, అగ్నిమాంద్యము, మదబద్ధము బలహీనత మొదలగువాటికి వైఖాయాధమవలె పనిచేయును. స్త్రీలు వసేపిల్లలను మావలవారు మొదలగువాటికి అమృతపదానము. వాల్మీకిలకు ఒక గొప్ప వర్ణపదానము. 250-300 మాత్రలు గల బుడ్డి 1 కి ధర రు 0-4-0 పొమ్ము ఖర్చు ఖర్చు 0-4-0 జి. పొమ్ము ఖర్చుతో 6 పహ రు. 1-8-0, 12 కి రు. 2-18-0, 25 కి రు 5-8-0.

భిషగరత్న పాశ్యపు వెంకటాచల వండితులు, పాపైటరు.

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు

ఇండియాలో కెల్ల న్యల్పధరలకు పొందగిన వ్యాపార స్థలము సోడావాటరు మెషీనులు, బోల్ స్టాండ్, క్రౌన్ కార్కు సోడావాటరు నీసాలు, మంచి యెసెన్సులు, కెమికల్స్ సోడావాటరు ఫ్యాక్టరీకి వలయు సామగ్రి వగైరాలు కలవు.

1845 సం లో స్థాపితము

ఈ వ్యాపారములో ననాదినుండి పని చేయు చున్న దిదియే. గొప్ప పేరు గాంచిన బిష్ యస్ అండ్ హెచ్. డక్లర్ వగైరా వారివద్దనుండి నేరుగా తెప్పించి న్యల్పలాభములకే నష్టయిచేయువారలు, వివిధ పరిమాణములకు సరిపోవు సోడావాటరు మెషీనులు.

పూర్తివివరములకు వ్రాయుడు.

లిక్విడ్ రంగులు, పొడర్లు కోరినవారలకు పంపబడును.

ESOOFALY MAHOMEDALY & Co.,

102/104 Bhusari MOHOLLA, BOMBAY. 3.

తుపాకులు, మందుగుండు సామానులు, వేటపరికరముల వ్యాపారస్థులు, కేటలాకు ఉచితముగా పంపబడును. ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

బట్టలను తక నేల?

సబ్బుల నువయోగించ నేల?

బట్టలను రాతికి కొట్టి పాడుచేయ నేల?

అనే పాడరును నీళ్లలో కలిపి మురికిబట్టలను స్వల్పకాలము ఊర బెట్టితే చాలును. డిప్ మీ బట్టల నుతికి పెట్టును.

బట్టలను జాడించి ఎండవేయుట మాత్రం మీయొక్కపని.

వెల 10 ఆణాలు

డిప్ - ఆశ్చర్యకరమైనది.

QUALITY PRODUCTS COMPANY,

Vincent Road, Dadar, BOMBAY 14

మదరాసు గవర్నరుగారి

పర్యటనము

కర్నూలు బాలభటనమానేశము యెదుట

ఉపన్యసించుట

అనంతపురంజిల్లాబోర్డు మునిసిపలు సంఘములకు

వ్రత్యుత్తరములు

జూలై 14 వ తేది యందునున కర్నూలునందు గవర్నరు దంపతులకు సన్మానము జరిగిన తదుపిత పురముంజుల నానావిధసంస్కరణదర్శించిరి. కలక్టరుగారును పి రామలింగరా రియోగూడి గొన్నచు దంపతులు మొట్టమొదట గవర్నరు మెంటు హెడ్ క్వార్టర్స్ అప్పటిని దర్శించిరి. ఈ అప్పటిలో ప్రస్తుతి ము 64 గురు రోగులకు సలమగలరు. 20 మంది పురుషులకు కు పరిపావులకు రూ 80,000 ఖర్చుతో మరియొక మేల్ నా ధ్దుకు నిర్మించుటకును అందులో 10 మందములు పోలీసురోగు లకు రిజర్వేషన్లుటకును పోలీసు ఆస్పత్రిని క్రమక్రమముగా హెడ్ క్వార్టర్స్ ఆస్పత్రిలో గలపుటకును అప్పడప్పుడు మద రాను జనరలు ఆస్పత్రినుండి తీవ్రరోగములతో పంపబడు రో గులకొరకు 6 మందము లు గల మునియొక వా ధ్దు ను నిర్మించుటకును సూచనలు గావించబడినవి. వి జి టు ర్లు పుస్తకములో గవర్నరుగారి క్రిందివిధమున వ్రాసిరి:—ఈ ఆస్ప త్రి చాల వైఖాల్యము గలిగి పరిశుభ్రముగా నుండునను నిల నుమై యున్నది ఇది ప్రస్తుతకాలమునకు తగిన సకలసదు సాయము లతో గూడియున్నది. స్త్రీలకొరకొక క్రొత్తవాడ్డు నిర్మింప బడుచున్నది. ఈ జిల్లాలో నిర్మితమైన ఆస్పత్రిని జూమ టుకు చాంగోపించితిమి

అబ్దులువాహబు గోరి

పిమ్మట గవర్నరుదంపతులు అబ్దుల్ వాహబు గోరిని దర్శించిరి 17 వ తేదీ బుధవారము వీజపూరురాజుచే పంపబడిన బు వాహబు అను ముహమ్మదీయ నేనానాయకుడు కర్నూలు కోటను ముట్టడించి, కర్నూలుజిల్లా ప్రాంతము నంతయు 16 మేండు పరిపాలించి యుండెను. ఇతడు చంపాపుటకు ముందుగానే యాగోరిని తనకొరకు కట్టించి తనెను.

ఈగోరిని దర్శించినపిమ్మటగవర్నరుగారు నీటిపన్నులకుదర్శించిరి. తరువాత కొందరు ప్రముఖులను సందర్శించి లాసగిరి.

ఈతాళుననే గవర్నరు సలిగారు రోమను కేథలిక్కు మినను బాలికాపాఠశాలను, నెలుమైరీ ఆస్పత్రిని, ఎమిలీ కోల్సు బాలికా పాఠశాలను దర్శించిరి.

బాలభట నమానేశము.

మ ధ్యా ప్నా మన ఆ ఫీ సర్వక్ల బుబ్బ మై బా నమువ ద్ద జరిగిన బా ల భ ట న మా నే శ ము వ ద్ద గవర్నరు దంపతులు పాజరయిరి. ఇచ్చటగవర్నరుగారి క్రింది విధమున సుపన్యసించిరి.

చాలదూర్ఘటములనుండి యందరు చాల భయముపల్పి న మ్మ గౌరవించుట కిచ్చటసమావేశమగుచునని నేనువలచియుండ లేదు. చాలభటోధ్యమము పట్ట యాజిల్లాలో నింతటి యంతృ హము జూపబడుట సంతోషకరముగా నున్నది. చాలభటవళ మొకటి యాజిల్లా యాత్రికులకు నామమైనర్చి యుండెనని వింటిని. ఈవిధమున నేవలను జేయుచుండుటయే యాయుధ్యమ మయొక్క యు ద్దేశ ము ల లో నొ క టి. ఇ తి ర చా ల భ ట న మా నే శ ము ల లో నే ని ని వ ర కు జూచియుండరి కొన్ని విధములను ఉపయోగపూర్వముల నిచ్చ ట జూచి సంతోషించితిని.

తోటవిడు

పిమ్మట గవర్నరుదంపతులు జిల్లాబోర్డు ఆఫీసువద్దక ర్నూలు ప్రముఖులచే నొసగబడిన తోటవిడులలో పాల్గొనిరి.

సంద్యాలవద్ద

జూలై 15వ తేదీ యందు గవర్నరు దంపతులు సంద్యాలవద్ద గడిపిరి. ఆశాటిరాత్రి సంద్యాంబిదివి అనంత పురమున కేగిరి.

అనంతపురమువద్ద

జూలై 16వ తేదీ యందునున గవర్నరు దంపతులు అనంతపురము చేరిరి. పురపంతయు తోరణములతోను జండా లతోను సలంకరింపబడిన. రైలుస్టేషనువద్ద కలక్టరుగారును పోలీసు నూపరంబెండెంబుగారును గవర్నరుగారిని కలిసికొ ని పీఠమెమెరియలు కోటవద్దకు తోడ్కొచ్చిరి. ఇచ్చట పుర ప్రముఖులచే సన్మానములు జరిగెను.

స్వేచ్ఛర్ అండ్ కో. లిమిటెడ్., మదరాసు.

ఈనోస్ ఫ్రూట్ సాల్ట్

ఆరోగ్యము కాపాడుకొనుటకు,

ముఖవర్చస్సు సరిగానుంచుకొనుటకు ఈనోస్ ఫ్రూట్ సాల్ట్ గుడు 4409

గత 50 వత్సరములనుండి హిందూదేశమునందు ప్రత్యేకపెట్టబడినదానిగా, ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనదలచి వర్జివరందరిచేత ఈనోస్ ఫ్రూట్ సాల్ట్ ఖ్యాతినించుచున్నది. ఉదాహరణగా ఈనోస్ ఫ్రూట్ సాల్ట్, తీవ్రము వత్తు వచ్చును. ఏలగడ రక్తమును కుడిపరచి మలబద్ధము, అజీర్ణముమొదలగు వ్యాధులను రానిక ఆటంకపరచును. ఈనోస్ ఫ్రూట్ సాల్ట్ తదితరసాల్ట్లనుచూచి ప్రభువదకుడు. ఈనోస్ ఫ్రూట్ సాల్ట్ కడుగుచ్యముగానుండును. పిన్న పిల్లలందరకు కడుగునిరపాదకరమైనది. శరీరమునకు చల్లదనముగలిగించి మృతకావచ్చునుగలిగించును. కడుగుతక్కువలలో పొందదగినది గత 50 వత్సరములనుండి ఖ్యాతిగాంచియున్నది.

తయారగువస్తువు చేయుట నంటబడు. జి. సి. ఈనోస్ ఫ్రూట్ సాల్ట్ లబ్ధి, ఇంగ్లాండువారిచే మాత్రం తయారగును. ఫ్రూట్ సాల్ట్, ఈనోస్ ఫ్రూట్ సాల్ట్ సరికించినతెలివ్ యది అన్నియు రిజిస్టర్డ్ ట్రేడ్ మార్కులు.

టి. యస్. ఆర్. గిల్బెర్ట్,

117, ఆర్మీనియన్ వీధి మదరాసు.

ENO'S 'FRUIT SALT'

భారతీయ గానకళ

త్రివిధములగు లలితకళలు

ప్రస్తుత విద్యావిధానమునందలి లోపము

శ్రీ యస్. యస్. రామస్వామి అయ్యగారు భారతీయ గానకళపై చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమువారి యజమాన్యమున నిన్నటి సాయంత్రము క్వీన్ మేరీ కళాశాలయందు ఉపన్యాసము గావించిరి.

శ్రీ రామస్వామి అయ్యగారు ఉపన్యాసమును ప్రారంభించుచు గానము ప్రపంచము దంతటను ఆచార గోపాలమును రంజింపజేయుగల సార్వజనిక భావనంటిదని పల్కిరి. ఒకబాలికారు వేరొకబాలికారి సంగీతకళను పరిపాదించుట వినుచుందుమనగాని ఆలోప మట్లు పరిపాదము గావించువారి యందే కలదుగాని గానకళ యందు లేదు. వివిధదేశముల గాన విధానరీతులు వేర్వేరుగ నుండును. అందుచే ఒకదేశము వేరొక దేశపు గానము నాస్వాదించవలసిన న తనకుచిది మార్పుచేసికొనవలెను. గాన మనిన నాకళియని లేదు అను రాక్యము దురస్పష్టమనవలెను మన దేశము దేశములలో సర్వవిధానమునెడి. అభిరుచి యనునది జన్మకలగు నట్టిదా లేదు. సహవాసముచేగాని యభ్యాసముగాని అలవరచుకొనుకట్టిదా? రెంటియొక్క సమ్మిళితమనియే చెప్పవలెను. గానమందు నాకళియని లేదనిగా భగవంతుడు నాకొనంగిన యాస్వాదనకల్పిని నేను వినియోగింపక యుపేక్షించు చున్నాననుట. ప్రమాదజనితమున ప్రభువు యుపేక్షకుంఠవ్యమకావచ్చును గాని విచ్చిత్తుమగు నిర్లక్ష్యము మన్నింపదగినది కాదు.

గానకళ మానవుని శిలము నభివృద్ధి చేయుట యందు ప్రధాన సాధము నాకరించి యున్నది. గానకళను నిరసించిన వారిలో మౌర్యులు చక్రవర్తి యొకరు. హిందువులందును ఆర్యరాష్ట్ర గ్రంథకర్తయగు కాటిల్యుడును స్మృతికాండసమును వును, గానకళనుగూర్చి అపోహలు గలిగిన తరగతికి కెడిన వారు క్రామశైలి కాటిల్యుడు మొదలగువారు గానము మోక్షో

పలది సాధనధూతనమని తెలిపికొనజాలకపోయిరి. సంకుచితదృష్టిచే నీ వక్రభావము జనించెను. ప్రస్తుత కాలమున దృక్పథము మందు మా దృక్పథములకు భేదము. గానము కేవలము చవుల బుట్టింపజేయునదియేగాదు. మానవుని ఆత్మోపలదికి, దివ్యానుభూతికి సహకారియగునట్టిది. కాశ్యపమును, భౌతికమును, మౌఖ్యగురమును అంగమును మానవ జీవితమున కట్టానకళ్యణముగా ఆపై ఆహారమును, పంగీభజనమును అవశ్యకములై యున్నవి.

కేవల ఇంద్రియభజనము అవుయొక్క పాలపాదుగు వంటిది. దానినుండి పాలను వివేకమును వితుకవలెను. పాలనెడి యీ వివేకమును దైవిలు గ్రంథముందలి ప్రపంచ ప్రభువు పురుషుడు నిరసించినందున మోక్షసామ్రాజ్యమును గొల్పియెను. ప్రకృత విద్యాలయములన్నియు విస్మృతభానస్వరూపములు, జ్ఞానమునుబడయుదు. కాని జ్ఞానమునుండి వివేకమును (విషయ పరిజ్ఞానమును) గడియదు. మానవునకు మెదడు, హృదయములు యందుగలవు. మెదడుతో సంబంధించిన విద్యాభ్యాసము నభివృద్ధి చేయును. హృదయమునకు సంబంధించిన విద్యావివేకమును పెంపొందించును. నిజముగ విజ్ఞానము మనోబుద్ధుల విద్యాభివృద్ధియే హృదయమును విడిమెదడునే బలపరచు విద్యనభివృద్ధిచేయుట జ్ఞానము సమగ్రమును, సంతృప్తముగాక ప్రస్తుత విద్యావిధానము కేవల భౌతికమైయున్నది.

మానవుని జీవితమునకు శీర్షకోశము, మెదడు, హృదయములను మూడు గాత్రముల యభివృద్ధి ఎట్లనవరమో అట్లులే తదనుగుణ్యముగ గాయక, వైజ్ఞానిక లలితకళలు మూడువిధములు. ఈత్రవిధ కళ లభివృద్ధిగాంచవలసిన విద్యావిధాన మన ముగ్రము.

గాయకకళలు భౌతిక ప్రపంచమునకును, లలితకళలు పారమార్థికమునకును వారిమాత్రము. వైజ్ఞానికకళలు నీటికి రెంటికిని నడుమ త్రికంబు స్వర్ణస్థానము వలె నిలచి యుండును. ప్రస్తుత విద్యావిధానము నిరుద్యోగ సమస్యను వృద్ధి చేయుట చే నిరుత్సాహమును, మర విహీనతచేత నాస్తికమైన యున్నది. వారు చిత్ర నిర్మాణము, కలాకళలు, చిత్రలేఖనము కవిత్వము గానము అనున

యందు లలితకళలను ప్రేముడు తెగలం దేవోయొక తెగ చేసినవై యున్నవి. వీనియందు దేవికి ప్రధాన సాన మొసంగవలెననునది మిగుల కష్టముగ సమస్య. పేటో, ఆరిస్టోటెలు మున్నగు ప్రపంచముందలి గొప్ప మేధాసంపన్నులందరూ గానమునకే ప్రధానస్థాన మొసంగిరి. క్లిప్తము శిలాగాన మనియుకన నము పదగానమనియు నిటులనే యితర లలితకళలనుగూర్చిగాన కళోత్పల్లి వృద్ధత విషయమై చెప్పబడినది. మన పూర్వీకులు సరస్వతిని శిల్పిని రాకగాని చిత్రపటరచయితగాని కవయిత్రిగాని వర్ణింపక హృదయంగమముగ గానముగావించు దేనిగ వర్ణించిరి. ఒక యాత్రేయుడు

గానమే కొలదిమంది కోసలనడు వరప్రసాదముగ కళగాని సార్వజనిక మెట్లుగాగలదు? సామాన్యవిద్యలం దెట్లు చేర్చబడదగును? అను యాత్రేయుడు కొందరు మూచించెదరు. కాని ఈ యాత్రేయ యొక అపోహపై నాధారపడియున్నది గానవిద్యను సర్వజను లభ్యమింపవలెననిన ప్రతిపాదన విప్లవో యొకప్పుడు పొటుకులు గావలయుననెడి భావమేయుండరాదు. గానవిద్యా ప్రధానముయొక్క ఉద్దేశ్యము పొటుకులను తయారు జేయుటకంటెను, గానమును విని పంకసంతోషకై గల శ్రోతలను తయారుజేయుటయే ముఖ్యము నెట్లు సృష్టింపజాలమో యటులే గాయకులస్వస్థింపజాలము. గాయకులను పరిశోధించి కనుగొనగలము. ముఖ్యమునకు మెదడు తెట్లునెట్లు గాయకులగానమునకు శోభను కలుగజేయవచ్చును. గాయకుల నెట్లు కనుగొనగలము? గాయకులను రక్షింపవలయుననెడి యాశయమే వారిని కనుగొనుటకు సమానము. దేశముందలి జనులందరకు గానమునై యభిమానమును, యభిరుచిని జనింపజేయవలెను. గాయకులు నిజముగ రత్నముల వంటివారే కాని శ్రోతలను వెలుగులేనిచో నత్పత్తులైతెవిని కొనపడజాలరు. కావున చాలినంతమంది గాయకులు దేశముందు లేరని నడుపుట సరియైనదిగాదు. గానమునకు దేశమందు గల యభిరుచినిబట్టి గాయకుల తొందరైనను వెలువడగలరు. మానవుడు కను, మునుజు దైవప్రకృతుల మూడింటికి లోనైన వాడు గావున ముఖ్యధములగు కళలును అవశ్యకములేయని పల్కిరి.

ఉపన్యాసాంతమున శ్రీ సాంబమూర్తి అయ్యగారు ఉపన్యాసములకు వందనము లర్పించిరి.

లోమోషాలి

(ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రత్యేకం)

ద్రోహం

ఇద్దరు వీర కుటుంబాల కలసి వర్తకం చేస్తుంటే... వీరిలో ఒక వర్తకం చనిపోతుంటే...

మొదటి వర్తకం: నేను చచ్చిపోతున్నాను. అందు చేత, నేను నీకు చేసిన ద్రోహం చెప్పుతాను. నన్ను తీసుకు... రెండో వర్తకం: ఆదేమిటి?

మొదటి వర్తకం: నీకు రావలసిన పదివేల రూపాయలు నేను వాడుతున్నాను. నీకు వచ్చిన ఉత్తరాల చింపి చూసి, నీకు కనపడకుండా చేసాను. నీ రహస్యాలు ఇంకోరితో చెప్పి నీ మీద కేసు తెప్పించాను.

రెండో వర్తకం: దిగులపదనోక, అయిదేమో అయింది. నేను నీకప్పుడు విడుదలైతాను. అందుచేతనే చచ్చి పోతున్నావు. దానికి దానికి సరి.

డబ్బు

మేనమామ రయిలకు చెల్లుతుంటే... మేనల్లుడు వేసిన దాకా వెళ్తాను.

మేనల్లుడు: నాదగ్గర డబ్బు అయిపోయింది. రేపటికి తిండికేలేదు. నీదగ్గర ఏమయినావుంటే ఇవ్వ.

మేనమామ: నాదగ్గరవున్న కొంచెము రూపాయలూ మా అమ్మకు ఇచ్చాను. ఇప్పుడేమీ మిగలలేదు.

మేనల్లుడు: మీ అమ్మకు నువ్వు ఏమీ ఇయ్యలేదన్నదే!

మేనమామ: ఓరిపిచ్చివాడా, మా అమ్మకే నేను ఏమీ ఇయ్యకపోతే, నీ కేమిస్తావనుకున్నావు!

గొట్టెలు

హోటలకీపరు—గొట్టెలు మీకెందుకు బాగుండ లేదో చెప్పలేను. మాకు వచ్చిన ఖ్యాతి అంతా గొట్టెలవల్లనే వచ్చింది.

పెద్దమనిషి—అట్లాగా? మీ గొట్టెలతో ఒక మేడకట్ట లేక పోయావారా? ఇటికలతో ఆవరణమేలే బాధ్యుడి.

పోలిక

మల్లు—మీ పిల్లవాడికి తండ్రికి పోలిక ఉందంటావా? కల్లి—లేకేమి! తండ్రివలె, మా పిల్లవాడు ఎప్పుడు తింటాడు, తాగుతాడు. అందరితో పోట్లాడుతుంటాడు.

ప్రశ్నయం

ఉపన్యాసకుడు—రెండుకోట్ల ఎనభైలక్షల సంవత్సరాలకు, యాత్రపంపం జలయం అవుతుందని, శాస్త్రజ్ఞులు చెప్పుతారు.

పభికుడు (భయంతో)—ఎన్ని సంవత్సరాలంటే?

ఉపన్యాసకుడు—రెండుకోట్ల ఎనభైలక్షలు.

పభికుడు—ఇక భయంలేదు. కోటి ఎనభైలక్షలేమో అనుకుని భయపడ్డావు లెండి.

నిద్ర

ఎల్లయ్య—నేను లేక్కరు ఇస్తుంటే, మీ అబ్బాయి మధ్యను లేచిపోయావాడు.

పుల్లయ్య—క్షమించండి. వాడు నిద్రలో నడుస్తుంటాడు.

అద్దె

ఇంటియజమాని—మీరు మాయింట్లో ప్రవేశించి, మూడు మాసాలుండి. ఇంతవరకు అద్దె ఇయ్యలేదు. ఎంతకాలమని ఆశింది?

For High Class Diamonds and up to-date Jewellery

GO TO

Bapalal & Co.,
Diamond Merchants,
Gold & Silver Smiths,
216, China Bazaar Road,
Madras.

అద్దెను వాడు:—నేను మొదట ప్రవేశించివున్నాను, ప్యంక ఇల్లల్లో ఉంటుంటుంటే?

ఇంటియజమాని:—అట్లా లేదా, వరి!

అద్దెను వాడు:—లేదు. ఇంటిగ్గర ఉంటే, నేను అద్దె ఇస్తావా?

కారణం

పెద్దమనిషి:—మీకు ఎందుకు పచ్చారంటి? ప్రాణాపరమయిన పని ఉన్నదాన్నిగట. ఏమిటంటి?

ఏదేంటి:—నేను లైఫ్ ఇన్సూరెన్స్ ఏజెంటునండి.

దొంగతనం

మేజిస్ట్రేట్లు:—నువ్వు దొంగవస్తువులు కొన్నావని చార్జివచ్చింది. అది దొంగిలించబడ్డవని నువ్వు ఎరుగదా?

మాద్రయ:—నేను ఎరుగనండి. నేను వాటిని పదిరూపాయలకు కొన్నాను. అవి దొంగవస్తువులని తెలిస్తే వాటికి రెండు రూపాయలైతే వేసాడిని.

నోరు

ఒకడు:—నానోట్లోనంచి అద్దం ఎన్నడూ బయటికి రాదు.

ఇంకోడు:—అందుకే నీ కాబోలు, ముక్కుతో చూట్టాడుకున్నావు.

పుస్తకం

ఒకడు:—మాబంధువు ఒకడు బలహీనంగా ఉన్నాడు. వాడికి చదువుకొడానికి ఏవయినా పుస్తకం ఇవ్వండి.

రైబ్రెరీ గుమాస్తా:—మరిగ్రంథం ఇయ్యమన్నారా?

ఒకడు:—అక్కరలేదంటే. డబ్బు నివ్వకంటే ఇవ్వండి.

తలనొప్పి

ఒకడు:—నీతలనొప్పికి డాక్టరుగారు ఏం చెప్పారంటి?

ఇంకోడు:—కాఫీ, టీ, పారాయి, పుచ్చుకోవడం.

ఒకడు:—సోదా, లెమ్మెడ్ గుడా తాగవద్దన్నారా?

ఇంకోడు:—వాటిసంగతి అడగలేదు. అడిగితే, అవి కూడా తాగవద్దంటారేమో అని భయంపడింది.

కోటిశ్వరుడు

ఒకడు:—కోటిశ్వరుడికన్నంత డబ్బు నీదగ్గర ఉంటే నువ్వు ఎట్లావుండేవాడివిగదా?

ఇంకోడు:—నాకున్నంత డబ్బు కోటిశ్వరుడికి ఉంటే వాడు ఎట్లావుండేవాడివిగదా.

యోగ్యత

గుమాస్తా:—మనదగ్గర పనిచేసిన ఎల్లయ్య, ఎట్లా పని చేసేవాడో వ్రాయమని ఆతడి యజమాని కోరాడు.

వర్తకం:—అయితే ఇట్లా వ్రాయ. ఎల్లయ్య మోసగాడు, దొంగవాడు. నేర్చుకున్నదంతా నావద్దనే నేర్చుకొన్నాడని చెప్పు.

టిక్కెట్టు

టిక్కెట్టు కలెక్టరు:—మీటిక్కెట్టు ఏదంటి?

ఎల్లయ్య:—జేబులోనే పెట్టుకున్నాను. కనీసం వేదండి.

టిక్కెట్టు కలెక్టరు:—పోనీలండి. మిమ్ముడు నేను ఎరుగుదును. ఫరవాలేదు.

ఎల్లయ్య:—అడిసరే లెండి. టిక్కెట్టు లేకపోతే, నేను ఎక్కడకు పోవలసింది నాకెట్లా తెలుస్తుంటే?

అన్నం

ఎల్లయ్య:—నేను సోమరులకు అన్నం పెట్టను.

విన్నగాడు:—నాకు అన్నం పెట్టకక్కరలేదంటే, విన్నయ్య వుంటే, నేనే తింటాను.

తొందర

టీచరు:—ఏవచ్చావు తొందరగా తిన్నాడను. ఒకడు లడ్డపాట్లలో నగంవరకు గజగజ తిన్నాడు. ఊహించుకున్న పోయావాడు.

బాలుడు:—మరికా సగం ఏమయిందంటి?

వాగ్దా

ఉపన్యాసకుడు:—కొబ్బరి వాగ్దాడిని, ఏమంటా?

విద్యార్థి:—ఉపన్యాసకు డాక్టరు.

మురికి

ఒకడు:—నీకేతు లీంతి మురికిగా ఉన్నావేం?

బాలుడు:—నేతులతో మాఖం కడుక్కంటే.

తల్లి

డాక్టరు:—నువ్వు తలతో చేనేపని మానేయాలి. లేక పోనే కొంగువదురు.

కోగి:—అది మీలెదండి. నేను పొంగలవాడిని, నా కళ్ళను తలతోనే పనండి. అదే నాజీవనం.

తెలివితక్కువ

ఉపన్యాసకుడు:—తెలివితక్కువతనం అంటే ఏమిటి?

బాలుడు:—మనకేమీ తెలియదు, ఎవరయినా కనుక్కంటే, అది తెలివితక్కువతనం అవుతుంది.

తప్పలు

బాలుడు:—నన్ను మేష్టరు కొట్టాడు.

తండ్రి:—ఎందుకు?

బాలుడు:—ప్రతిమనుష్యుడు తప్పులు చేస్తాడు, అని డిప్టెంట్ చెప్పాడు. అందులో తప్పువ్రాసానని, నన్ను కొట్టాడు.

రహస్యం

ఒకడు:—నీ భాగ్యం రహస్యం చెప్పితే, దాస్తుందా?

ఇంకోడు:—ఒక్కొక్కరికి ఒక్కసారికంటే ఎక్కువ చెప్పదు.

దెబ్బ

మేజిస్ట్రేట్లు:—నువ్వు ముదటిదెబ్బ కొట్టింతకువారే, ఏం జరిగింది?

ఫిర్యాది:—మూడోదెబ్బ నన్ను కొట్టాడంటే.

మేజిస్ట్రేట్లు:—రెండోదెబ్బ ఆనా నీ ఉద్దేశ్యం.

ఫిర్యాది:—కాదంటే. రెండోదెబ్బ నేను కొట్టాను.

గురి

ఒకడు:—మీ అబ్బాయి నామీద రాయివేరాడంటే.

తండ్రి:—మీకు తగిలిందా?

ఒకడు:—తగలలేదు.

తండ్రి:—అయితే, మా అబ్బాయికాదు. మావాడిగురి ఎన్నడు తప్పిచాడు.

హిమవత్సర్యతం

యాత్రికుడు:—హిమవత్సర్యతంవద్దకు వెళ్లి చూశిన తరువాత, నేనెంత అల్పజనయిందో గ్రహించాను.

గ్రామముడు:—అసంగతి కనిపెట్టడానికి, అంతమారం వెళ్లాలేనా?

జ్ఞాపకశక్తి

ఒకడు:—నుండు తింటుంటే, నీ జ్ఞాపకశక్తి వృద్ధి అయినదా?

ఇంకోడు:—ఇప్పుడు ఏదో మరిచిపోయినట్లుగా మాత్రం అనుమానంగా ఉంటున్నది.

తుపాకి

సాన్తెంటు:—తుపాకి బాగుచెయ్యకముందు, నువ్వు ఏంచెయ్యాలి?

కాకేస్తేబిల్:—నంబరు చూడాలి.

సాన్తెంటు:—నంబరుతో ఏంపని వున్నది?

కాకేస్తేబిల్:—తుపాకి నాదో, ఇంకోరిదో కనుక్కోడానికి.

మాదిరిలు

వర్తకుడు:—మాదగ్గరనుంచి వెన్నెరకాల ధాన్యాలు మాదిరికి తెప్పించుకుంటున్నారా. వాటిని పొలంలో నల్లించారా?

ఒకడు:—నుండుకు తిన్నాము.

ప్రకటన

సూపర్ వైజరయిన దేవరకొండ సీతారామయ్యగారు యాకంవెనీతో చేసుకొనిన బడంబడిక రద్దు కాబడినప్పుడు బాపట్ల ఆఫీసులోనుండి యుండిరి. తెనాలి ఆఫీసులోనుండి తొలగించబడెనను వార్త తెప్పిదమని గ్రహించవలెను.

ఎన్. గంగరాజు, మేనేజింగ్,

డైరెక్టరు, ది మేసూరు అగ్రికల్చరల్

డ్రెయినింగ్ ఫారం వెనీ లిమిటెడ్.

చెన్నపురి కార్పొరేషను

ఎన్నికలలో అభ్యర్థులు బాడుగబండ్ల నువ్వయోగించుకొనవచ్చునా?

ప్రభుత్వమువారు సూచించిన నిబంధనలపై చర్చ

కార్పొరేషనునకు జరుగుచుండు ఎన్నికలసందర్భమున నడుపరిపడగు నిబంధనలగురించి, ప్రభుత్వమువారి పక్షమున గావించిన నూచనలపై చర్చించుటకు పరివారు నిన్న ప్రత్యేకముగ సమావేశమై తమ యభిప్రాయముల వెల్లడించిరి. పథ సమావేశమునకు నిర్ణయింపబడిన కాలము దాటినపిదప 15 నిలకు అతి కష్టముమీద, కార్పొరేషనును ప్రారంభించుట కవసరముగ పట్టుల కనిపింపజేయు సమకూరెను. డి. బి. గో. వారాయణ సామి చెట్టిగారు పథకధ్యక్షత వహించిరి. పిమ్మట పథవారు, ప్రభుత్వమువారు సూచించిన నిబంధనల నొకటితరువాత నొకటిగా గైకొని చర్చించిరి.

“పరిగా ఎక్కువైనవియు (వకటింపబడిన యెన్నికలు, అక్షేపించుటకు, స్వామికాజ్ఞాపకమువారియెదుట పిటిషనులు పెట్టుట యొక్క పే మార్గమున, ప్రభుత్వమువారు సూచించిన యెడటి నిబంధన దెలుపుచుండును. ఈనిబంధనల గురించి విచారించుట కిదివరకు కార్పొరేషనువారిచే నియమింపబడిన ఉపసంఘమువారి తరపున సామి వేంకటాచలంశెట్టిగారు పోటీ జరిగినను జరిగకపోయినను గూడ పదరు ఎన్నికల కక్షేపించుట కవకాశముగలదని స్పష్టపరచుటనని సూచించగా పథవారిచే సంగీకరింపబడినది.

ఎన్నికల కక్షేపించుట ఎవరైన ఫిర్యాదు చేసినయెడల ఖర్చుల క్రింద, తమకు తమ దొచ్చిన మొత్తమునకు ముందుగా జామీ నొసగవలసినదని పిటిషనునకు గోలబట్టిన కార్పొరేషను కధికారముగలదని అయిదవ నిబంధన సూచించుచుండెను. పిటిషనురు 4వ నిబంధన ప్రకారము వారకు 200 లు కార్పొరేషను నియమింపబడినందున, ఇంకను ఇట్టి జామీ నడుగుట అవసరమని, ఉపసంఘమువారి తరపున సామి వేంకటాచలంశెట్టిగారు సూచించుచు పవరణ నుపపాదించిరి.

అక్షేపణలదావా నోటీసు ప్రకటింపబడిన 14 రోజులలోగా, మరయే ఇతర యభ్యర్థియైనను, తననుగూడ ప్రతివాదిగా చేర్చుకొనవలసినదని కార్పొరేషను గోరవచ్చుననిగూడ అయిదవ నిబంధనయందు సూచించబడినది. ఉపసంఘమువారి తరపున సామి వేంకటాచలంశెట్టిగారి భాగమును తొలగింపవలెనని పవరణ నుపపాదించుచు, ఈవిధముగ ప్రతిపక్షముల ఖర్చుల కక్షేపణలను వాది పిటిషను చాల కష్టపడునని చెలిపిరి. కాని, ఏయభ్యర్థియైనను తననుగూడ వాదిగా చేర్చుకొనవలెనని పిటిషనుపెట్టుట కధికార మొనగడుటకు సమ్మతించిరి. కొంత చర్చజరిగినపిమ్మట నిబంధనలలో ప్రతివాదిగా అనుపదమునకు పార్టీగా అనుపదము నువయోగింపవలెనని సూచన పథవారిచే అంగీకరింపబడినది.

సాధారణముగా స్వామికాజ్ఞాపకము ఇతరకక్షలకు నెటుల విచారించబడునో ఈ ఎన్నికలదావానకుగూడ అదేవిధముగ విచారించబడునని ప్రభుత్వమువారి ఆశయ నిబంధనలో సూచించబడినది. సాధ్యమైనంతవరకు 1908 సం॥ నిబంధనాసీ జను కోడును సంపాదించుటకు పబ్లిసిటీ నువద్ది ప్రకారమే విచారించబడునని సామి వేంకటాచలంశెట్టిగారు ఉపసంఘమువారి తరపున పవరణనుపపాదించి, దావాల స్వామికాజ్ఞాపకము పురోదించియెదుట విచారించబడునని గూడ సూచించుచు ఎస్. జి. రంగరామజయ్యగారు మరియొక పవరణనుపపాదించిరి. కొంతచర్చజరిగినపిదప రెండుపవరణలను అంగీకరింపబడినది.

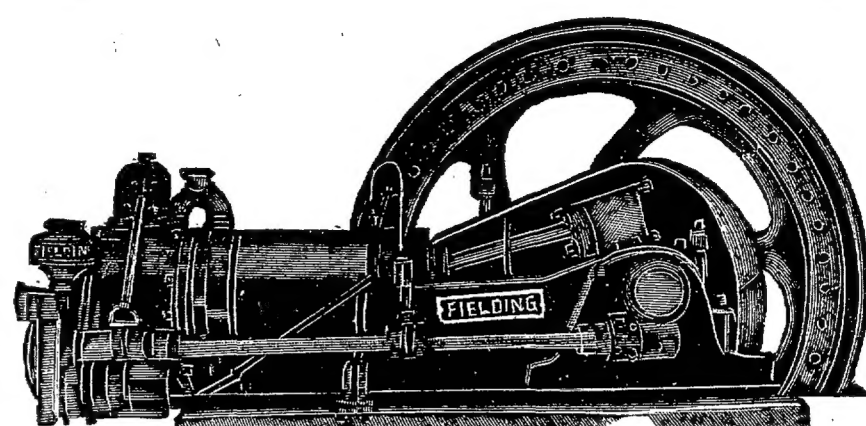
అక్షేపణల దావా నువసంహరించుకొనటకు కార్పొరేషను ఫిర్యాదికి అనుమతియొసగిన యెడల, కార్పొరేషను ప్రతివాది ఖర్చులలో తమకుచ్చితమని దొచ్చిన మొత్తమును ఫిర్యాదిచెల్లించవలెనని యుత్తరవు చేయవలెనని అని 7వ నిబంధనలో 5 సబ్ క్లాజులో ప్రభుత్వమువారు సూచించిరి. దావానువసంహరించుకొనిన తరువాత గూడ, ప్రతివాదికి ఖర్చులను జరా ఇప్పించవలెనని కార్పొరేషను నిర్బంధించుట వ్యాయముగాదనియు, అవివాయమును కార్పొరేషను వివక్షణకు వివక్షితములనినదనియు, ఉపసంఘమువారి తరపున, స్వామి వేంకటాచలంశెట్టిగారు వాదించుచు నిబంధనలో “ఉత్తరవు చేయవలెను.” అను పదములకు బదులు “ఉత్తరవు చేయవచ్చును” అను పదమును చేర్చవలసినదని పవరణ నుపపాదించగా అంగీకరింపబడినది.

ఎన్నికల అక్షేపణల దావా విచారణసందర్భమున, తమ తరపున హాజరై విచారణలో పాల్గొనటకుగాను కార్పొరేషను వారిక వ్యయవాదిని నియమించుకొనవచ్చునని ప్రభుత్వము

వనాపథి శబ్దానిధుంట్లు.

మూలకలయొక్క 3500 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు. కార్పొరేషను వెల రూ 3-4-0 లు.
“భక్తప్రదీపిక” ఇందు సమస్త నిజములు కుదిరిన భక్త్యములుచేయు యాగాని ఆయుర్వేదవిధానములుగలవు.
కులం 1-కి రూ 500 కిమ్మగుల వివృతముగూడ గలవు. కార్పొరేషను వెల రూ 2-0-0
2454-1323 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

ఫీల్డింగు క్విక్ స్టారింగు శెమిడీశలు క్రూడాయిలు యింజను

ఖర్చు తక్కువ అగుటలో గాని తరుమి రిపేరులేకపోవుటలోగాని, దీనిని మించిన యింజను యీ మాక్సెట్టులో లేదు. అన్ని సామానులున్నూ, మిక్కిలి పెంపరుగలవిన్నీ, బలముగలవిన్నీ అయివున్నవి. వేలకొలదిలతి తృప్తికరముగా పనిచేయుచున్నవి. ధరలు అతి నరసము 6 మొదలు 75 గుర్రముల పవరువరకును స్టాక్లో సిద్ధముగా నున్నవి. 586

సోలయేజంట్లు:— డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో, 12, తంబుచెట్టివీధి, మదరాసు

వారు 1 వ నిబంధనలో సూచించిరి. సామాన్యముగ నిట్టి వ్యవహారముల నన్నిటిని కమిషనరీ నిర్వహించుచుండును గనక, పదరు వ్యాయవాది నియమించు సధికారమును కమిషనరుకే యొనగవలసినదని ఉపసంఘమువారి తరపున సామి వేంకటాచలంశెట్టిగారు నుపపాదించగా సంగీకరింపబడినది.

అద్దెబండ్ల నువయోగించుట
పదునొకండవ నిబంధనయందు, ఏయే ఆక్రమములైన ర్యాయుడల యెన్నిక చెల్లదో ప్రభుత్వమువారు విచరించుచు, సామాన్యముగ పదై కొనగలను చొటునుగాని, బడి, సంకువునుగాని అద్దెల తీగ కొనిగాని, బయలు దీసుకొనిగాని ఉపయోగించినయెడల వా యెన్నిక చెల్లదని సూచించిరి.

కాశాను రద్దు చేయవలసినదనియు, ఆకాశాను ఆవరణలో పెట్టుట కష్టమనియు, ఉపసంఘమువారి తరపున సామి వేంకటాచలంశెట్టిగారు నుపపాదించిరి.

కె. భావ్యము గారి సేవరణ నెడు రుచ్చుము, తమ వ్యంత బండ్లను తత్వవోటురు లింకొకరి బండ్లలో రారాదనియు, ప్రతిపాడునకు వోటుచేయుట తనదర్మముగ పరిగణించి, స్వయముగానచ్చి వోటుచేయవలసినదనిగాని, ఆకర్షణలచే వాటిని రప్పింపరాదనియు, ప్రజలందరి ప్రబోధ మొనర్చునెడల నీ యాదర్శ మంత దుస్సాధ్యముగాదనియు నుడివెరి.

కె. శ్రీరాములు శాయ్యుడుగారు—పవరణను బలవరముచు, అభ్యర్థులు అద్దెబండ్ల నువయోగించుట కధికార ముండవలెనని.

డి. బి. ఓ. తిలకాచలంశెట్టి, డా. సి. నరేశ మొదలియారు, ఎస్. జి. రంగరామజయ్యగారు పవరణను బలపరచిన పిమ్మట వోటునకు వెట్టుగా సవరణ అంగీకరింపబడినది.

అక్షేపణల పిటిషనును కొట్టివేయునెడల కార్పొరేషను ప్రతివాదికి రూ 200 లకు తక్కువగాకుండను రూ 500 లకు ఎక్కువగాకుండను ఖర్చుల నిర్విషవలెనని కొత్తగా నొకనిబంధన నొసర్చవలసినదని ఎస్. జి. రంగరామజయ్యగారు ప్రతిపాదించిరి. కె. శ్రీరాములు శాయ్యుడుగారి ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు పక్షిల్ల ఫీజులనిర్ణయము కార్పొరేషను పనిగాని కార్పొరేషను పథవారి పనిగాదని నుడివెరి. తుదకు ప్రతిపాదనను వోటునకు వెట్టుగా 14 గుర్రములముగను 8 మాత్రము ప్రతిపాటుముగను వోటుచేయుటచే నెడ్డెను.

అంతట పథ మంగీకెను.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కళావంతుల సాంఘికులకు మనవి
ఏలూరులో జరిగిన రాష్ట్రీయ కళావంతుల సంఘసంస్కరణ పథలో వ్యాపయన 12 వ తీర్మానమునకుసరించి నైవాహికవిషయ విచారణ సంఘమును స్థాపించు కార్యసంఘమునకు పదరు పథవారధికారమిచ్చియుంకిరి.

యందునుగించిన్ని వివాదముల వీరోశ తయారుజేయ నవసరమురాబట్టి 1921, 1922 పరివర్తనముల తదాదీ నింత వర కీరాష్ట్రీయముగ నీసాంఘికవివాదములెన్ని జరిగి:వియు లెక్కకాజరిపవచ్చుటచే నిప్పటికే కొన్ని గ్రామములవాద వారి వారి గ్రామములలో జరిగిన వివాదాపులెక్కలను తయారుజేసి పంపి.

గాన యా నెలొఖరలో గుంటూరులో జరుగనున్న ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కళావంతుల అవసరపథలో పలనీ తరిమ్మగ్రామములవా లెల్లగు వారివారి గ్రామములలో జరిగిన వివాదాపులెక్కలను తయారుజేసి శ్రీయంత నుడిసేన నుబ్బయ్యగారు ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కళావంతుల కార్యసంఘసభ్యులు గారికి గుడివాడ కృష్ణాజిల్లాను అడ్రసుకు పంప ప్రార్థించుచున్నాను.

గుంటూరు నాగభూషణం, రాష్ట్రీయ జాయింటుకార్యదర్శి.

The Asiatic Government Security Life Assurance Co. Ltd., BANGALORE CITY.
WANTED.
General and District Agents in all important centres of the Madras Presidency, Travancore & Cochin. Liberal contracts covering definite territory with Head Office connection and with power of appointment of Sub-Agents. Request details for our Remunerative proposition.
V. RANGASAMY Esq
B.A.B.L., F.C.I.,
General Secretary, Bangalore City
Messrs. P. K. RAU & Sons,
Chief Agents, Madras Presidency
33, Mukernallamuthu St., G. T. Madras.

మిక్కిలి

వెద్ది

భాగములను మార్చుకొనుటకు
విర్యాటు చేయబడును.

4

చివర్ లెట్

తక్కువ ధరగల కాసులకు నాయకుడు

పాన్ టియక్

తక్కువ ధర, మిక్కిలి శ్రేష్ఠతరమైనది

ఓకాండు

తృప్తిని గలిగించునట్టి కాసు

వాక్యహాత్

అత్యంత అమోఘమైన కాసు

వాయిదాపద్ధతివైన
పైకము చెల్లించుటకు
విర్యాటుచేయబడినవి.

Simpson & Co., Ltd.

Madras and Ootacamund.

అఖిలభారత గోరక్షకసంఘము

జనరలుమిటింగు యింసెల 25వ తేదీని

నబర్మతీ సత్యాగ్రహశ్రమమునందు జరుగును

ఈ సంఘము దేశీయసంఘమైనను దేశీయుల కరిమఖ్య
మున నీసంఘముపై కలగవలసినంత అభిమానము పూర్తిగాకలు
గునట్టి సంఘమువారి దృష్టి నాకర్షింపగలిగి యుండలేదు. పను
లు చురుకుగా జరగజుటలేదు.

సబర్మతీ సత్యాగ్రహశ్రమమునందు గోరక్షకము పాలు
పెరుగు వ్యాపారము చర్యముల వ్యాపారము మున్నగు వానిని
గూర్చి పరిష్కారము పనిచేయుటకు సంఘమువారి రేర్పాటుచేసిరి.
కాని దానివిషయమునం దభిమానము గలవాడు కొద్దిమంది మా
త్రమే చంచాల నియ్యచున్నారు. దేశమునందు గోరక్షకములకు పం
ద్రహాంశము మెచ్చుగా నుండినను అది యేమియును యీసంఘ
మున కనుబంధముగా చేరయిండలేదు. కావున అఖిలభారత గో
రక్షకసంఘము మన పేరును తీసివేసి గోరక్షక గోప్యక సంఘ
మను నిరాడంబరముగ పేరునే పెట్టదగును. ఈసంఘ వ్యవహార

ములను గమనించుటకును పరిశోధనలను జరుపుటకును ధనమును
వ్యయపరచుటకును నిబంధనలను చేయుటకును వానిలో అవసర
మైన సవరణలకు చేయుటకును ఒక సంఘము సేర్పరచవలెను.
అని తీర్మానము 25వ తేదీని జరుగనన్న పద్ధతి చర్చింప
బడును.

ఈ సంఘమునకు అఖిల భారతగోరక్షక సంఘమును
పెద్దపేరు పెట్టుటయేగాని పేరుకు తగినట్లు పనిచేయగలిగి
యుండలేదుకావున నిది వ్యాయముగాలేదని నేనును శ్రీయంత
జముశాలలుగాకను చాల కాలమునుండి ఆలోచించుచున్నా
ము. మూలధనముగోరకు జముశాలలుగాని విశ్రులుకొందరును
పరిశోధనలకొరకు శామిశ్రులుకొందరును మాత్రమే ధనమొస
గియున్నారు. గోపంతినికాపాడవలెననిన పరిశోధనలును జ
రుపకతప్పదు. కావున యీ కదలుల శామిశ్రులవారే మా
త్రమే సభ్యులుగానుండవలెను. ఇప్పుడు 17,000 రూపాయలు
నిలువయున్నవి. కొంతమంది ఉచితముగానిచ్చిన పుస్తకములు
కొన్నియున్నవి. ప్రస్తుతము నెలకు 55 రూపాయలు మాత్ర
మే వ్యయమగుచున్నది. పరిశోధనలకగు వ్యయములు తప్ప
మరే వ్యయములును లేవు. (మా. క. గాంధీ ఎంపియండియా
12-7-28.)

జీవ బ్రహ్మకృత రాజయోగ

సారామృతము

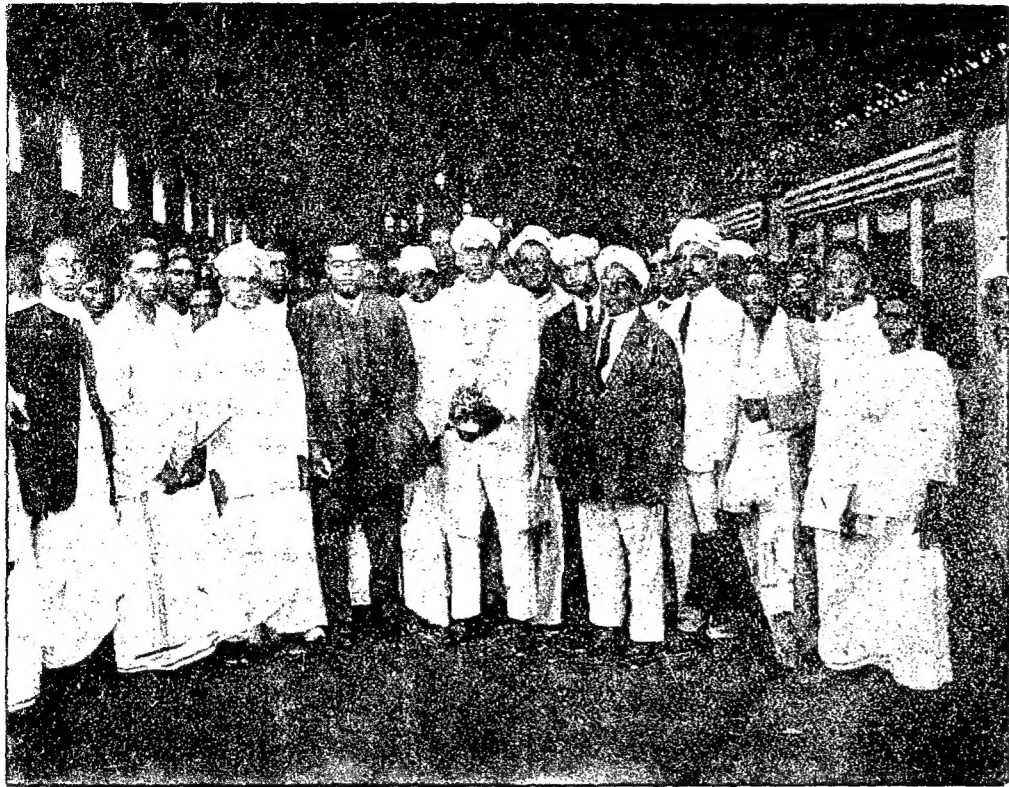
శ్రీ పరమహంస సచ్చిదానందయోగీశ్వరులవారిచే
రచింపబడినది

ఈ గ్రంథమును ప్రకటించిన సచ్చిదానంద కంపెనీవారు
నాకొక ప్రతిని దయతో పంపించినందులకు నేనెంతయును కృత
జ్ఞుడనా. ఈ గ్రంథము ఇంగ్లీషు అరబ్బు తెలుగు యీ మూడు
భాషలలోనుగూడ ప్రకటింపబడెను. తెలుగులో నిది రెండవ
కూర్పున తెలుపుటవలసిన యీ గ్రంథములకు వేలకొలదిమందికొని
చదువుచున్నారని విదితముకాగలదు. ఇది మిక్కిలి గొప్పగ్రంథ
ము ఇదియొక గనివంటిది. ఇందు నవరత్నముల రాసులున్నవని
చెప్పవచ్చును. పామరజనులపాలిటికిది పారిజాతమే. శ్రీయోగీ
శ్వరులవారు తమస్వాతంత్ర్యమునకు మునుపకు జల్లడించి శాస్త్రీక
భావమును రూపుమాపి యెల్లవారిని ఆస్తికులుగాచేయగోరి అతి
కులధమును తెలివోపచనముగా నీగ్రంథమును వ్రాసి అగ్రలోక
ము ననుగ్రహించిరి. ఇందు 1164 పేజీలు కలవు. 188
వి.ప.య.ములను గూర్చిన వివరము లిందుగలవు. 48
చి తపటములుగూడ నున్నవి. భారతమునకు భగవద్దీత యెటుల
ప్రధానమో యీ గ్రంథమునకు ప్రాచార్యము మటుల ప్రధా
నము. ఇతరుల పహాయములేకుండ ప్రాచార్యము మొనరించి ఫ
లమును బడయగోరినవారి గ్రంథమును సాకల్యముగా చదువవలె
ను. ప్రతివిషయమును గూర్చియు బాగుగా జోధపడునటుల
అన్నివివరములను మరలమరల యోగీశ్వరులు వివరించుచున్నవి.
దీనిని చదివినచో మరేపంజానా నుండజాలదు. పీరు జ
ల సందర్భమునాంచి నీటిపైని పద్యాసమువేసుకొని పడుండి
గ్రంథీరవ్యయతో గంటకొలది యుపవ్యసించుచుండుచు, చెన్నపు
రిలో నేను వ్యయముగాచూచిరిని. ఇటీవల బెజవాడలో కృష్ణ
కాలలోగూడ పీరు యీ సామర్థ్యమును ప్రదర్శించిరి. పీరు
1880 లో విద్యాభ్యాస మొనరించినకొలదిలో విడిదీ
నూర్లు అనునదియే ఉన్నతపరీక్ష. లోయిరుపోర్టు, అప్పరు
పోర్టు, మిడిల్ నూర్లు అని అపుడుండెను. పీరు లోయిరుపో
ర్టును చదివి చాలించిరి. పీరు వ్యాపార మొనరించి నెలకు 400
రూపాయలకు తిక్కువగానుండ జార్జించుచుండిరి. పీరుగృహ
స్థాశ్రమమునం దుండియే యోగసాధనలను చేయుచుండిరి.
పీరు ఆశ్రమమును స్వీకరించినపిమ్మట కొంతకాలము చెన్న
పురిలో వ్యాసరూపియము నందుండిరి. అది అనుకూలము
గా కనబడకుండున కదప జిల్లాలో గడికోటయను నాట గు
వర్యతముల మధ్యనందు స్థలమున శాశ్రమము సేర్పరచిరి. చె
న్నపురికి 140 మైళ్ళ దూరమందున్ననందలూరు రైలుస్టేషను
లోనికి 10 మైళ్ళు బాడలో వెళువలెను. పిమ్మట 7 మైళ్ళు కర్ర
తమెక్కిదిగి చోగడికోట ఆశ్రమము కనబడును. పీరుశాలుగు
మైళ్ళవరకును అడవిని కొండలను కొట్టించి శిష్యులొసంగిన ధన
ముతో గడికోటనుండినందలూరు వెళ్ళవారిలో నాలుగుమైళ్ళ
దూరము మట్టికోట్లు వేయించిరి. ఇంకను మూడుమైళ్ళదూర
ము కొండమీదకోట్లు వేయించినగాని నందలూరు రైలుస్టేషను
నుండిగడికోటకు సరాసరిబండ్లమీదపా విజలేదు. 557 వ పేజీ
మొదలు 720 వ పేజీవరకును కేవల యోగాభ్యాస నిరూపణ
మేకలదు. ఈ గ్రంథమున ఒక్కపాల్లుమాటయైనను కనబడదు.
అన్నియును మహత్తరములగు వివరములే.
కనుక. వదునగల శక్తిమాత్రమున్నచో యెంతటిమాధుడైనను
యెంతటి శాస్త్రీకడైనను గూడ నీగ్రంథమును చదువుటవలస
వివేకవంతుడును భగవద్భక్తుడునుగూడ వగును. సంపూర్ణాశోగ్య
మును యోగబలమును దివ్యశక్తులను మోక్షమునుగూడ బడయు
టకు వలయు సాధనములన్నియు నిందు బహు విపులముగా
వ్రాయబడెను. ఈ గ్రంథమును శ్రీ ఆంధ్ర సంస్థానాధిపతులు
వ్రాసిన. సూర్యనమస్కారములను గ్రంథమును శాకు మహా
వకారకములుగా నున్నవి. దీనిని గూర్చి యెంతవ్రాసినను తనివి
గలుగదు. దీనిని సాకల్యముగా చదివినచోగాని నేనెంతవ్రాసినను
పాతకులు లాభమును బడయజాలరు ప్రతియింటను ముఖ్యము
గా నీగ్రంథ ముండితీరవలెను. శ్రీయును పురుషులను గూడ
ముఖ్యముగా చదివి ఆప్రకారము నడుచుకొని తరింపగోరెదను
దీనివల రూ 4-4-0. వలయువారిటుల వ్రాయవలెను. మేనేజరు
శ్రీసచ్చిదానంద కంపెనీ, పెరంబూరు బారక్కు, చెన్నపురి.

ఇట్లు,

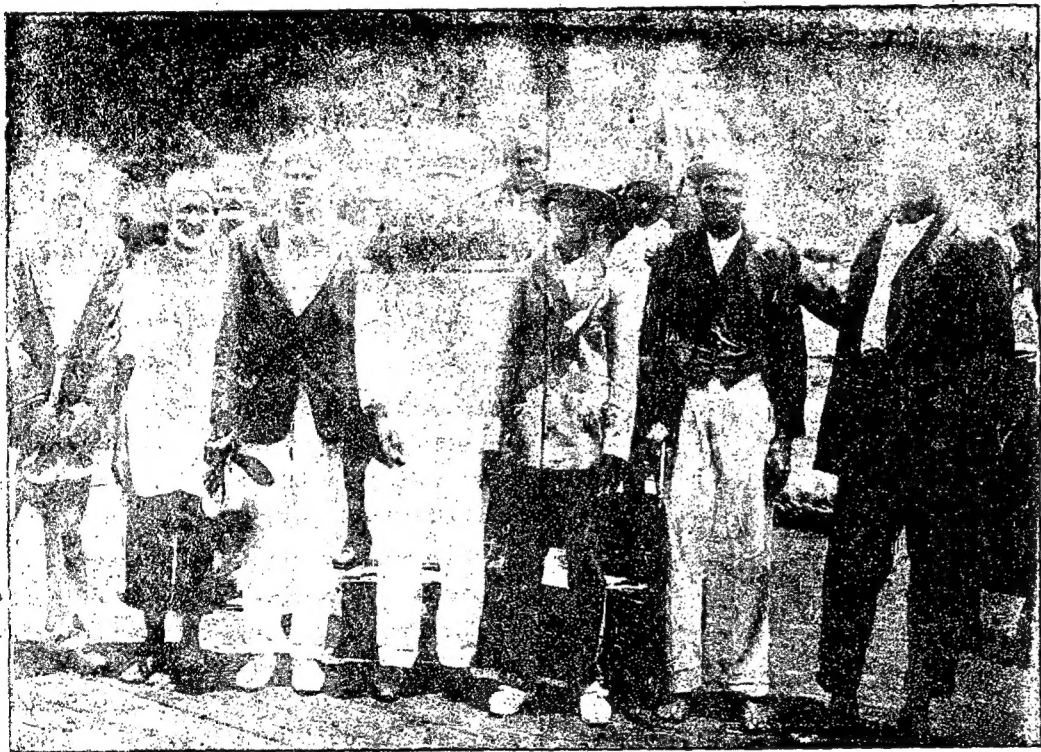
వేదురుమూడి శేషగిరిరావు.

సూర్యనమస్కారములు-ఒకసవరణ
నిన్న 17-7-28 ని నెలువడిన ఆంధ్రకర్తరిలో 7వ పేజీలో
2, 3, కాలములలో ప్రకటింపబడిన సూర్యనమస్కారము
లనబడు వ్యాసము శ్రీయంత వేదురుమూడి శేషగిరిరావు
గారిచే వ్రాయబడినది.

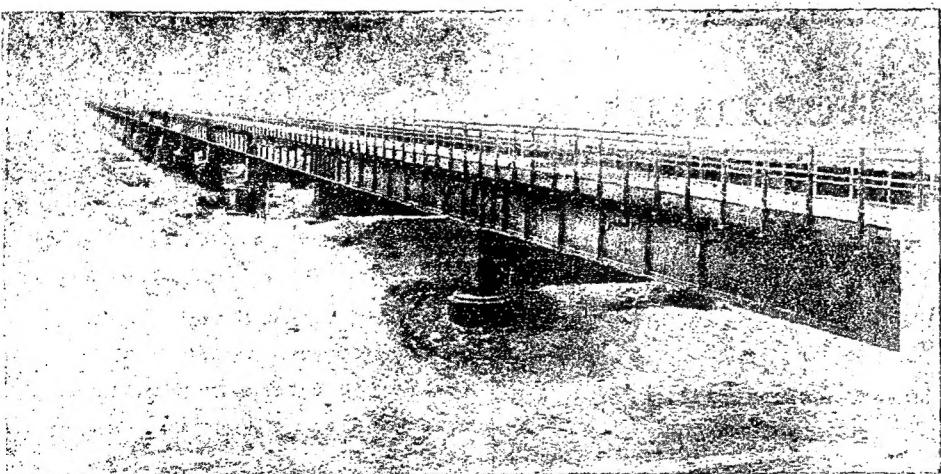

ప్రొ. ఫెనరు సి. వి. రామనుగారికి స్వాగతము

ప్రొ. ఫెనరు సి. వి. రామనుగారు ఆదివారమునాడు మదరాసు వచ్చినపుడు కల్పరలు అసోసియేషను వారు తదితర పెద్దలు సెంట్రలు ప్రేషనువద్ద సన్మాన మొనగిరి. (ఎ. వి. వి.)

దక్షిణాఫ్రికానుండి సి. వి. రామనుగారు 170 మంది గత వారమున మదరాసు చేరుట చిగిరి. వారిలో కొందరు మూలము ఛాయాపటము తీయించుకొనుట కంగీకరించిరి. (ప్ర. ఫో. పీ.)

గోపను ప్రభువుగారు 11 వ తేదీన బల్లారిజిల్లాలో ప్రారంభోత్సవము జరిపిన హగరి వంతెన.

(సి. ఎ. ఎ.)

మనార్సిదేవేంద్రనాథ రామారావు గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త: ముక్తేశ్వర రామమూర్తి గారు)

ప్రతిభా క్రియ ముఖ్యముగా చదువు దగినది. 214 పేజీలు }
వివిధ కాలానికి చెందిన ఘటనలు కాగితములు }
మనస్సు గుర్తులు ప్రత్యేకము } అధ్యయనము కొరకు, 7, తిరువెళ్ళిపేటి, మద్రాసు.

ధర రు 2 8

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

కాశ్మీరు మహారాజు సర్ హరిసింగుగారు లండనులో నొక వివాహమునకు హాజరగుట. హరి సింగుగారు ఎదుట నిలిచిన వారిలో మొదటివారు. (సెంట్రలు న్యూస్.)

సింహాలోని మదరాసీయులు

రామస్వామి మదల్యారుగారికి విందు

సింహాలోని మదరాసు క్లబ్బువారు 18 వ తేదీ సాయం కాలము జప్తి సుపర్ కాయకు లు సి. రామస్వామి మదల్యారు గారికి విందు గావించిరి. సర్ టి. విజయరాఘవాచారిగారు అధ్యక్షత వహించి తమ ఉపన్యాసమునందు మదల్యారుగారి పట్టుదలను మెచ్చుకొనిరి. రంగస్వామి ఆయ్యంగారు ఎఫెండ్రి లో స్వరాజ్యపక్షమునకు మెదడువంటివా రన్నట్లు జప్తి సుపర్ కాయకు రామస్వామి మదల్యారు అట్టివారు. మదరాసులో యెట్టి విభేషములున్నను, యిచ్చట సింహాలోనన్న మదరాసీ యులందరు జాతి మత రాజకీయ వైషమ్యములు లేక వికమత్యముతో నుండి చెన్నరాష్ట్ర గౌరవాభివృద్ధికి పాటుపడుచున్నారని మదల్యారు తమసగము పోయిజేప్పెదరుగాక. మదరాసువారు ఉత్తర హిందూస్థానపు ప్రజలతో కలిసి కట్టుగ నుండరని ఒకసంయుక్త రాష్ట్రముల ఉన్నతోద్యోగి కాతో ననెను. ఆ విషయ మసత్యమని ఋజువుజేయుచు ఆనేక విషయముల చెల్పిరి. ఇతరరాష్ట్రముల ప్రజలతో కలిసి కట్టుగ నుండుటగాక, వారిలో యెక్కువ మే, కాపన సభలలో నుండి ర సంస్థలలోను వారి ప్రాతినిధ్యము వహించుటయే గాక కొన్ని చోట్ల ఉత్తరహిందూస్థానమువారిని వివాహముడి యిచ్చట సావరమేర్పరచుకొని తమ దత్తరాష్ట్రములకు చేరనైనవే యిచ్చు భారత జాతీయైక్యత పెంపొందించువారు. కష్టదశ యందునలేనే రాజకీయములందుగూడ వింత సమాగమములు జరుగుచుండును. మదల్యారుగారు తమ ఉత్కృష్ట మేధాత్మిక నుగుణ్యమును ఉన్నతోద్యోగమును కొద్దికాలముతో బడయ గలరు. అప్పుడు అందరికీ జేయవలసిన మేలు స్వతంత్రమువారికే జేసికొనిరను నిందను బడయ వుండురుగాక అని విజయరాఘవా చారిగారు నడిపిరి.

రామస్వామి మదల్యారు గారు బదులు జెప్పుచు నాటి సభలో ప్రకటిత మగు ఔదార్యము తమ అభి ప్రాయములు మారుటకెంతయో తోడ్పడగలదనిరి. సింహాలోను తమవత్తము దినముల ఆనుభవము నుబట్టి దాక్షిణాత్యు లిచ్చట యెక్కువైకమత్తముతో నున్నారని తెలియుటకు సంశయముగలదును మదరాసీయులను గూర్చి గల అపోహలకు తొలగించుటకు యెంతైన కృషిజేయవలసిన అవసరము గలదనిరి. ఆచారిగారు చెప్పినట్లు తనకేదియు ఉన్న తోద్యోగము రాదుగాని వచ్చినచో తనవత్తమునకేగాక దేశములందరి క్షేయమునకు పాటుపడెదనని జెప్పిరి. తనకు ప్రజాహితీవనమునందు అభినీతము గల్గించిన క్లిశీ సర్ పి. గోపాలాచారిగారిని ప్రశంసించిరి. (ఆ. ప్ర.)

ఏలూరు గోరక్షణ నమాజము వార్షికోత్సవము

కా. నాగేశ్వరరావుగారి యుపన్యాసము

నాపొదరులు ఏలూరు పురవాస్తవ్యులును, గోరక్షణ సమితివారును కాకావంగిన సుస్వాగతమునకు కృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నాను. శ్రీమంత్ గంగనాథశాస్త్రిగారును మల్లవధానిగారును, రవియించిన స్వాగతపద్యములు హృద్యములుగ నున్నను సరికొద్దాయితో నిండియున్నవి. శ్రీ నిరంజనపురం చేసిన ఘనకార్య మేరియము లేదు. చేయవలసిన దానిలో సహప్రాంతమైనను చేసియుండలేదని నేనెరుగుదును. మీరుమిక్కిలి దేశోద్ధారకచిరుదము సంతోషమున గలిగించుచున్నది. ఈవిశేషము విషయమై చర్చ వచ్చినపుడే నేను వలసివేడితిని. కాని శాస్త్రార్థం వ్యర్థమైనది. నేను తమ స్వాగతమునకు పాగడ్డలకును విరుదములకును తగినని నేను భావించుచున్నాను. మీస్వాగతము మీవాత్మల్యమునకు నిదర్శనముగాని శాస్త్రార్థము నిదర్శనముగాదు. ఏలూరు మంచి యదృష్టముగల పురమైయున్నది. దానధర్మవిరక్తులైన మోతే జమిందారులు వర్తకులు విద్యార్థులు మన పాగడ్డలకు దగియున్నారు. కాకన్నను వేయిరెట్లు దానధర్మలకునే జేసిన గంగరాజుగారు మొలగువారు మిత్రశంకలకు బాత్రులైనట్లులు నేను పాత్రుడనుగాను. గాంధీ బాత్రీ యవిద్యాలయము, హిందూ యువజనసంఘము, అన్నదానసమాజము, గోరక్షణసమాజము ఏలూరు పురవాస్తవ్యుల దానధర్మలకు నిదర్శనముగ నున్నవి. శ్రీయంత మోతేగంగరాజుగారు విశేషమైన ద్రవ్యమును వ్యయముచేసి హిందూయువజన సంఘమునకు కట్టించుచున్న విషయమందెరుము వారిధర్మపరత్వమును వెల్లడిచేయుచున్నది. సామాన్యజనమైననీను తమస్వాగతమున కర్హుడను గాకపోయినను తమకు కృతజ్ఞతను వెలుపుచున్నాను. నన్ను మూడుమాసములనుండియును నీసాంసత్వికీతనమును జరుపుటకు వామిక్రమం వెంకటబినరాజుగారును నితరులును కోరుచున్నను నేను కాలయాపనమును చేసినందునకు మన్నింపజేయుచున్నాను. మానవదర్శిత్వమును మనము సావధానముగను బరిశీలించునపుడు గోవులరక్షణము మనకు విద్యుక్తధర్మముగను గోవరము కాగలదు. ఆహారనిద్రాభయసంగమములకుపులకును మానవులకును సమానధర్మములుగనున్నవి. మనుజులువశుత్వమును బడిచి మానవత్వమును బడయుటకును తదనంతరము వైవత్వమును బడయుటకును పాటుపడుచున్న విధమును ప్రపంచవర్తిత్వము తెల్లముచేయుచున్నది. ఆదిని మానవులను మృగములవలెను పచ్చిరూపమునకుడ తినియుండురు. ప్రపంచమునందు నేటికిని మాంసభక్షకులే కాకను నరమాంసభక్షకులు గూడ గలరు. పూర్వకాలమునందు బ్రాహ్మణులుగూడ బ్రాహ్మణులును మాంసభక్షమును వాడినట్లులు నిదర్శనములు గలవు. కాని కాలక్రమమునను వారు మాంసభక్షమును విస్మరించినపుడు హిందూ మతవర్తిత్వము విశేషముచేయుచున్నది.

జంతుకాలములకు కీరపోషణమున కాహార ముక్యంకావసరముగ నున్నది. బ్రాహ్మణులమున శేవో విధమైన యాహారమవసరముగ నున్నది. కాని యొక్కమైన యాహారము నిర్ణయించుట తినుట మానవధర్మముగ నున్నది. మానవధర్మాధ్యక్షయమునకు సాత్వికాహారము ముఖ్యమని ధర్మశాస్త్రములు మతములు చిరకాలానుభవములబట్టి నిర్ణయించినవి. జీవయాత్రకు ఫలము శుభప్రాప్తియును, దుఃఖనివృత్తియును. సాత్వికజీవనము శుభప్రాప్తికిని దుఃఖనివృత్తికిని సాధనమని మానవదర్శి విశేషముచేయుచున్నది. మహర్షులు మతాచార్యులు చిరకాలానుభవములనుసాత్వికజీవనముయొక్క ప్రాశస్త్యమును విశేషముచేసిరి. మానవుడు జీవించుట కన్నమును తినుచున్నాడు గాని అన్నమును తినుటకు జీవించుటలేదు. జీవించుటకు తినేది వదాన్యములందును ఆహారాలోగ్యముల నొసంగెడి వదాన్యముల తినుటకు యోగ్యమైన వదాన్యములుగ నున్నవి. భగవద్దీక్షయందు క్రోధాత్రయవిభాగయోగమునందు మనము తినెడి ఆహారములు మూడువిధములుగను విభాగముచేయబడినవి. ఆహారువిధములైన ఆహారములందును సాత్వికాహారములు మానవధర్మాధ్యక్షయమునకు యోగ్యములుగ నిర్ణయించబడినవి.

శ్లో|| ఆయుష్సత్వబలాలోగ్య శుభప్రీతివర్ధనః రసాస్థి స్థిగ్ధాస్థిరాస్థాద్యా ఆహారాసాత్వికప్రియాః ఆయుష్యమును, ప్రస్థ్యమును, బలమును, ఆలోగ్యమును, శుభమును ప్రీతిని వృద్ధి చేసెడి ఆహారములు సాత్విక

కాహారములు. ఆ యాహారములు రసవంతములైనవి, చమురుగలవి, స్థిరము లైనవి, హృద్యము లైనవి, అయియున్నవి. సాత్వికకాలములన్నియును సున్నది. ముఖ్యముగను ఆవుపాల కీలకము లన్నియును గలవు. పాలు రసమును చమురును గలిగి హృద్యములుగ నుండును. ఆహారము మన భాగము పాలవలననే గలిగినదని యూహించదగియున్నది. పాలు ధాన్యములవలెను స్థిరాహారము గాకపోయినను పులిసిపాలుకు చల్లరూపమునకు అమృతతుల్యమైన మంచి యాహారముగను వర్గీకరింపబడుచున్నది. పెద్దలకే ప్రధానమైన పాలయాహారము పిల్లలకు ప్రాణాత్రదముగ నున్నది. పసిపిల్లలకు తల్లిపాలును ఆవుపాలును ప్రాణదాయకములుగ నున్నవి. పాడితెలులకును బలవంకదలకును ప్రభావితీ వహించిన భరతవర్ష మిపుడు దుర్బలదారిద్ర్యములకు నిల యముగ నున్నది. కల్లులకు పిల్లలకు పాలియ్యటకు పాలు లేవు, కీలే లేదు. ఆవుపాల పలేలేవు. విదేశములనుండి వచ్చెడి పాలదబ్బాలు హరిత్తపాలు శుభాహారమునకు సాధనములైనవి. చిరకాలముక్రితము దెబ్బిలయందును నీసాలయందును నివసించిన చైతన్యరహితమైన కృత్రిమాహారములు సహజమైన సత్త్వాక్రమమైన యాహారము గాకాలదు.

నిలువయున్న సాత్వికాహారములను చేడిపోయి తాము సాహారములగుచున్నవి. పాలదబ్బాలతో పెరిగిన పిల్లలెంత బలరాలోగ్యములను గలిగి యుండురో విచారించవలసిన యవసరము లేదు. దేశమునందు నలువదేడ్లకు పూర్వమునందుండి పిల్లల పిలిచి ఇప్పటి పిల్లలపిలిచి పరిశీలించినపుడు వర్తమాన కల్లుది యగుచున్నది. దేశమునందంతటను ఆహారాలోగ్యములు లేని పిల్లలు గలుగుచున్నారు. ఆయురాలోగ్యములు గల పిల్లలు గలుగుటకు దేశమునందంతటను వశువులపంపద యభివృద్ధిని జేందవలసియున్నది. ముఖ్యముగను వ్యవసాయమే ముఖ్యవృత్తి యైన హిందూదేశమునందు గోవరక్షణము వరమధర్మముగ నున్నది.

హిందూదేశమునందు 100 కి 80 మందికి వ్యవసాయము జీవనాధారముగ నున్నది. వ్యవసాయమునకు వశు సంపద మూలధారముగ నున్నది. పశుసంపద ఆవులమీద శాధారపడి యున్నది. మంచి ఆవు పెయ్యలు విశేషముల కలదుమి యగుచున్నవి. మంచి యావులులేని దేశమునందు లోడెలుకు ఎద్దులను పెరియట కవకాశములు కలగకాలపు. ఏవల్లెటూరికి పోయినను కృశించిన ఆవులు గనబడుచుగాని. బలిసి పాలిచ్చెడి ఆవులు గనబడవు. బ్రాహ్మణులమున కాధారమయినగోసంపద లేనపుడు శిశువులు క్షీణింపుటయును సహజముగను గలుగుచున్నది. హిందూదేశమున యంత్రసహాయమును వ్యవసాయము చేయుట చిరకాలమువరకును సాధ్యముగాదు. యంత్రసహాయమునను వ్యవసాయము కొంతసాధ్యమైనను మానవహానిమున కును ఎరువులకును పశుసంపదకా మవసరముగనున్నది. పల్లెటూర్లయంద గోవులపిల్లి దుర్బలముగ నున్నపుడు బిసీలవయస్సు విచారించవలసిన యవసరములేదు. చిక్కినయావులు కలిపిపాల బిసీలయందు క్రత్యక్తముగుచున్నవి. ఆహారసమగ్రాభి లేయాతలను పరిపోవుచున్నవి. శిశువుల కావుపాలు దుర్బలమై పాలదెబ్బిలు కేరణ్యముగనున్నవి. హిందూవులకు గోవులవల్లులభక్తిని పురాణేతిహాసములు వహాప్రముఖములను వర్ణించుచున్నవి. గోమహా లక్ష్మిగో మాణిక్యము ఆ ప్రజలు గోవులను పూజించుచుండురు. విశ్వామిత్రవేదవేదీహాసము గోత్రభావమును విశేషము చేయుచున్నది. గోబ్రాహ్మణేష్వర్యుభిమునునిర్వం శాకాహారసాక్షిభివో భవన్తు" అని నిర్వహకీర్తనమును చేయుటలవలన గోవుల మహిమ విశేషముగనున్నది. గోబ్రాహ్మణులకు శుభమును గోలయనగా మానవాధ్యుడయినను సాధనధర్మములైన జీవజాలములకును మానవులకును శుభము గావలయుననికోరటగాని ఒకప్రత్యేకధర్మమునకు హితము గోరుట గాదు. గోవు సాధు జంతుత్వమువలన మానవాధ్యుడయిననును ప్రమాణముగ నున్నది. పూర్వకాలమునందు బ్రాహ్మణులు విభావమునకును త్యాగమునకును నిరర్హకముగ నుండెను. అట్టిగోవులకును బ్రాహ్మణులకును శుభమునుగోరుట క్రతంప కల్పాణమునకు సాధనంబుగ నున్నది. బ్రాహ్మణ్యులని విడిచిన శాపటి బ్రాహ్మణుల కిర్మ వివర్యయింపదు. ధర్మార్థపరాయణులైన నేను బ్రాహ్మణజన్మము నెలినను బ్రాహ్మణ్యులైనవలంబించుటలేదు. వ్యవసాయమే ముఖ్యవృత్తియైన హిందూదేశమునందు గోసంరక్షణావసరమువిషయమై విశేషముగను వ్యాఖ్యానము చేయవసరములేదు. మానవులసాధుజీవనమునకుగోక్షీరములు పరమక్రమోజ్జ్వలకరములని యోగులు జీవితములు ప్రమాణములుగనున్నవి. సాత్వికాహారవిషయమై అరంభమునందు నేను భగవద్దీక్షా నాకృత్యములను ధర్మపీఠముండిని.

వైద్యులు శాస్త్రజ్ఞులు మతప్రవర్తకులు మాంసాహారము కన్నను కాకాహార ములోగ్యదాహక మని నమ్ముచున్నారు. మహర్షులు మాంసాహారమునువిస్మరించి కాకాహారమును గ్రహించిన విధ మిందులకు దృష్టాంతముగనున్నది. యూరపుదేశమునందును వర్తమానకాలమునందు కాకాహారాశ్రమములు వెలయుచున్నవి. ఆహారాలోగ్యసిద్ధియందు మాంసాహారమును వైద్యులు విశేషించుచున్నారు. మాంసాహారమును సాత్వికాహారలక్షణములులేవు. ముఖ్యముగను మానవుల యాయురాలోగ్యములకు మాంసాహారమవసరమును నిర్ధారము విశ్వాసనీయముగాదు. మాంసాహారమవసరమని నమ్మినను గోమాంస మవసరముగాదు. హిందువులకు గోమాంసభక్షణము పరమపాతకముగనున్నది. కాని మన దేశమునందు గోమాంసమును గోరెడి యూరసియనులు మహమ్మదీయులును గలరు. వారలకును వారిపిల్లలకును ఆవుపాలు గావలసియున్నది. ఆవుపాలుగావలసినవారు గోమాంసభక్షణ మామోడింపకాలదు. ఈ విషయమునను కాపరూపమునను నిర్వంధించుట ప్రయోజనకరము గాదు. హిందూమహమ్మదీయ సంయోగము బలపడిన కాలమును గోరక్షణ సులభసాధ్యముగాగలదు.

కొనయూపిరితోనన్న ఆవుల నొకచోటను జేర్చుట తోడనే గోరక్షణము జరుగుచున్నదని యానందించుట యనుచిరము. పట్టణములందు గోశాలలందు గోవులకు తగిన వసతి గలుగకాలదు. పెద్దబిల్ల నేగ్గులుచేసి గోవులను పోషించినగాని గోరక్షణము సార్థకముగాదు. ఆవుపాలు ప్రాణిబలిసినవారు ముసలి ఆవులకు చిక్కిన మావులను కట్టికవారి కమ్ముట రాక్షసకృత్యముగ నున్నది. వోరులేని ఆవులను రక్షించుటకై ఏర్పడిన గోరక్షణపమాజము చేయుచున్న వని ప్రశంసనీయముగ నున్నది. శ్రీయంత మద్దుల బినరాజు శ్రేష్ఠిగారి పరిశ్రమయును కట్టువలయును ప్రశంసనీయముగ నున్నది. యువజనలందరును వారివలెనే దీక్షను పహించినయెడలను గోరక్షణసమాజ మభివృద్ధిని బొంది గోరక్షణము సులభము గాగలదు.

ఆహింస ధర్మములందెల్ల నుత్తమధర్మముగ నున్నది. జీనుడు, బుద్ధుడు, క్రిస్తు నుం లగు దేవాంశసంఘాతు లహింసాధర్మములు లోకమునకు వ్యక్తముచేసిరి. హింస దుఃఖమునకు మూలమగుచున్నదిగాని శుభమునకు సాధనము గాకున్నది. హింసను చేసెలకుండేకాకను మాటలయందును తలపులయందును ఫలమును విడుదుట యహింసకు సాధన మగు గ నున్నది. ఆహింసాధర్మమును మహాభారతమునందు విధర్మవ్యాచారాభ్యాసము విశేషముచేయుచున్నది. కాశకుడను బ్రాహ్మణుడు వేదాధ్యయనపరాయణుడైనను హింసారూపమైన క్రోధమును విడిచలేకపోయెడు. మాంసవిక్రయమువలనను జీనించెడి ధర్మిష్ఠానినివలనను ఆహింసాధర్మమును గ్రహించి కృతార్థము బడసెను. ఆహింసాధర్మమి యితివృత్తమునందు హృద్యముగను బోధ్యమగుచున్నది. ఆహింస ధర్మములందు పరమధర్మముగను నెన్నబడుచున్నది. పురుషార్థములందు ధర్మము మూలధర్మముగనున్నది. ధర్మార్థ భావములందు ధర్మము ప్రధాన మగు గ నున్నది. ధర్మ విరహి తములైన యర్థభావములు పురుషార్థములను నిరర్థకములుగ నున్నవి. ధర్మము నిర్మలము అర్థము లనిత్యములు. ధర్మరూపిభౌతికము మాత్రమే కాక సాధ్యాత్మికములైయున్నది. జీవకార్యము మాత్రము ధర్మమై ఆహింసాధర్మమునకు లక్ష్యముగనున్నది. భక్తినియు కారణమునకు పులితమై ఆధ్యాత్మికధర్మమును విశేషము చేయుచున్నది. ఆహింసాధర్మము పరమ మైనయాధ్యాత్మికధర్మము. విశేషముచేయుచుభక్తిపథావమున శీదము చేయుచున్నది. గోక్షణము శీవము జీవకాయగ్రహమునే కాకను పరమధర్మమైన ఆహింసాధర్మసిద్ధికిని సాధనంబుగ నున్నది. మానవు లాత్మ్యాత్మకాయనకును ధర్మవిరక్తవాణమునకును పరభవప్రాప్తికిని గోక్షణమును చేయుట యవసరమని చిరకాలానుభవము విశేషము చేయుచున్నది. ఆ యనుభవము సార్థకము చేయవలసిన భారము భారత యువజనల మీదను గలది. మద్దుల బినరాజు శ్రేష్ఠిగారిలెను ఇతరయువజనములు కావ్యరాయలలై గోక్షణసమాజముయొక్క ప్రయత్నములకు సార్థకముచేయుటకు భగవతు డనుగ్రహించునార!

చిరరోగవైద్యశాల

శేలపాలెం: ఇప్పుడు మొత్తము మొదటివ్యాధులకు కుడుర్చుటలేకని యావుచేశ వారలకు కు 50 ఇళాం. మద్రాసులో కుడుర్చి చిక్కువ్యాధులకు కుడుర్చుచున్నాము బీదలకు వైద్యసంరక్ష. మీవ్యాధిని తెలుపుడు. చక్కని తగిన ఫలకానిచ్చెదము. యం. శేషవలంగాన నుద్రాను ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు. "శాభార్యకు 15 పల్లె నుండి గొప్పడాక్టర్ల సంఘము కడిగిపోసి చిక్కువ్యాధిని తమకు కుదిర్చినందుకు ఆశ్చర్యపడుచున్నాము."

శారదాగారిబిల్లు

ఆమోదింపబడెను

తిరువల్లి క్లెరిక్ బహిరంగసభ

బాలికలను బాల్యవివాహములవలన గలగు దుఃఖములను తగ్గించుటకు మనస్సు (మనశాస్త్ర) కారుడు) కూడ నిర్ణయ తీసుకొనియుండెను. వివాహ వియోగమును హెచ్చించుటకు శాస్త్రము లంగీకరింపకున్న ప్రస్తుత కాలపరిస్థితులను శాస్త్రములు గావింపబడిన కాలమునాటి పరిస్థితులకు చాలభేదములను అవకాశములను క్రిమి భాగీ థి శ్రీరామగారు నిన్న సాయంత్రము తిరువల్లి క్లెరిక్ మహిళా కన్వెంట్ జరిగిన బహిరంగసభలో శారదాగారిబిల్లు ఆమోదింప వలెనని హెచ్చరించిరి. ఈసభ హిందూధర్మ పాలన సభి యొక్క పరిమిత యాదరణను జరిపబడెను. శ్రీమతి మాలతిరెడ్డిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. జి. ఆర్. వెంకటరామ శాస్త్రిగారు కూడ సభకు విచ్చేరిరి.

ఎన్. ఎన్. శ్రీనివాసలక్ష్మ్యురంగారు

వీరు మొదట నవ్యసేనుడు ప్రభుత్వమువారు తమ సహానుభవమును జూపుచున్నారు. కాని దేశమున నీశారదాగారి బిల్లు నెడు రెండువారి బలముకూడ వృద్ధిపొందున్నది. పూర్వవారపరాయణులు నీవి నెదిరించుచున్నారు. ఇటువంటివిషయములగురించి తమకీ శిష్యామండలములు, కాలమును వ్యర్థము చేయుట మంచి కాదనియు, వ్యూహము వచ్చినప్పటికి అన్ని సహస్రముల పరిష్కరింపబడుననియు అందుచే వ్యూహజ్యోతిషాదనకే తమకీ ని వినియోగమున వలెననియు వ్యూహజ్యోతిష వాంఛలు వెలుపుచున్నారు. మరికొందరు సంఘసంస్కరణము క్రమేణ జరుగవలయునని గాని బిల్లులోనన్నరీతిని ఒక్కవారిగా విప్లవరూపమును సంస్కరణము జరుగకూడదని యునుచున్నారు. ఈవిషయమున నైమనుషంఘ వ్యవహారములతో విచిత్రముచేసి ప్రభుత్వమువారు మతవిషయములందు జోక్యమును కలగజేసికొనకూడదని మరికొందరు యునుచున్నారు.

ఈశక్తి సాకల్యముగ పరిక్షింపబడినది. ఉచితజాలం దగును సంఘాభివృద్ధికారక చట్టము ముఖ్యముగ కావలెనని కోరుచున్నారు. ప్రజలందరూ శాసనసభలోని తమ పరిస్థితులను యీబిల్లును అంగీకరించి చట్టమును తయి చేయి ప్రయత్నింపవలెనని కోరవలెను. ఇట్లు గావించినయెడల నీబిల్లు చట్టముగల కేవలము నభ్యంతరముండదు. పిదపనీక్రింది తీర్మానమును అమలు గా రుపపాదించిరి.

“భారతశాసనసభవారి సెలెక్షన్మిటీవారు గావించిన మార్పుతో నొప్పునున్న పారలొస శారదాగారి అభిబాల్యవివాహముల బిల్లును యాసభవారు మనస్ఫూర్తిగ ఆమోదించుచున్నారు.”

పం. శ్రీ రామనిధి కర్కగారు తీర్మానమును అనువదించుచు స్వరాజ్యము ఎచ్చరికకు సంఘ సంస్కరణము కావలెను అసంభవమనియు, వ్యూహము వచ్చిన పిమ్మట నైనను అల్లాఉద్దీన్ ల్యాంప్ సహాయమునలె నంత చురుకైనగా నీ సమస్యల పరిష్కరింపబడవలయుననిచిరి.

శ్రీమతి బాగిరథి శ్రీరామగారు ఈ తీర్మానమును బలపరచుచు భారత ప్రజలందరు నైకమత్యమున మెలగినయెడల లన సాధ్యమును నడిచియులేదనియు, వారిలో వారు కలహించుట చేతనే ప్రభుత్వమున రీ బిల్లువిషయమున కాలయాపనము గావించుచున్నారనియు, యీబిల్లు నెదిరించుచున్న వారలలో పెక్కుండు బాల్యవివాహకర్తలకు లోనగుచున్న వారు దీనినెదుర్కొనుట కడుంగడు చోద్యమనియు, మనలైనను బాలికల నిట్టి దుఃఖములకు పాల్పడకయుట కిది నిర్ణయమైయుండదనియు, కాలము మారుచున్నదిగాన దాని కనుగుణముగా శాస్త్రములకూడ మార్పలె నియు గంభీరముగ వలికిరి.

శ్రీమతి మాలతి పట్వరంజుగారు

పిమ్మట సభ్యులు తీర్మానింపమున సువన్యవించిరి. భారత శాసనసభలో ప్రజాప్రతినిధులే యీ బిల్లు సుపాదించిరి. మన దేశమున తగిన నిదర్శన యున్న యెడల నిట్టి శాసనమే అనవసరము. ప్రభుత్వము వారివిషయమున కోర్కెను కలగజేసికొనకూడదని కొందరు యునున్నారు. కాని సహానుభవము ప్రభుత్వమువారు నిర్మాణించుచున్న జనులందరు ఏల అంగీకరించిరి అని విరసించిరి.

తీర్మానము వోటుకు పెట్టగా నందరు తమ యంగీకారమును సూచించిరి. కాని యొక్కరుమాత్రము తీర్మానములకు వ్యతిరేకముగా చేయినట్లేను. సభికులందరు ఖమ్మనఃవ్యిరి. తీర్మాన సంగీకరింపబడెను.

రెండవతీర్మానము

ఈ బిల్లువిషయము ముఖ్యము సంఘసంస్థల యభిప్రాయమును గోరక ప్రభుత్వమువారు ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొనకుటకు ఆనుసరించుచున్నట్లు అర్థమగుచున్నది.

మును కనుగొనకుటకు ఆనుసరించుచున్నట్లు అర్థమగుచున్నది.

పై తీర్మానము యజ్ఞశారదాగారిబిల్లుగారిచే నవపాదించబడి శ్రీమతి విశాలాక్షిగారిచే ననుమతపడి సభవారిచే నేకగ్రీవముగ సంగీకరింపబడెను.

మూడవ తీర్మానము

గర్భాధాన వియోగిన్యాయ బిల్లును పరిశోధించుట కీమధ్యమ నియమించిన సంఘమునందు శాసనసభ్యులు లేకుండుటకును శ్రీమతి ప్రాతినిధ్యము చాలినంత లేకుండుటకును యీ సభవారు ప్రభుత్వవ్యవస్థలను ఖండించుచున్నారు.

ఈ తీర్మానమును ఎన్. రామస్వామి అయ్యగారు గవ పాదించిరి. యొక్క రుణపాదించినప్పటికి తీర్మాన మంగీకరింపబడెను.

ఎ. వి. ఆర్. అచార్యగారు అభ్యుక్తులకు సభి. శి. శ్రీమతి వందనము. లర్పించినపిదప సభ వారి సేవ

వాతావరణస్థితి

1928 సం. జూలై 18-వ తేదీ బుధవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత గ్రేడ్లు గత 24 గంటలలో	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత గ్రేడ్లు గత 24 గంటలలో	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత గ్రేడ్లు గత 24 గంటలలో	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత గ్రేడ్లు గత 24 గంటలలో	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత గ్రేడ్లు గత 24 గంటలలో
గోపాల్ పూర్	89	79	...	81	- 21
విశాఖపట్టణం	88	77	0.4	7.8	- 0.1
కాకినాడ	80	76	1.5	4.9	- 8.5
మచిలీపట్టణము	88	75	0.8	8.7	- 4.7
కర్నూలు	89	78	0.2	9.1	+ 8.0
బళ్లారి	87	74	...	5.0	+ 2.1
అనంతపురం	...	...	...	5.9	+ 1.7
కడప	91	76	...	4.8	- 1.0
నెల్లూరు	93	76	0.1	8.0	- 0.1
మద్రాసు	95	80	...	2.9	- 1.1
కడపూరు	95	79	...	8.9	+ 0.9
సేలము	90	78	...	6.2	+ 1.0
కోయంబుత్తూరు	85	72	...	1.0	- 1.5
తిరుచనాపల్లి	94	77	...	8.4	+ 1.8
నాగపట్టణము	92	77	...	5.7	+ 8.4
మధుర	94	78	...	4.2	+ 1.6
పాంబన్	86	80	...	2.0	+ 1.5
తిరునల్వేలి	...	...	...	0	- 0.8
తిరువేండ్రము	81	76	...	16.1	- 1.9
కొచ్చిన్	82	75	0.8	80.5	- 11.8
కాలికట్టు	82	74	0.6	88.2	- 18.7
మంగళూరు	79	78	1.8	82.5	- 7.9
రెంగుళూరు	82	66	0.1	8.1	+ 2.8
మేర్కార	86	62	0.9	82.2	- 17.9
కొడైకానా	85	52	...	5.2	- 2.0
మామూర్	69	61	...	2.8	...

పర్యవేక్షణ:- కాకినాడలో 1.5" విశాఖపట్టణములో 0.4" మచిలీపట్టణములో 0.8" వర్షించెను. ముంబై విస్తారముగ నున్నది. గర్భ వస్త్రవృత్తుల పగటివేడి 6 మొదలు 10 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడి 8 మొదలు 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్క:- కర్నూరులో 0.2" వర్షించెను. కడపలో చినుకులుపడెను. ముంబై దట్టముగ నున్నది. పగటివేడి 2 మొదలు 5 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటక:- నెల్లూరులో 0.1" వర్షించెను. గాధముగ ముంబై క్రమశాస్త్రమున్నది. నెల్లూరులో పగటిరాత్రి వేడి 8 డిగ్రీలు తక్కువ.

వ. వ. నారాయణ అయ్యర్,

సహాయ వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

రైలు ప్రమాదము

బొంబాయి, జూలై 17:- ఎ. సి. రావిన్ గారు, దామకంపేనీ మేజరు కొలాబా స్టేషనునందు రైల్వేలను దాటుచుండగ రైలుమీదనుండియైన, రెండుకాళ్లు మలుకు కుద్ద లేగి అప్పటికే పడియున్నది.

ఆంధ్ర మహాజనులకు విన్నపము

కీర్తిశేఖర శ్రీ ఆంధ్రశత్రు రామచాను యగ్నిరాగ గోపాలకృష్ణయ్యగారిచే సావించబడిన శ్రీమదాంధ్ర విద్యావీర గోపాలకృష్ణయ్యగారి జీవితచరిత్ర, కీరచనలు, వారు శ్రీ ఉత్తరాధిపములు, ఇష్టాగోష్ఠి, హాస్యస్థలాపములు, చాటుపద్యములు, లేఖలు మొదలగువానిని గ్రంథరూపమున ఆంధ్రమందు న, ఆంగ్లమునందున, వేలువేలుగ వచ్చుచున్నది ఆంధ్రమహాజనులకు సవర్ణింపకొన సంకల్పించియున్నాము. శ్రీగోపాలకృష్ణయ్యగారి జీవితమున, వారి మహాదేయములను ఆంధ్రలోకము మరచకుండుట కీయచ్చ మెంపసరమే మేము వేరుగ తెలుపవలసిలేదు. కాని యాయుధ్యునియె నెరవేరుటకు శ్రీగోపాలకృష్ణయ్యగారిలో నేదోవిధముగా పంచముగల ఆంధ్రము మహాజనుల బహుమందియుక్తితో దాటుపై నాధారపడియున్నకలిమిన, ఆంధ్రమహాజనులెల్లరును నై నుదహరించిన విషయములగుర్చి, వారివారికి తెలిసిన యావృత్తులంతయును, శ్రీవారి వ్యవస్థలిఖితలేఖలు (లేక అందుకు సరియగు నకలు), రచనలు చాయాపటములు మొదలగువి యాదిగున చిరుకామము వండ్రి చి మకు తోడ్పడగలంకలను ప్రార్థించియున్నాము. అట్లువండ్రించిన లేఖలు, చాయాపటములు తిగి కావలయునని కోరినచో త్వరితముగా రిక వాపగుచేయబడును.

ఈ శ్రీ. పత్తు. త్రిము లన్నియు యాదిగువచిరుకామము వండ్రించును

- గుమ్మడిదల వెంకటసుబ్బారావు,
ఇండియన్ బ్యాంకు, తెజవాడ,
ఇట్లువిన్నపించు,
1 నడింట్ల వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావు,
2 అబ్బూరి రామకృష్ణారావు,
3 గుమ్మడిదల వెంకటసుబ్బారావు.

మదరాసు వంగరాష్ట్రము

ననుసరింపకపోదు

సైమను ఉపసంఘముగూర్చి రామస్వామి ముదల్యారుగారి అభిప్రాయము

జన్మి నున్న వైఖరి

సిక్కి, జూలై 17:- ఎ. రామస్వామి ముదల్యారుగారు జన్మి నున్న వైఖరి నాయకులలో ముఖ్యులు, వయోనిర్ణయసంఘ సభ్యులు నేడు మదరాసునకు వెలివిచ్చుచున్నారు.

సైమన్ సమస్యముగూర్చిన తీర్మానము మదరాసు శాసన సభలో సెప్టెంబరు మొదటివారమునందు చర్చింపబడవచ్చునందు బెంగాలు శాసనసభలో నట్లు తీర్మానింపబడుటచే తమ యభిప్రాయము కేమిటే వైనచో యిది అసానీయమై యున్నది. ఇది వచ్చు కమిషనువారి క్రొత్తప్రతిపదన ననుసరించి మదరాసులోని ప్రజాభిప్రాయము కొంత మారి యుండును. కనీసము రాష్ట్రములలో నైన మనము కమిషను విచారణ పద్ధతిగూర్చి విమర్శించుటకు, భావిరాజ్యాంగ విధానము, రాష్ట్రీయకేంద్ర ప్రభుత్వములు వాటిపద్ధతులు, బాధ్యతలపై మన దృష్టి కేంద్రీకరింపవలసి యుండునని నాయభిప్రాయము. జన్మి నున్న వైఖరి వచ్చే నెలలో నిర్ణయింపబడును. ఈలావుగ పక్షమువారేమి తీర్మానించుకో నే చెప్పరాదు. నాయభిప్రాయ మెట్లున్నను పక్షనిర్ణయమునకు ఒడ్డుననే యుండవలెను. కాని సూచనప్రకటనయూ, ఎంగరాష్ట్రీయకేంద్రీయయూ, బహుళజ బొంబాయి నిదర్శనము ఉపసంఘమున నాకలంపు. బొంబాయి రాష్ట్ర ప్రావీణ్యతే తర సభాతీర్మానము కోరవలయును

ప్రధానమంత్రిగారు

కోయంబుత్తూరు, జూలై 17:- గా|| ప్రధానమంత్రి డా|| పి. నుబ్బరాయగారు నిన్న యిచ్చటికివచ్చిరి. నేడు యము విద్యాసంస్థ ల్పించిన జూచిరి. నాయంకాలము జిల్లా బోర్డువారును మునిసిపాలిటీవారును సన్మానప్రతులు లాపంగదరు. మంత్రిగారు మునిసిపలు ప్రామాణ్య కంఠసాపన మొనర్చెదరు.

తిన్నవెల్లి, జూలై 17:- పాలంకోట మునిసిపల సంఘమువారు ఆరోగ్యశాల మంత్రిగారు వచ్చునపుడు వారి: దర్శించి 9 లక్షలఖర్చుగల నీటిసరఫరా స్కీమునకు యొక్క ప్రకటనలు కోరబడు ముందు సభ్యుల రాయబారవర్గమును నియమించిరి.

బేలూరు రైల్వే విఘాతము

30 వేలు బహుమానము ! నేరస్థుని పట్టియిచ్చిన ఛారిటీ రైల్వే ఏజంటుగారు బహుమాన మిచ్చెదరు కలకత్తా, జూలై 16:—కలకత్తా సమీపమున బేలూరు రైల్వే పట్టణం ఊడదీయబడుటలై రైలుబండి విరిగి పడెను. ఈ విఘాతము కైలు పట్టణము ఊడదీసి యుండిన దుర్ఘాతము పట్టియిచ్చిన వానికి 10 వేల రూపాయలు బహుమానమివ్వబడునని రైల్వే కంపెనీ ఏజంటుగా రిడివరలో ప్రకటించియుండిరి.

కాని ఇప్పుడు 30 వేలు రూపాయలు బహుమానమిచ్చెదమని ఏజంటుగారు ప్రకటించుచున్నారు.

(ఆ. (పె.))

ఈ రైలు ప్రమాదమునకుగూర్చి కలకత్తాలోని ఫార్వర్డు పత్రిక (వాసియండిన వాతలస్మియు అంధమలనియు రైలు కంపెనీవారి అజాగ్రత్తనిగూర్చి పట్టణం ఊడదీయండినని వ్రాయుట అబద్ధప్రకటనయనియు, రైలుప్రమాదము నందు 800 మంది మరణించిరినియు కవి శేఖరియొక్క సాక్ష్యమును ప్రకటించి ఆశ్రయము తీసుకొని తెలియుటలేదని ప్రకటించి రైల్వే కంపెనీవారికి అప్రతిష్టకలగజేసిరినియు అందులకు ఫార్వర్డు పత్రికాధికారులపై రెండు విధములుగా చార్జీలు దాఖలు చేయబడుననియు ఇంగ్లాండులోని డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఈ విషయమై సత్యావస్థలను తెలిసికొనగోరి ఇంగ్లాండులోని పార్లమెంటు సభ్యులు తీవ్రముగా చూచుచున్నారు. కానున్నసభలో ఈ విషయమై ప్రశ్నలు వేసి చర్చింప దలచియున్నారు. (ఫీ. (పె.))

ఫార్వర్డు పత్రికా నేరవిచారణ

బేలూరు రైల్వే విఘాతము గూర్చి అబద్ధప్రకటనల జేసినట్లు

కలకత్తా, జూలై 17:—ఈనెల 18 వ తేదీన కలకత్తాలోని ఫార్వర్డు పత్రికా సంపాదకులు తమ పత్రికలో బేలూరు రైల్వే విఘాతము అను వ్యాసమునందు అబద్ధప్రకటనలు వ్రాసి ప్రకటించినందులకై వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు నడరు కత్రికాసంపాదకులను సత్కరంజను బక్షి గారి మీద న్ను పత్రికా ముద్రాపకులను పులివెందుల గారుగారిమీదను ఇండియన్ పీనలకోడ్డు 158 ఏ సెక్షను ప్రకారము నేరాలలో పాము చేసి కలకత్తా చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారియెదుట చార్జీ దాఖలుచేసిరి. ఇద్దరు ముద్రాపకులను చెరియొక్కరు 500 జామీను యిచ్చినమీదట విడుదల చేయబడిరి.

ఫార్వర్డు పత్రికా కార్యాలయపును ప్రయోగపడుచున్న బంగారుకాపాను వంగరాష్ట్ర పత్రికలో "కపటవేషము దాల్చిన మోటుకనము" అను తీర్కతిలో గత మేనెల 20 తేదీన ప్రచురింపబడిన వ్యాసమునకై ఇండియన్ పీనలకోడ్డు 124 (ఏ) సెక్షను ప్రకారమున్న 158 (ఏ) సెక్షను ప్రకారమున్న సదరు పత్రికాసంపాదకులను సత్కరంజను బక్షి గారి మీదను ముద్రాపకులను సత్కరంజను ముఖర్జీగారిమీదను ఆలోపింపబడిన నేరవిచారణయందు స్పాసిక్యూషను తరపు సాక్షులు విచారణ జరిగినది.

బంగారీ కథా నేరవిచారణయందు ఫార్వర్డు పత్రికా నేరవిచారణయందు తిరిగి యీనెల 28 తేదీన వాయిదా వేయబడినది. (ఫీ. (పె.))

ఫార్వర్డు పత్రికా కార్యాలయము సోదాచేయబడినది.

రైల్వే విఘాతము గూర్చి నిష్పాతికవిచారణ జరుగవలెను

బొంబాయి జూలై 18:—బొంబాయి పోస్టునెలవరిఫ్ ఆస్సీసియేషను కార్యదర్శిగారు జీవరాజ్ జి. న్యూసిగారు యీ క్రింది తంజివారను యీస్టు యండియను రైల్వే కంపెనీ ఏజంటుగారికి వంపిరి.

బేలూరు రైల్వే విఘాతము విషయములో జరిగిన అజాగ్రత్తను గూర్చి పత్రికలలో ప్రకటించబడిన వార్తలయొక్క సత్యావస్థలను నిర్ధారణచేయుటకై నిష్పాతికమైన విచారణ జరుపవలయును. ఈ విచారణసంఘముందు, అధికారులు, అసభికారులుగూడ ఉండవలయును. పైరితిగా తంజివారను రైల్వే ఏజంటుగారికిచ్చినట్లుగా తెలియజేయుచు వేంకటతంజివారను బెంగాలుపానెజరు సంఘాధ్యక్షులగు పర్ సి. రాయగారికి కూడ పంపబడెను. (ఫీ. (పె.))

కవురల మహారాజుగారి జన్మ దినోత్సవ ఫిబ్రవరి లండ్లో 18 తేదీన ప్రదర్శించెదరు.

బాల్గోలి సత్యాగ్రహము

రాయబారులు 11 గంటలకు గవర్నరుగారిని కలసికొనెదరు

శ్యాంధికారి విచారణయవసరము.

నూరత్, జూలై 18:—బుధవారం 11 గంటలకు ఆర్థుకు సభ్యులు గవర్నరుగారిని సందర్శించెదరని నిశ్చయముగా తెలిసినది. రాయబారులు 11 క్రింది ఆర్థుకు సభ్యులుందురు. శ్రీ యశవల్లభ బాయి కలేల్ శాయకుడు, కళ్యాణి మేహతా, అబ్బాస్ తయార్జీ, మఖ్తారెక్, పెట్టికనస్య, భక్తిలక్ష్మి, దేవాయనలి, కారదా నునుత్ మేహతా.

రాత్రినభ

నిన్న రాత్రి రాయబారులు సభచేసి గవర్నరుగారికి విన్నవించదలచిన విషయములను గురించి చర్చించిరి. సభ రహస్యముగా జరిగెను. అన్ని సంగతులు తెలియలేదని శ్యాంధికారి విచారణ జరుగవలెనని వారు నిఘానముచేసినట్లునాత్రము తెలియవచ్చినది. (ఫీ. (పె.))

ప్రభుత్వమును అవమానపరచుట నాయుద్దేశ్యము కాదు

వల్లభభాయిగారి అభిప్రాయము

బొంబాయి, జూలై 18:—ప్రెస్టు ఆఫ్ ఇండియా (తరిసిధి వల్లభభాయి పటేల్ గారిలో) ముచ్చటించగా, సకడు యీ క్రిందిభావములను తెలియజేసినట్లు ప్రెస్టు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

నాయుద్దేశ్యము ప్రభుత్వమువారి కవమానపరచుట యెంతమాత్రమును గాదు. ప్రభుత్వమువారు రెండు మూడు విషయములలో ఒక్కడల జావీనో సంధి కులభముగా జరగగలను. ఒకటి బాల్గోలి ప్రజలు చేయుచున్న పోరాటము శ్యాంధికారి శ్యాంధికారులచే విచారణచేయించుట. రెండవది అధికారులచే మరల విచారణచేయబడుట శాశ్వతములేదు రెండవది ప్రజలు హెచ్చుచేయబడిననీయు నివ్వవలెనని ప్రభుత్వమువారు కోరరాదు. హెచ్చుచేయబడిన నీయును మధ్యవర్తులైన న నిచ్చినచో శాశ్వతము అభ్యంతరము లేదు. విచారణ సంఘమువారి తీర్పునకు ప్రజలు బాధ్యులయ్యెదరు. జప్తు చేయబడిన భూములను మరల నిచ్చివేయవలెనను మరకును ప్రధానముగా చేయుటకు నే నాత్మక కడుట లేదు. ఏ పోరాటములో నైనను కొంతకాలము చేయకతప్పదు. కాని ప్రభుత్వమువారు ఉదారభావముచే ఆధూమణ్య మరల నిచ్చి వేసెదరని నే నాశించుచున్నాను. (ఫీ. (పె.))

లాల్ బారంజీగారు మరల నెన్నుకొనబడుట

బొంబాయి, జూలై 17:—బాల్గోలి కమ్యూనిస్టుల నిరాకరణలో తన కాసనసభ్యత్వమునకు రాజీనామానిచ్చిన లాల్ బారంజీ గారు తిరిగి వర్తకసంఘమువారిచే నిరాటంకముగా నెత్తుకొనబడిరి. (ఆ. (పె.))

గవర్నరు సూరతుకువచ్చుట

నూరత్, జూలై 18:—బొంబాయి గవర్నరుగారు రెవెన్యూసభ్యుడగు రూగారిలో నేడు 8-30 కు నూరత్ చేరెను. సానికొవ్యోన లతనిని ప్రేమనువర్త కలసికొనిరి. ప్రేమనుకు వెల్లెనవారిలో సత్యాగ్రహవాదులకు త్వరకు లేదు. భిమాబాయి శాయక్ గారు మాత్రము వెల్లెరి. అధికారులు అసభికారులు సంధి జరుగవలెనని యాశించుచున్నారు. శాయకులు సభచేసి గవర్నరుగారికి విన్నవించుకొనవలసిన సంగతులను నిశ్చయించుకొని వారు. వారు అడుగడుచినవి:—

(1) ప్యంత్రబహిరంగవిచారణ జరుగవలెను. శ్యాంధికారి విచారణ, లేక ప్రభుత్వసభ్యులను, ప్రజలు ప్రతినిధులను కలసిన విచారణసంఘము యనునది చర్చకు వదిలి పెట్టెదరు. (2) హెచ్చునీయు మధ్యవర్తులచే ప్రభుత్వమువారి వర్తక సందర్శనను విషయములో తమకేమియు సంబంధములేదని సత్యాగ్రహులు చెప్పుచున్నారు. మధ్యవర్తులు అట్లుచేసిన చేసెదరుగాక! తాము దానికొప్పుకొనరు (3) చెరసాలలో జేయబడిన సత్యాగ్రహాలవిషయమును, రాజీనామాల నిచ్చిన కలాలీ విషయమును శాయకులు ప్రభుత్వమువారికి విన్నవించెదరు.

గవర్నరుగారు రైలు డిగగానే ఉద్యోగియులు పరిషయము చేయబడిరి. ఒక్కొక్కరే వారు గవర్నరుగారిలో సంతరించిరి. భిమాబాయి శాయక్ గారిని మధ్యాహ్నము వచ్చి ముట్టాడకలసినదని గవర్నరుగారు అభ్యంతరించిరి. (ఆ. (పె.))

రాయబారులు గవర్నరుతో సంప్రతించుట

నూరత్, జూలై 18:—గవర్నరు రెవెన్యూ మెంబరు కోడను కల్వెరుతోడను 11 గంటలకు కల్వెరు కచ్చేరికి వచ్చివచ్చును ద్వారమువర్త కొందరు చప్పలులు చరచిరి. రాయబారులు వల్లభభాయి పటేలు (శాయకుడు) అబ్బాస్ అలీ తయార్జీ, మిఖతా-నస్య, కారదా మేహతాసరి, బక్, బాయి దేవాయనలి, కాజ్యాంజీ మేహతా గారులండిరి.

వర్ లెస్సిగారు క్లక్-ద్వారమునుండా ప్రవేశించి సంప్రతించుటకు వేదియున్న రాయబారులకు సమస్పృకు లొనర్చుచు నెల్లెను. కల్వెరుగారును, రెవెన్యూ సభ్యుడును వల్లభభాయిగారిని గవర్నరుకు తెలిపించిరి. అంతటయాయెదరు ఉద్యోగియులు కచ్చేరిలోనికిపోయి త్వరలోనే బయటికి వచ్చి గవర్నరుగారు రాయబారులతో ముట్టాడకలసినది చెప్పిరి.

సంతరింపు జరుగుచున్నది. (ఆ. (పె.))

ఆంధ్రవిద్యార్థినభ

స్టాండింగు కమిటీసమావేశము

ఆంధ్ర విద్యార్థి సభవారి స్టాండింగు కమిటీ సమావేశము ఈనెల 14-న తేదీన జరిగెను ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు వల్ల పల్లి జమీందారుగారు గోపాలకృష్ణయ్యగారిగారు కరమకదిందినందులకు తమ సానభూతిని వెలుపుచు తీర్మానములు గావించబడెను. శాశ్వతంగయ్యగారు, నానికనస్య, శిఖానటి, ఇ. కానికట్టు రావుగారు స్టాండింగు కమిటీసభ్యులుగ చేర్చుకొనబడిరి.

ఈనెల 19 తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు మదరాసు ట్యూటోరియల్ కాలేజి అంగవనాయకవిధిలో స్టాండింగు కమిటీసమావేశము కార్యనిర్వాహకుల నెన్నుకొనుటకు జరుగబడెను. (ఫీ. (పె.))

వచ్చిలోళ్లపై ఎగుమతిపన్ను తొలగించమని ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని కోరుచు ఎనబ్లిలో నోక తీర్మానమును మహమ్మదు రఫీకు మహమ్మదు యాహూను మున్నగువారు తిగురు సభ్యులు ప్రతిపాదించుచున్నారు.

అనంతపురము జిల్లా కోర్టులో

O. P. No. 162/27.

(On the file of the High Court of judicature at Madras and transferred to the file of the District Court, Anantapur.

1913 వ సం॥ ఇండియన్ కంపెనీల ఆక్టు ననుసరించి అనంతపురము మ్యూచుయల్ బెన్సిఫిట్టు పర్మనెంటు ఫండు లిమిటెడ్డు విషయమై.

అరీదారు:-హెచ్. శివరావు

పై ఫండు ఆఫీసునుండి ఏలాటి బాకీలు రావలసి యుండినప్పటికిని క్రెడిటర్లు తమకు రావలసిన బాకీ మొత్తము వివరముగా, తాము స్వంతముగా గాని, తమయొక్క వకీళ్ల మూలకముగా గాని అప్రెసులతోగూడ నడరిఫండు అఫీసియల్ లిక్విడేటరు గారికి 24-9-28 తేదీలోగా చేరునట్లు పంపుకోవలెను. అటుపిమ్మట లిక్విడేటరుగారినుండి వ్రాతమూలకమైన నోటీసు వచ్చినయెడల, ఆనోటీసులో తెలియజేసిన తేదీలోపల ఖర్చుగాగాని, వకీలుద్వారా గాని హాజరై బాకీ రుజువుపరుచుకోవలెను.

పై తేదీలోపల రుజువుపరుచుకొననివారి బాకీలు Dividend పంపు విషయములో గమనింపబడవు.

1928 వ సం॥ జూలై నెల 6 తేదీలు

(దస్త-తు) ఇ. జి. బార్బర్

జిల్లాజడ్జి

(ఉత్తర్వుమేరకు:—)

బి. రామరావు

ఆఫీసియల్ లిక్విడేటరు

అనంతపురం ఏ. యం. బి. పి. ఫండు లిమిటెడ్డు, అనంతపురం.

సింహళ సంస్కరణములు

శ్రీకృష్ణ

సింహళ ద్వీపమున కెట్టి సంస్కరణముల నొనగ వలయునని విచారించుటకై డోనమూరు ప్రభువు గారి యధ్యక్షతక్రింద నొక విచారణసంఘ మేర్పడి, విచారణ నలిపెను. వీరు తమ రిపోర్టును త్వరితముగ తయారుజేసి ప్రచురించిరి. ఇండియాలో హైమను కమిషను విచారణలుపుచున్న సమయమున డోన మూరు కమిషనువారేమని సిఫార్సుజేసిరో వినుటకు కుతూహలము పొడమకమానదు. తూర్పు దేశములకు స్వపరిపాలన మీయకుండ, ఇచ్చినటుల జూపుటలో బ్రటిషువారు దిట్టలని దోచును. డోన మూరు కమిషను రిపోర్టునూచనలు, ఇప్పటి స్థితి కన్న నభివృద్ధి జూపుచున్నను, ప్రజలకు తగిన బాధ్యతనొనగజోవు. ఐర్లండుకు స్వపరిపాలన మీయగ, సింహళమున కేల యెనగగూడదో తెలియదు. ఒకటి పాశ్చాత్యదేశము, వేరొకటి తూర్పు దేశ మగుటయే భేదమని దోచును. సిలోను రాజ్యాంగచరిత్రను, కమిషనువారు వివరించిరి. 1902 వ సంవత్సరమున సింహళము క్రొనుకాలసీ అయ్యెను. కొలది మార్పులతో, యారాజ్యాంగ విధానమే 1910 సంవత్సరమువరకు నిలచెను. ఆ పిమ్మట, మరికొన్ని మార్పులు జరిగెను గాని, వాని వలన ప్రజల కెట్టిబాధ్యత చేకూరి యుండలేదు. శాసనసభలో అనధికార సభ్యులసంఖ్య హెచ్చుగ నున్నను, ఉద్యోగపదవిని నిర్వహించుటకు వీరికి వీలులేదు. బాధ్యతలేని అధికారమువలన, సింహళ ద్వీపమునకు తీరని నష్టమువాటిల్లెనని, కమిషను వారభిప్రాయ పడుచున్నారు.

అందుచే ప్రజలకు కొంత బాధ్యత నొనగుటకు, వీరు సమ్మతించినను సంపూర్ణ బాధ్యత నొన గుట కిచ్చగింపరయిరి. సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము సింహళమునందు ఆచరణ సాధ్యముగాదట. అందుచే, దీనికి కొరవడు సంస్కరణములను సిఫార్సు జేయవలసివచ్చెను. డోనమూరు కమిషనువారు అపూర్వవిధానమును తయారుజేసిరి. ఇట్టి విధాన మును నిర్మించుటలో వీరి బుద్ధి కుశలత పెల్లడియయినను, సింహళ ప్రజలకు వీరు న్యాయము నలుప లేదని జెప్పవచ్చును. నూతన - సంస్కరణముల నిం చేక పరిశీలించెదము. శాసనసభాసాసమున, స్టేటు క్వెస్టులు సభ నెలకొల్పబడును. ఇయ్యది కార్య నిర్వాహక వ్యవహారములను శాసన వ్యవహారము లనుగూడ నిర్వహించును. సింహళమున రెండునభల పద్ధతిని నెలకొల్పక, ఒక్క ప్రజాప్రతినిధిసభనే నెల కొల్పట సమంజసముగ నున్నది. స్టేటుకౌన్సిలు సభ లో రిక మంది ప్రజాప్రతినిధులు, ముగ్గురు ఉద్యోగు లు, మరికొంతమంది నామినేటు సభ్యులును ఉండు రు. ప్రభుత్వశాఖలు పదిగ విభజింపబడును. పీనిలో

ఏడుశాఖలు మంత్రుల వశమునం దుండునట. మిగి లిన మూడుశాఖలును, స్టేటు ఆఫీసరులగు కలోని యల్ సెక్రటరీ, ట్రెజరరు, అటార్నీ జనరలుగార్ల స్వాధీనమునం దుండును. దీనినిబట్టిచూడ, ద్వంద్వ పరిపాలన మింకొకరూపమున సింహళమున ప్రవేశ పెట్టబడునని విదితమగుచున్నది.

ద్వంద్వపరిపాలనము లేనిది, తూర్పుదేశము లలో అభివృద్ధి గలుగదు గాబోలు! కాని, ఇట్టి ఏర్పాటు సింహళములో నయినను జయముగాంచు నని దోచదు. స్వపరిపాలన మీయజాలక, ఇట్టి కృత్రిమపు ఏర్పాటుల గావించినను, అవి ఆచరణ లో బనికరాక, దేశాభివృద్ధిని కుంటుపడజేయుట అనుభవసిద్ధము. కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వపు ఏర్పా టును తొలగించి, ప్రతిమంత్రికిని స్టాండింగు కార్య నిర్వాహక సంఘము నేర్పాటుజేయవలయునని, సిలోను కమిషనువారు సూచించిరి. దీనివలన మం త్రులలో నేకీభావము గుడురదు. మంత్రుల స్వేచ్ఛకు, కార్యనిర్వాహకసంఘములు అడ్డుకలిగిం పకమానవు. గవర్నరుగారికి కార్యనిర్వాహణాధి కారములు తగ్గినను, వారికి రిజర్వు అధికారములు ఎచ్చుజేయబడును. దీనివలన ఫలిత మేమగునో యూహించుట సులభసాధ్యము. గవర్నరుగారు తమ రిజర్వు అధికారములను స్వేచ్ఛగ నుపయో గించెదరని సమ్మతించును. హిందూదేశమునందు పాలకులు నర్తిఫిట్టు అధికారములను తరుచుగ వినియోగించుటలేదా? శాసనసభవారి నిర్ణయ ములు గవర్నరుగారి యంగీకారమును పొందవల యునని సూచింపబడినది. ఇట్టి యంగీకారము "ఫార్మల్" అని జెప్పబడినను, దానియవకాశమును గవ ర్నరుగారు తరుచుగ గైకొనకజోరు. కొన్ని సూత్ర ములకు భంగకరమగు నిర్ణయములను నిరాకరింప వలయునని, గవర్నరుగారికి స్పష్టముగ దెలుపవల యునట.

ఇంతియగాక, అల్పసంఘముల కన్యాయము జరిగించు నిర్ణయములను, త్రోసివైచుటకు గవర్న రుగారికి ప్రత్యేకాధికార మొనగబడినది. అల్పసంఘ ము లనిన, ముఖ్యముగ బ్రటిషుసంఘమని అర్థ మగును. సర్వజనుల కుపయోగించు నిర్ణయములు బ్రటిషువారి కన్యాయము గలిగించునని, అల్పసంఘ రక్షణ పేరుతో గవర్నరుగారు జోక్యము కలుగ జేసికొనుచో మిగుల నష్టమేర్పడును. ఇక సర్విసు ఉద్యోగుల జీతములు, పెన్షనులు, సర్విసు షర తులు మున్నగు వ్యవహారముల విషయమున, అధి కారమంతయు స్టేటుసెక్రటరీగారి కుండవలయునని తెలుపుటచే, సింహళప్రభుత్వము తన యుద్యోగు లను తాను స్వేచ్ఛగ నడుపుకొనజాలదని స్పష్ట మయినది. మంత్రివర్గమంతటిపై విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము గావించబడుచో, తిరిగి ఎన్నికలు జరుగ వలసియుండునని సూచింపబడినది. కాని, మంత్రు లకు తగినస్వేచ్ఛ లేనపుడు, విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానములవలని ప్రయోజన మంతగ నుండదు. సంస్కరణములలోకెల్ల, ప్రజల ఎన్నికహక్కును పెంచుటకు జేసిన ఏర్పాటు చాల అనుకూలమయి నది. యుక్తవయస్కువచ్చిన పురుషులందరకును, ఎన్నికహక్కు లభించును. స్త్రీలలోగూడ ముప్పది సంవత్సరముల పైబడినవారికి వోటింగు అధికార మీయబడును. కొంత కాలము జరిగిన

పిమ్మట, పురుషులతోబాటు స్త్రీలకు గూడ వోటింగు హక్కు న మానముగ ప్రసాదిం బడునని సమ్మతించును. ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతి నిధ్యము సింహళమునకు మిగుల హానికరమని, డోనమూరు కమిషనువారు అభిప్రాయపడుచున్నా రు. అందుచే నీ ఏర్పాటును పూర్తిగ తొలగింప వలయునని వీరు కోచుచున్నారు. సింహళమునందు పెక్కు దేశములవారును, పెక్కుజాతుల వారును గలరు. అట్టి దేశమునందే, ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము హానికరమని యెంచబడుచున్నది. హిందూదేశము నందు గూడ ఇది హానికరమని చెప్పట కెట్టి యభ్యంతర ముండును?

నిర్బంధ ప్రయోగము

నర్ మైకేలు ఓడ్యయరుగారికి నిర్బంధ ప్ర యోగము దప్ప, వేరొకమార్గము ఏవిషయమునను కనుపింపదు. గాంధీమహాత్ముని మూలమున, బర్డోలీ యుద్యమము జైకివచ్చెననియు, తీవ్ర నిశ్చంధ ప్రయోగమువలనగాని యిది యణగిపోదనియు, ఓడ్యయరుగారు బోధించుచున్నారు. అంతయు అన హామోద్యమముదప్ప వేరుగాదనియు, ప్రభుత్వ స్తం భనమున కిది యుద్దేశింపబడెననియు, ఓడ్యయరుగారు లండను టైముస్పత్రిలో వ్రాసిరి. అనహామోద్య మ మింతకుపూర్వము నిర్బంధముల మూలముననే అణగిపోయెనుగాన, ఇకముందును ఆ సాధనవలననే నణగిపోవుననియు, నాయకులను వెంటనే ప్రాసి క్యూటుజేసినగాని ప్రయోజనములేదనియు, వీరి నిశ్చయాభిప్రాయము. ఇండియా ఆఫీసువారుగూడ యిటులనే యభిప్రాయ పడుచున్నను, హిందూదేశాధికారుల విన్నపముల మూ లమున, ఆగియున్నారట. ఇండియా ఆఫీసువారు ప్రతిష్ఠ నేతీరుననయినను కాపాడవలెనని గోరు చున్నారు. కామన్సునభలో బర్డోలీ విషయమై ప్రశ్నింపగ, ఇండియాప్రభుత్వమువారును బొంబాయి ప్రభుత్వమువారును కలిసి యాలోచించుచున్నారని మాత్రము విశేటరుటనుగారు బలికిరి. ఇంతకు పూర్వము, వీరు ముచ్చటించుచు, పటేలుగారు అధిక విజయము బడసిరిని జెప్పియుండిరి. ప్రభుత్వ మువారి నిర్ణయమెటులుండునో తాము జెప్పజాల మని, విశేటరుటనుగార్చుచ్చెలిపి, తమ యభిప్రాయ మును జెప్పరయిరి. స్నేహితులము బొంబాయి గవ ర్నరుగారు సూతేతునందలి అనధికారులతోను, అధి కారులతోను సంప్రతించిరి. అనధికారుల రాయ భారమునందు ముగ్గురు స్త్రీలుండిరి. వల్ల భాయి పటేలుగారిని, కమిషనువారు ఆహ్వానించిరినియు, అనధికారుల రాయభారమునకు వారే నాయకు లుగ నుండిరినియు తెలియుచున్నది. దీని పర్యవ సాసమెటులున్నను, ఓడ్యయరుప్రభుత్వం లెట్టి ప్రలా పము లాడుచున్నను, బర్డోలీ యుద్యమము ధర్మ బద్ధమని ప్రాజ్ఞులు గుర్తించుచున్నారు. అయ్యది విజ యము గాంచితిరు ననుసమ్మకము సర్వత్రవ్యాపించి యున్నది. బర్డోలీ యుద్యమమును ఆంగ్లో హైందవ పత్రికలు రెండు సమర్థించుచున్నవి. పయోసీరు పత్రి కాభిప్రాయ మింతకుముందు వెలువడెను. స్టేట్సు మెనుపత్రిక యీ విషయమై వ్రాయుచు, ఇండియా ఆఫీసువారికి ప్రతిష్ఠ ముఖ్యమయినను, హిందూదేశమునకు మాత్రము న్యాయము

ముఖ్యమని చాటుచున్నది. న్యాయము నలుపుచో, భారతీయులు సంశయించెదరు. అందుకుమారుగ కేవల అధికారప్రతిష్ఠనే పట్టుకు వేలాడుచో, భయ పడుకాలము గలించినది. సైమను కమిషను బహిష్కారమునకన్నను, బద్ధోలినమన్యయే ముఖ్యమయినదనియు, మహాత్ముడు స్వార్థరహితుడును, ధైర్య చిత్తుడననియు, మహాత్ముడు సందర్భముల నన్నిటిని యోచించియో, యాయుద్యమమును చేపట్టెననియు, స్టేట్సుమెనుపత్రిక తెలుపుటయగాక, యీనమన్యను అఖిలభారత నమన్యగ గావించినవారు ప్రభుత్వమువారుగాని, పటేలు ప్రభృతులుగారని, స్పష్టపరచెను. స్టేట్సుమెనుపత్రిక ఓడ్డయరుగారికి తగిన జవాబు చెప్పచున్నది. బొంబాయి శాసనసభలో బార్డాలీకారకై రాజీనామానిచ్చిన సభ్యులందరును ఎట్టి పోటీలేకనే తిరిగి ఎన్నికొనబడుచున్నారు. బొంబాయి వాణిజ్యప్రతినిధియగు లాల్ బానారాయణ్ గారిటీవల తమపదవికి రాజీనామానిచ్చిరి. వీరికి తిరిగి ఎన్నికొనబడినటుల, నేటివార్తలు చెలువుచున్నవి. దేశాభిప్రాయ మెటులున్నదో కనుగొనుట కింతకన్న నేమి నిదర్శనము గావలయును? కాని ఓడ్డయరుగారిట్టి సందర్భముల ననలే పాటించరు. వారికి చెలిసిన దొక్కటేమార్గము. దానిని ఎల్లప్పుడు వెల్లడిజేయుచుందురు.

బ్రిటీషు సరకులు

ఇండియాదేశములో అమెరికా సరకులు బ్రిటీషుసరకులకు స్థానములేకుండ జేయుచున్నవని, విక్టరు డౌకనుగారు వగచుచున్నారు. యుద్ధానంతరము ఇండియాలో బ్రిటీషు వర్తకము తగ్గినందులకు వీరు విచారించుచున్నారు. బ్రిటీషు పరిపాలన క్రిందనున్న దేశములో నిట్టి దుస్థితి జనించుట, డౌకనుగారి కెంతయు విపాదకరముగ నున్నది. మోటారు దిగుమతులలో, అమెరికా ఇంగ్లండును మించిపోయెనట. ఇంతియగాక, అమెరికా కంపెనీ ఇండియాలోనే మోటారులను తయారుజేయ నిశ్చయించినది. బ్రిటీషు ఫౌంటెను కలములు చవుకగ నున్నను, అమెరికను కలము లెక్కువ ఖర్చుగుచున్నవట. ఇటులనే, పండ్లపొడి, రంగులు, స్టాకింగులు బనియనులు మున్నగు సరకుల విషయమున అమెరికా ముందంజవైచుచున్నదనియు, ఇంగ్లండు తన ప్రతిష్ఠనేగాక, వర్తకమునుగూడ కోల్పోవుచున్నదనియు, డౌకనుగారు విలపించుచున్నారు. అమెరికా, ఇంగ్లండుల వర్తకపు తగాదా ఎటులున్నను, బ్రిటీషు వస్తువులను ఇండియా బహిష్కరింప వీలుగలదని, దీనివలన విధిలేమగుచున్నది.

యూరపు : వేసవి

మనలను వేసవి యిటీవలనే వదలెను. కాని యూరపునం దిది వ్యాపించియున్నదని వార్తలు చెలువుచున్నవి. ఇంగ్లండులో 90 డిగ్రీల ఎండకే ప్రజలు తపాలాలాడుచున్నారు. ఫ్రాన్సులోగూడ ఇంత ఎండ గలదు. హంగేరిలో, హిందూదేశపు వేసంగి ప్రబలెను. బుడాపెస్టులో 116 డిగ్రీలు ఎండ గలదట. బాలటను చెరువుయొద్ద 131 వరకు గలదట. వియన్నా, బర్లిను నగరములలో నూరు డిగ్రీల ఎండ గలదని, వార్తలు తెలుపుచున్నవి. ఎండ కాగ లేక జాన్యూరీ నదికి స్నానమునకు బోయినవారిలో

120 మంది మునిగిపోయిరట. తూర్పు ప్రపంచము నకును, పాశ్చాత్యప్రపంచమునకును సంబంధము లేదని, కొందరి వాదము. కాని ఎండతో మాత్రమిప్పుడు సంబంధ మేర్పడినది. ప్రకృతిలో గొప్ప మార్పులు గలుగుచున్నటుల దోచును. ఆర్కిటిక్కు ప్రాంతములందు, పూర్వపు చలిలేదందురు. హిందూదేశమునందును వెనుకటి ఎండలు కనుపించుటలేదు. కొంతకాలమునకు ఇక్కడ యూరపు చలివ్యాపించుచో, తూర్పు పడమరల భేదము తగ్గవచ్చును. దీనితోబాటు రంగువ్యత్యాసము గూడ తగ్గకమానదు.

మద్రాసు సెలెక్షుకమిటీ

రామస్వామిమొదలిగారు సిమ్లానుండి బయలుదేరుచు, సెలెక్షుకమిటీ నియామకమున కడ్డుపడ గూడదని, ప్రకటించిరి. రాష్ట్రములలో నెట్టి యభ్యంతరము సూచగూడదని, వీరి యుద్దేశ్యము. బెంగాలులో జరిగిన సందర్భములవలన, మద్రాసు శాసనసభగూడ లొంగిపోవునని, వీరు నమ్ముచున్నారు. మహమ్మదీయుల చర్య, బెంగాలు నిశ్చయము నెటుల భగ్నపరచెనో, జస్టిసుపక్ష చర్య మద్రాసు నిశ్చయము నెటులనే భగ్నపరుపవచ్చును. జస్టిసుపక్ష చర్య రాజోపు మానములో నిర్ణయింపబడుననియు, తాము స్వంత యభిప్రాయములను మాత్రమే చెలువుచున్నారమనియు, రామస్వామిమొదలిగారు సూచించిరి. జస్టిసుపక్షమువారు మేల్కొని, ఆత్మగౌరవమును శాసనసభవారి గౌరవమును గూడ కాపాడుటకు బూనుకొని, రామస్వామిమొదలిగారి నలహాను నిరాకరించుట, సమంజసముగ నుండును.

విన్ టరుటనుగారి పొరబాటులు

విన్ టరుటనుగారి పొరబాటుల కంతులేదు. ఎప్పుడో జవాబు చెప్పినను, కొన్ని పొరబాటులు కనుపించుచుండును. వీరికి బోపు రిపోర్టులను, విన్ టరుటనుగారు శ్రద్ధతో పరికింతురని దోచదు. బేలూరు రైల్వే విఫలమైనప్పుడు ఫార్వర్డు పత్రికలో నొక సమాచారము వెలువడెను. దానియందు అధికార ప్రకటనకన్నను ఎక్కుడు మరణములు చెలువబడెను. అధికారుల యశ్రద్ధకిది ఫలితమని సూచింపబడెను. విన్ టరుటనుగారి విషయమై జవాబు చెప్పెను, స్టేట్సుమెను పత్రిక తద్వ్యతిరేకవాదము గావించెననియు, బాధితుల కష్టములను మాన్పవీలులేకుండా భారతీయులు అడ్డుపడిరని చెలిపెననియు, విన్ టరుటనుగారు పలికిరి. అట్టివాదమును స్టేట్సుమెను పత్రిక గావించలేదని, ఇప్పుడు ప్రకటింపబడెను. విన్ టరుటనుగారిట్టి పొరబాటుల నెన్నిటి నో జెప్పియుండుటచే, ఆశ్చర్యపడ నవసరముండదు.

జోన్సుగారి ప్రతిపాదనము

ఇండియాలో దుర్భరదారిద్ర్యము వ్యాపించియున్నదని, లేబరు సభ్యులగు మార్టీ జోన్సుగారు తమ రిపోర్టునందు తేటపరచిరి. విద్యావ్యాప్తి అత్యల్పముగ నున్నది. హిందూదేశదుస్థితి, బ్రిటీషు పరిపాలనమునకు అపమానకరమని, జోన్సుగారు భావించుచున్నారు. అంతియగాని, భారతీయులే తమ దారిద్ర్యమునకు బాధ్యులని చెలువుటలేదు. రాజ్యపరినిధిగారు తమ వీటి యధికారమును చటాయించి,

శాసనసభవారి నిర్ణయములను నిష్ఫలము గావించు పద్ధతిని వీరు నిరసించుచున్నారు. భారతీయ విద్యాధికులును, కార్మికులును సైమనుకమిషనును పూర్తిగ బహిష్కరించిరని, జోన్సుగారు తెలియజెప్పిరి. పర్సెలుగారి రిపోర్టును మెచ్చుకొనిన, ఆంగ్లో హైందవపత్రికలు, జోన్సుగారి రిపోర్టు గాంచి ఏమనునో?

స్నేహితులు లేరు

సంస్థాన ప్రజలతరపున ఇంగ్లండు కొక రాయబారమునుపంప నిశ్చయింపగ, దీనివలన ఎట్టిలాభముండదని గాంధీమహాత్ముడు హితవీనగెను. సంస్థాన ప్రజాసంఘ కార్యదర్శియగు మాత్యూగారికి, విదేశ కార్యదర్శివాయుచు, ఇంగ్లండులో చేయబడిన దేమియు లేదనియు, ఇండియా స్నేహితులను వారుగూడ అభిమానమును నటించురేగాని ఎట్టి మేలు నలువరనియు, అక్కడిసభలకు వచ్చువారుండరనియు, భారతీయులు తమముక్తిని తమదేశమునందే సాధింపవలయుననియు సూచించెను. శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారును, ఇట్టిసలహానే యిటీవల నొనగియుండిరి. స్వతంత్రతననే స్వరాజ్యము లభింపగలదు. ఇతరు లీవిషయమున జేసెడి సహాయ మత్యల్పము. భారతీయులీనశ్యము గ్రహించుటమేలు.

సింధురాష్ట్రము : సైమనుకమిషను

సింధురాష్ట్రమునం దిటీవల మహమ్మదీయ మహాసభ యొకటియు, హిందూమహాసభ యొకటియు జరిగెను. రెండు సభలును బార్డాలీ యుద్యమమును బలపరచుచు, సైమనుకమిషనును బహిష్కరింప తీర్మానించినవి. ఇతర భేదము లేన్నియున్నను, హిందువులును మహమ్మదీయులు చేతుల గలిపి, సైమనుకమిషను బహిష్కారము సఫలమగునటుల పాటుబడుట భావ్యము. దేశమునందీ సమయమున, వివిధసంఘముల మధ్య పరస్పర సహకార మవసరమగుచున్నది. దేశాభ్యుదయమునకు సంబంధించిన విషయములలో నయినను, వీరు కలసిపనిజేయుచో, స్వరాజ్యము అనతికాలములో సిద్ధించు ననుటకు నందియము లేదు.

యూరోపియనుసంఘ సాత్వ్యము

జొంబాయి, జూలై 18:—కర్నూలు క్రాఫర్డుగారు నిన్న రాత్రియూరోపియను సంఘమువారికి తాజీమహాలు హోటలు నందు ఉపవ్యసించిరి. సైమనుకమిషనువారికి యూరోపియను సంఘమువారి సంగు సాత్వ్యముగూర్చి వివరముగ చెలిపిరి. ఈ సాత్వ్యత్రమ సభ్యులందరికి త్వరలో నందజేయబడును. మిల్లు అధికారుల సంఘోపాధ్యక్షులగు సాయకుగారు ఏమట్లు హాజరై కోస్తా వాణిజ్యచట్టముగూర్చి ఉపవ్యసించిరి. చట్టమును యెదురించుతనని సభలో ఏ గ్రూపుగ నంగీకరింపబడెను.

కాంగ్రెసు అధ్యక్షుల

యోటప్పులు, జూలై 17:—వీరూ: పుర కాంగ్రెసు సంఘమువారు మల్లభాయి పటేలు, పండి, మాలవ్యా, కేల్కార్, సర్దార్ కరంత్ కింగార్లను కలెక్టర్ కాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగ నూచించిరి.

అమీరుగారి సంతసము

బొంబాయి జూలై 18:—అప్పన అమీరుగారు తమ ప్రదముగ శక్తిమదేశయాత్ర ముగించుకొని విచ్చినందున అభివందించు భారతమహమ్మదీయులతరపున షాక తాలిగా రంపిన శంకరాచార్యుల సభిసభాదేవుడు ప్రత్యక్షులయి వచ్చెను.

కలకత్తా, జూలై 18:—గవర్నమెంటు చిత్రకళా పాఠశాలలోని విద్యార్థులు 80 మంది ప్రెస్విటేరియన్ ముఖ్యపంధర డిగ్రీ గారు పాఠశాల జల్లబాస ఉపయోగింపరాదన్నందున సమ్మతి గట్టి.

కారిక సంభవము

తుపాకులు పేల్చుట 5 వేల కూలీల తిరుగుబాటు

కలకత్తా గోగునార ఫ్యాక్టరీలలోని కూలీల

ఆందోళనము-అధికారుల దౌర్జన్యము

కలకత్తా, జూలై 16:—కలకత్తా (రాహోతు) 15 మైళ్ల దూరమున గల బారియాలో ఫ్యాక్టరీలలోని కూలీలు గోగునార పంపుల ఫ్యాక్టరీలలోని పనివాండ్లను మూడు రోజులనుండి తేటిపుద్రమును ఫ్యాక్టరీలలోనుండి పనిమానినవీరి ఫ్యాక్టరీ గేటువద్ద గుమికూడి దొంగిలించుచున్నారని కారణమున పోలీసు అధికారులను తుపాకులు కాల్చిరి. 28 మందికి తుపాకీ దెబ్బలు తగిలెను. 28 మందికి రాళ్లు లావీకరలవల్ల దెబ్బలు తగిలెను. ప్యారీ అనునదికి, భూఖాన అనునదికిని కుడికండ్లు పూర్తిగా అంటుపడిపోయినవి.

ఇటీవల యామిలు పనివాండ్లందరూ కళ్ళోలా మైదానమువద్ద నోక పథకపుకొనవలెనని యిచ్చించగా ఆపథక జాతకొనకుండా మిల్లు యజమానులచే ఆటంకపరచబడిరి. ఈ మిల్లు పనివాండ్లయొక్క ప్రతిరక్త చాలా తిరస్కారభావపూరితముగా నున్నదని మిల్లు యజమానులయొంది గత గురువారమువాడు ఫ్యాక్టరీని మూసివేసి. ఇది జరిగినప్పటికి పనివాండ్లు మరింత ఆసంతృప్తి పడనిది నిన్నటిదినము ఒక బహిరంగసభ చేసిరి. సభపు అధ్యక్షులగు మృత్యుకాంతిబోసుగారును కార్యదర్శియగు కిషోరిలాలుగారును పనివాండ్లను సమ్మేచేయవలసినదని బోధించిరి.

అందువల్ల పనివాండ్లందరూ యథాప్రకారముగా నేటి ఉదయం మిల్లులోనికిని పనిచేసికొనుచుండిరి. ఈ మిల్లు పనివాండ్ల తిరస్కారప్రయత్నములకు సాయకులైన నలుగురికి శ్రీమంతుల రిగిని మిల్లు మేనేజరుగారు నేటి ఉదయం పనిలోనుండి బయటపెట్టిరి. అంతట వంటనే మిల్లుపనివాండ్లందరూ తమ జీతములను తక్కువచేసి బట్టాదా చేయవలసినదిగా కోరిరి. మరునాడు బట్టాదా చేయబడునని మిల్లు మేనేజరు బదులు చెప్పెను. ఈమాట చెప్పినతోడనే పనివాండ్ల దరుసు గుమికూడ రోజులనుండి ఫ్యాక్టరీవిడిచి బయటకువచ్చిరి. గేటువద్దనున్న దర్బారులను రాళ్లతో గొట్టిరి. పోలీసు వారు చేరికరలతో జనమును పారదోలుటకు చూచిరిగాని జనము ఎదురు తిరిగెను. ఈదొంగిల జరుగుచుండగానే జనప్రముఖ ముతయ్య మరాఠుగవివర్తన ప్రసంగించిరి.

అంతట పోలీసువారు తుపాకులు పేల్చిరి. ఒక పోలీసు ఇ నెన్నెక్టురు గారు యీ కూలీ జనమును సమాధానపరచుటకై వారితో వాదించుచుండగా, ఆపోలీసు ఇనెక్టురు ఒక మనీగవర్టు దొడ్డొనిపోయి అతనిమీద వారకడద దౌర్జన్యముచేయుచు అతని మీదికి వచ్చిరి. అంతట కొందరు పోలీసు భటులువచ్చి ఆయనను బిడిపించిరి. ఇంతలో మేజిస్ట్రేటుగారును సబుదీవిజనలు అభీషేకగారును విచ్చేసి విచారణ చేసిరి.

సమ్మేదారులు చెప్పునట్టి వివరము లేవనగా:—పనివాండ్లందరూ ఫ్యాక్టరీలలోనుండి నమ్మచుండగా గేటువద్దకున్న దర్బారులు పనివాండ్లను కొట్టిరియు, పనివాండ్లమీద తుపాకులు పేల్చబడినప్పుడు పనివాండ్లు ఎదురు తిరిగినందున పనివాండ్లు చెప్పుచున్నాం. (ప్రీ. ప్రె.)

కలకత్తా, జూలై 17—పూర్వాజిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు యీతుపాకులు కాల్చుటనుగూర్చి విచారణచేసిరి.

తుపాకీ దెబ్బలవల్ల 28 మందికి దెబ్బలు తగిలినవియు, తేటిపుద్రం రాళ్లవల్ల 28 మందికి దెబ్బలు తగిలినవియు తెలియవచ్చును. రాళ్ల దెబ్బలవల్ల గాయపడిన 28 మందిలో 18 మంది గుర్తింపబడిన కలకు. 18 పర్యాయములు తుపాకులు కాశినవి.

పోలీసు పటాలములు మరికొన్ని రాకుండగలండులట్ల క్షరీవర్తనంకి పోవు పెరిఫోను తీగలను పనివాండ్లు తెగిరి. కాని ఒక యూరోపియను అసిస్టెంటు ఎట్టో యొక్క ముగా ఒక వడంమీద నడిచిదాటి యావలియొద్దకు వచ్చిరిను పటాలములు మరికొన్ని పంపించవలసినదిగా అధికారులకు తెలిపిరి. ఇచ్చెను.

పనివాండ్లందరూ మిల్లులోని హెడ్ గుమాస్తామీద కనిపించి యుండిరి. జననమాసామీద ముట్టముదలు తుపాకీ గొల్పినది యీ హెడ్ గుమాస్తామీదనుని వాఙ్మూలముకట్టి క్రాంతియొప్పునట్లుగా పోలీసు ఇనెక్టురుగారును ముఖ్యోద్యోగిని గుర్తించించి అవిధముగా ఒక కాకితము వ్రాసియిచ్చని యెడల సంపదన పని చేసరించి వ్రాయించి తీసికొనిరి. (ఆ. ప్రె.)

గోగునార ఫ్యాక్టరీ పనివాండ్ల సమ్మేద యథావీతిగా నున్నది

కలకత్తా, జూలై 17:—బారియాలోని ఫ్యాక్టరీలలోని పనివాండ్ల పంపుల ఫ్యాక్టరీలలోని పనివాండ్లు మూడు రోజులనుండి సమ్మేచేసియున్నారు. తుపాకులు కాల్చబడియుండుటవల్ల పనివాండ్లందరూ కోపావేశపర్యాయులు. పనివాండ్ల కోపభావము కాంతించువరకు ను మిల్లు అధికారులు ఫ్యాక్టరీలలో పని తిరిగి ప్రారంభించదలం చుకొనలేదు.

అల్లరికి ఈ కార్యకర్తల కాయకుడైన మండలు అనునతని యొక్క యిల్లు పోలీసువారిచే సోదాచేయబడెను. అల్లరికి కారణభూతులైన నలుగురు గిగురు అరెస్టుచేయబడిరి.

ఫ్యాక్టరీ కాలూగు పెరిఫోను తీగలు తెగిల్చబడెను. నిన్న కథాన్నాను అది లోగి బాసచేయబడెను.

తుపాకీ దెబ్బలు తగిలినవారు అప్పటిలో చికిత్స నొందుచున్నారు. దేహములో మారాయండిన లోటాగుండు తీసివేయబడినవారు అప్పటిలోనుండి తిరిగి పనిచేయబడిరి. లాటిదెబ్బలవల్ల గాయపడినవారు రిగురు అప్పటికి గొనిరాబడిరి.

కార్యక నాయకులగు స్వామి మన్నగువారు ఇవటికి విచ్చేసి బహిరంగసభ జరిపి సమ్మేదారులకు హితోపదేశము చేసిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

మైసూరు బంగారుగనులలోని సమ్మే ముగిసినది

రాబర్టువొకేట, జూలై 17:—మైసూరు రాష్ట్రము లోని కొలూరు జిల్లానుండి బంగారుపు గనులుగల రాబర్టువొకేటకు గు సమ్మేచేసిన పనివాండ్లందరూ తిరిగి పనిలో జేరుచున్నారు.

పనివాండ్లవరైన పనిచేయుటయందు పాటానూలి డివిజన్ గుండున్న యెడల అట్టి పని వాండ్లను అధికారులు తప్పుటగాని కొట్టుటగాని మాడనయ్యి, సగము కోడాకులి పనిచేయించుటయే జరిమానగా విధించి తక్షణ ఫలము పనియే పనివాండ్లు కోరిరి. నూపరంబెంబెంటుగా రంకుల కంగీకరించిరి.

ఈసమ్మే చేసిన గడువులో తీరమాకూడ యివ్వవలసినదిగా సమ్మేదారులు కోరిరి. సమ్మేదారులు వెంటనే పనిలో జేరయెడల ఆలాగే యిచ్చుటకు అధికారులు అంగీకరించిరి. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయిమిల్లు పనివాండ్లు

బొంబాయి నగరము వద్ద గ్రామములకు పోవుచున్నారు

బొంబాయి, జూలై 17:—బొంబాయిమిల్లు పనివాండ్ల సమ్మే యథాప్రకారముగానే యున్నది. సమ్మేదారులకు గల ద్రవ్యసహాయానికి యింకొక రెండువారములకు మాత్రమే సరి పోగలదు. రెండువారములైనతర్వాత యీపనివాండ్లందరిని గ్రామాదులకు పంపివేయవలెనని కార్యకసంఘములకు పంకల్పించి యున్నారు. గ్రామాదులకు తిరిగి వెళ్లుటకై పనివాండ్లందరూ తుపాకులపడుచున్నారు.

ఇంతవరకును మిల్లులలో నపుకరీలను వదలకొనకుండ సమ్మేలో జేరక విడిచియున్నవారందరూ గూడ అధికపంఖ్యాకులుగా యీసమ్మేలో జేర విచ్చయించి కార్యకసంఘ సభ్యులుగా చేరుచున్నారు.

బొంబాయినుండి యీ కార్యకజనము నంతనూ తీసికొని వెళ్లుటకై స్టీము త్వరలోనే నడుపగలదు. (ఆ. ప్రె.)

సమాధానసంఘనియోమకము

బొంబాయి, జూలై 17:—బొంబాయి మిల్లు పనివాండ్లసమ్మే పరిష్కారముచేసే సమాధానము చేకూర్చుటకై బొంబాయి గవర్నరుమొంటువారు సమాధానసంఘము నోకటి నియమించుటయనని కోరుచు బొంబాయికార్యకేవల సభభాగిక తీర్మానము నేటిసభలో చేసిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

సమ్మేదారుల సహాయనిధి

బొంబాయి రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు కమిటీవారు రెండవ దఫా నేయరూపొంబాయి యీ కార్యకసంఘ సహాయనిధికి విరాళముగా నోపంగిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

అమృతసరములో పాకివాండ్లసమ్మే

అమృతసర జూలై 18:—అమృతసర మ్యునిసిపల అధికారులు పాకివాండ్లయొడ కతినముగా ప్రవర్తించుట వల్ల పాకివాండ్లు సమ్మే చేసిరి. సమ్మేదారులకు నునారు వేయించి కంటే హేమముగా నున్నారు.

* * * *

దక్షిణ యిండియా రైల్వే సమ్మే

వెయ్యాణికులకు భయము లేదు

ఏజంటుగారి ప్రకటన
దక్షిణ యిండియా రైల్వే కంపెనీ ఏజంటుగారు యీ క్రిందికిగా ప్రకటన చేయుచున్నారు:—

రైల్వే కార్యకర్తలముఖ్య పరివార్ధన తగ్గించు పందర్భులలో పనివాండ్లకు విశేష బాధకము లేకుండుటకై చాలా శ్రద్ధవహించితిమి. రైలు మార్గములనుగూడ ఒక పెద్దసమ్మే చేయుటకై యీ కార్యకసంఘమువారి కృషికు పంకల్పించుట సరియైనవి కాదు. ఇది సక్రమంబోధావధి తికాదు. భేదబుద్ధి యున్న యెవరి రాజీ కుట్రకుట్ట కిది వద్దలికాదు.

రైలుమార్గములను సమ్మేజరిగేమొదల ప్రయత్నాలకు విశేషము కష్టసంఘము కలగజేయుటకై రైల్వే త్వరకై నడిపించుటకు ఏర్పాటుచేయబడుచున్నదికొన్నిచోట్ల రైలుకొనపొవుట తప్పనిసరియైనను మొత్తముమీద రహదారి రాకపోకలు చెడకుండా కావలసినవిచ్చింది కంపెనీవారిచేమొం దుంచుకొని యున్నారు.

బహుస్వల్పకాలమువరకును ప్రయత్నములకు కొంచెము యిచ్చుండి కలగకమానదు. కాని, యీసమ్మే కష్టలలో కాంతింపజేయుటకై రైల్వేకంపెనీవారికి విశ్వాసము క్రుతైన యిద్వ్యంజన, ప్రజానూతిను కలగజేయబడి వివిధాంగించెదదని నమ్ముచున్నాను.

అయితే భు ఎక్కువెప్పుడు వడయనవియును వివరము లన్నియు వచ్చిటికప్పుడు మద్రాసు డివిజనుల నూకరింబెంబెంటుగారికిగాని తిరువానావల్లి, మధుర, పోడనూరులలో నుండు కూపరంబెంబెంటుగారిని (వాని తెలిసికొనవచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

“నేషనలు హెరాల్డు” కేసు

బొంబాయి, జూలై 17:—నేషనలు హెరాల్డు ప్రతిక నిలుపుజేసే కంపెనీ యెత్తివేసి అస్తి పంచివెట్టులెనని ఈస్టర్న్ మ్యూసు ఏజన్సీవారు చాటుజేసిన కేసు కేసు వ్యాగ్ కంపుగారి యెడల విచారణపడుచున్నది.

అస్తిదాతుల తావునకై. ఎం. మూర్తిగారు వాదించుచు, కంపెనీ 15 నెలలలో 2 లక్షలరూపాయల సమ్మము వచ్చెననియు, యింక నుకలు గురువున్నదనియు, యిప్పుడు కంపెనీ అస్తి అంతయు డిలెంచకు హోల్లంబలేతనున్నది లిక్విడేషను అలస్యముజేసినచో అంతయు డిలెంచకుదాకలకేపోయి అవ్వలవాళ్ళకు యేమియునుండదు. యిప్పుడేలే పావలానంలైన సమ్మసనియుజేసిరి. కంపెనీననిలో నున్న యితర అవ్వదాతలే స్వతాభిమతారకు ప్రతికూలముగ అస్తి వెట్టుకొనిననిరి. కంపెనీలెక్కలను తమకు బాతపందన సరియగు అభీషేకులు చాటుచేయజాలకుంటిమి. కావున వాయదా యివ్వవలసినది.

ప్రతికూలముగనున్న అవ్వలవారి పరపున సర్ చీఫు వ్యానా పెరెల్వాసుగారు వాదించుచు మొత్తము రూ 52000 బాకీదాతలవారిలో రూ 67000 మంది కంపెనీనిలనిపోరాదని యిక్కడాయుగల్గి యున్నారనిరి. కేసు జూలై 31 లేడికి వాయదాజేయబడెను.

ఆపను తిరుగుబాటు

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు పురిగొల్పలేదు

హైదరాబాద్, జూలై 17:—ఇండియా ప్రభుత్వముదేశకరాజకీయకాఖవారు యిట్లు ప్రకటించు చున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు దిబ్బిచ్చి ఏజంటులను అప్పనిస్తానను పంపించిస్త్రీలముగురు లోలగించు విషయమున ప్రభుత్వముపై తిరుగుబాటు పురిగొల్పినట్లుగా కొన్ని ప్రకటనలలోబడిన వ్రాతలు ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయబడెను. ఇవి ఫార్వర్డు కాను 27, 29 లేడిల సంచికలోని వ్రాతలవల్ల వ్యాప్తిచెందియుండును. ఈ వ్రాతలయొక్క యీశ్వేము- స్వేకాభావమునందున్న ఉభయ రాజ్యములకు ద్వేషముకలిగించుట యెంతచెడుగును అసహ్యకరమునో యీ వ్రాతలుగూడ అంత అసహ్యములు. (ప్రీ. ప్రె.)

నాగపూరు మొదటిగవర్నరు చావు

నాగపూరు, జూలై 17:—సర్ ప్రాంత్య మధ్యరాష్ట్రముల సంస్కరణముల అనంతరపు మొదటి గవర్నరు చనిపోయి ట్లు వార్తవచ్చెను. అన్ని కార్యాలయములు మూయబడెను.

విదేశవార్తలు

మెక్సికో అశ్వక్షుని జంపుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

మెక్సికో, జూలై 18:—మెక్సికో అశ్వక్షులగు క్రిటి గానానాని నిన్న మధ్యాహ్నము ఫలహారపు బంగడికి విషా పంపింపబడినట్లు వార్తలు వచ్చినవి. అయినా పట్టు అతనిని గాల్పించుటకు, హంతకుడు పట్టు పడెను.

తంజీరు అంతర్జాతీయ సమస్య

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

పార్సిస్, జూలై 18:—పార్సిస్ వార్తలల్ల దెబ్బలు చున్నవి: ఫ్రెంచి విదేశాంగములో, బ్రిటిషు స్వయం ఇటలీ రాజకీయాలను తంజీరు అంతర్జాతీయ ఒడంబడికను పరిశీలించు తేసిరి.

అమెరికా యుద్ధ బహిష్కరణము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

బ్రుస్లెస్, జూలై 18:—కెల్లగుగారి యుద్ధ బహిష్కరణపు బాధంబడికను దెబ్బలము ప్రభుత్వము వారంగిరి.

మాల్యగ్రాహి మరణము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

స్విడన్, జూలై 18:—నోరెలు వైమానికునితో ఉత్తరప్రదేశమున కేసిన స్విడన్ ప్రాధికార మాల్యగ్రాహి మరణమును గూర్చి విచారణసంబంధము నిర్వహించిరి. కాని విధానమును తీర్మానించలేదు. అతని తల్లికి సానుభూతి లేఖపరంపరలు సురియచున్నవి.

నోరెలు వైమానికపయనమునుగూర్చియు మాల్యగ్రాహి మరణమునుగూర్చియు జర్మనీ, ఫ్రెంచి, స్పానిష్ కీవియ వారాప్రతికలు ఆక్షేపించుటచే ఇటలీ కి కోపముగల్గెను. ఇటలీ పార్లమెంటులో ఉత్తర ఆఫ్రికా మేగాని మరణము గాదనుచున్నాడు.

రంగూను లంచపు నేరములు

లండన్, జూలై 16:—రంగూను లంచము నేరములను గూర్చి తమ కేసులను తెలియదనియు సాక్షిక ప్రభుత్వము వారి విషయమై చర్యలు తీసికొను అధికారము గలదనియు శాస్త్రము జరుగుననియు విలంబిత ప్రభువు తెలిపెను.

ఇటాలియా వైమానికవర్తనను గాపాడునపుడు ఎలగు బంటు అడ్డురాగా మాల్యగ్రాహిగా దానిని జంపగా కడుపులో ఇటలీ వారాప్రతిక ముక్క కొంత భాగము కనిపించెను. మరి కొంత కవచగూడ కనిపించెనట.

కాల్యురప్రభువు 80 వ జన్మదినోత్సవ సందర్భమున ప్రభుత్వసభలోను, కామన్సువభాగము ఆచునకున్న స్నేహితులు కూటాదుబండి నోకదానిని జపముతు నోపగదరట.

యూరప్రభో ఎండవేడివి విస్తారముగ నున్నది. ఇంగ్లాండులో 90 డిగ్రీలు వేడియన్నదట.

సిలోను సంస్కరణములు

(బ్రిటిషు పత్రికావ్యాఖ్యలు)

లండన్, జూలై 17:—దెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ ప్రతిక ఇట్లు వాణిజ్యమునకు రాములకమిషను సిఫారసు చేసిన ఏర్పాటు లింతవరకు ఏగ్రంథములలోను లేకుండుటచే రాచకీయములందు పూర్వాయారాపరాయణలు లగువారికి ఆశ్చర్యముగలుగక మానదు, వారు కలవరపడుదురు. అధినిజీత రాచకీయతల పూర్వకారణము అధి ఫలిందును. భయపడ నక్కరలేదు.

అమెరికా యుద్ధ బహిష్కరణము

(ఫ్రెంచి ప్రత్యుత్తరము)

పార్సిస్, జూలై 18:—ప్రస్తుతముందున్న ఒడంబడిక అలో తమకన్న బాధ్యతకు భంగములేకుండ కెల్లగుగారి ఒడంబడిక యందుటచే తాము పరితమము చేయుటకు సంజేహపడుటలో (ఫ్రెంచి) ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసిరి. ఆయాభాతులపై ఎంతైనా దురదృష్టవశాత్తూ స్వీయరక్షణార్థము వారు చర్యలు తీసికొను హక్కును భంగముండదని కెల్లగుగారి ఒడంబడిక దెబ్బలమున్నదట. స్వీయరక్షణార్థము చర్యలు తీసికొనునది తేసిది వారికి వడలవలె. నిరి

భారత దేశ స్త్రీలు

పార్సిస్ తరుకు తెలుగులను ఎంబలించరనియు వారి బాధించుచున్నారని ఆలవడతే తానున్నారనియు అట్లున్నవో ప్రపంచములో అందరిని ఆదర్శముగ నుండుననియు వారి బాలికల విద్యావిధానము మాత్రము కాగులేదనియు, వివాహ వయస్సును మార్చించి తిరిగిండులు మార్చించెదననియు జనరాజదానాగారి కి క్రిస్టమస్ లో తెలిపెను.

పాట్నా అపీలు

లండన్, జూలై 26:—మొయలు (పీనీకపున్నియవారు) పాట్నా అపీలును వినుట ప్రారంభించిరి. ఆయిదువారములు బంబులు. శాస్త్రమువారు ఉభయవర్తములను విస్తారముగ నున్నారట. కోర్టులో ఫలము తీరందరికిని చాలవలెను ఏర్పాటు చేసిరి. బర్మాలో భూమి 15000 ఎకరముల ఒక ఇల్లును యమై ఉదాహరణ ప్రారంభముయెను.

ఇండియాలో బొగ్గుగనులను పరీక్షించు అధికారము

మార్టి జోన్సుగారు

లండన్, జూలై 17:—ఇండియాలో బొగ్గుగనులలో ప్రమాదములు అనగా ఎవరైనా చనిపోయినట్లయితే ఇన్స్ పెక్టరేట్ యొక్క విచారణసంబంధమును మార్టిజోన్సు గారనిరి. ఈవిషయము సానికప్రభుత్వమువారి బాధ్యతతో గూడున్నదనియు ఇండియాలో కాపనపరలు, ఢిల్లీసభవారే చక్క-తెల్లు కొనెదరనియు, కామన్సువభు ప్రయోజనము లేదనియు ఫిలిప్స్ ప్రభువు తెలిపెను. 1928 లో బొగ్గుగనులలో ప్రభుత్వాలి చనిపోయినవారు 90 మందే అనియు 1925 లో 107, 1924 లో 180, 1928 లో 166 గురియు విలంబముగారనిరి.

బార్లోలి విచారణ

లండన్, జూలై 16:—బార్లోలి రైతులకు ఇవ్వవలసిన సంఘమును నియమించి వారికిరవును విచారించుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సంసిద్ధులగు నున్నారాయని విల్ఫ్రీడ్ బెల్ గారడుగ అవిషయమై బొంబాయి గవర్నరు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు అలోచించుచున్నార యు వారు ఏమి తీర్మానించెదరో తెలిసికొనుటకు కేలయించెదననియు ఈలోపుగ తా మేమియు జరుగిడ ఏమి లేదనియు విలంబము ప్రభువు తెలిపెను.

ఇండియాలో విద్యాధికారుల భారతీయులకు వారితో పూనుచుగ చదువుకొన్న భార్యలు దొంగులులేదనియు కాని ఇటీవల విద్యాధికారాంశుగూడ బయటపడుచున్నారనియు ఇండియాలో ఇప్పుడు విద్యాధికారులకు బయటపడుచున్నారనియు తీర్మానించెదననియు, త్యాగముతోను నేయే ఆర్యముగ తెలుకొనుటచేతను భాగ్యవదయు ప్రకాశించునని సర్ ప్లాస్టికీడుగా రుచున్నాడు.

భూకంపము

కాన్స్టాంటినోపల్, జూలై 18:—గ్రీస్ లో 15 తేదీ భూకంపము 20 క్షణములు కనిపించెను. పెక్కిభవనములు పాడైనవి. పెక్కిమంది కుక్కలుకురిరి. గవర్నరుగారి భార్య కులలగూడ దెబ్బలు తగిలెను.

ఇటలీకి పూర్వము ప్రధానాహుత్వముగ నున్న గిలోటీ గారు చనిపోయిరి.

ఇండియాకు శాంతింపు కమిషనునుగూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని అలోచించునది తెలియలేదని విలంబిత ప్రభువు కర్నూలు వడ్డీ ఉడుగారికి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

ఇండియాలో బ్రిటిషువర్తకము తగ్గుట

ఎక్కిడబానివా అమెరికా సరుకే

లండన్, జూలై 24:—మొయలు ఇండియాలో చాలవరకు అమెరికా వర్తకము చోటుచూచి వచ్చుచున్నది. బ్రిటిషు వరుకు తగ్గుట ప్రారంభమై చోటుచూచుచున్నది. బ్రిటిషు వరుకు చతురగ్రమున్నది అమెరికను సరుకునే భారతీయులు కొనుచున్నారట. దీనికి దృష్టాంతము ఫలంబెకలము, పబ్బలు, ఇనల్పియు అమెరిక సరుకులే. పండుతోము కొను వదారకు గూడ అమెరికావారి సరుకే వాడబడుచున్నది. నూటికి 10 పంపున ఇండియాలో బ్రిటిషువర్తకము తగ్గుచున్నది. మెట్రోపాలిటన్ ఇండియాలో అమెరికానే మరియొచున్నది. బొంబాయి కలకత్తాలో వాడుకబంటులున్నాడు. అమెరికా ఎగుమతులు 50,000,000 పానులు అమెరికా రంగులు, మేజోర్లు మున్నగునవి ఎక్కువగా ఎగుమతియగుచున్నవి. ఇంగ్లాండు ప్రతిష్టతోపుటయేగాక వర్తకముగూడ గోల్పొచ్చుచున్నది. అంగ్లేయులు ఈ సంగతులను తెలిసికొనలేకున్నారట. అమెరికనులు ఇండియావచ్చి ఏమివరుకులుగావలెనో కనుగొని వాటిని తమరుచేయుచు ఇండియా కంపెనీలకు ముందు కొంతకాలము ఆరువిచ్చెదరు. ఇండియా కంపెనీలకు వారే ప్రకటించెదరు. ప్రకటనలన్నియు ఆలో ఎక్కువగాయున్నవి చివరకు లభించునని వారికి తెలియును. ఇదియే వారి విస్తరభివృద్ధికి కారణము. అమెరికను సరుకులనే కొనుడు, అదేమి చివరి ప్రచారమునల్పును. అంగ్లేయలోనేగాక దేశభాషా పత్రికలలోగూడ విస్తారముగ ప్రకటించెదరు. దీనికి అమెరికను బ్యాంకర్లు తోడ్పడుచున్నారు.

చీనా తురుక్కస్తాను సైనిక గవర్నరును జంపినందులకు ప్రతిక్రియగ నివిలు గవర్నరు 9 తేదీని ఉరుకులలోయున్న విదేశాంగకమిషనరుని, ఆతని అంగరక్షకులు 20 మందిని యురిదీసిరి.

మొంబయి కంపబడిన 5700 జనాను నై నికులు భారీ నేయుచున్నారు. జపానుకేనుచున్నారు.

సాక్షిభాముని వైమానిక పంపె అలో సర్ జోయిన్సుకు హిస్సుగారుగూడ పోటీ పల్పుచున్నారు.

మహారాజా ప్రసాద సింగుగారి అపీలు (పీనీకపున్నియలో వాచన జరుగుచున్నది. రాజీవడలేదని శాస్త్రముగూడ సలహా జేయుచున్నాడు. రాజకీయముల ఫలితము లేలువరకు విచారణ సాగవలెనని మె ప్రభువు నెను.

స్కాటిష్ సేరములో పోలీసుకాన్స్టేబుల్స్ ప్రవర్తన వారి క ప్రతిష్టను తేలేదనియు వారిపై చర్యలుతీసికొని నవపరములేదనియు సర్ జోయిన్సుక ఫిక్సుగారు తెలిపిరి.

డాన్యులు వడిలో ఈయ 120 మంది మునిగిపోయిరి.

వడ్డపట్లకొండయ్యగారికి సన్మానము

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, జూలై 16:—వడ్డపట్లగోదావరి జిల్లాలో ధూలోను ఏలూరు తాలూకాలోద్దూలోను సభ్యుడుగానున్న శ్రీ వడ్డపట్ల కొండయ్యగారికి కాకినాడ పురపాలక శ్రీ పురపరి మూర్యకారాయణరావుగారు గౌరవశాసనము సంగి అల్పహారవిందు గావించిరి. శ్రీరావుగారి వక్రమున శ్రీగుణులూడి నె ప్రాపుగారను ఎక్. వి. కాన్స్ట్రగరకు ను వాగ్దాముతో అభిని సత్కరించిరి. బ్రహ్మ శ్రీ గవర్నరు గూర్వకారాయ శాస్త్రీగార స్వాగతవర్తముల జరిగిరి. స్వాగత పత్రపటము శ్రీ రావు గారు అతిధి సమస్యగా, శ్రీకొండయ్యగారు తమయెడల జాపిన యవ్యాజ్ఞపేముకును సత్కరమునకును కృతజ్ఞతాపూర్వకమననము లర్పించిరి. అల్పహారవిందునకు వచ్చిన యతిగులు చాలమంది గలరు. అందు గొందఱు ముఖ్యులు—మ్యూనిసిపల్ చైర్మన్, వైస్ చైర్మన్, మ్యూన్సిపాలిటీ ఇన్స్పెక్టర్, జిల్లావిద్యాసంఘాధ్యక్షురాలు, డాక్టరు జనార్దనరావు, డా. పులకరిరావు, డా. కామరాజుగార్లు మున్నగువారు కలరట.

స్వామిస్థానవార్తలు

హైకోర్టు

మేజిస్ట్రేటువై నారోపణ

శ్రీశ్రీశ్రీ

(చీఫ్ (వెసిడెన్స్) మేజిస్ట్రేటుగారి ఎదుట)

మూడవ రాజధాని మేజిస్ట్రేటుకు శ్రీశ్రీశ్రీ రావుశాయం తుంగా రీ నెల 6 వ తేదీన నాకానాక క్రిమినల్ కేసును విచారించుచు, ముద్దాయికి పెద్ద జరిమానాను విధించెదనను ఆర్జీయే తప్పువాక్యముల నుడివనను కారణముచే, పదరు కేసును ట్రాన్స్మిషన్ చేయవలెనని డాక్టరు అన్వయదీక్షగారు దెచ్చిన పిటిషన్ నీదినమున, శాశ్వతమూర్తి కర్గల్ వెన్ గారి యెదుట విచారణ తుపచెను.

ముద్దాయి తుంగ టి.ఎస్. వెంకటేశ్వరరావు అను యువకుడు, తనవద్దనుండి రు 250 లకు ఒక నవరసును దీనుకొని మోషిగించి అపహరించెనని, ఎస్. గూర్జుశాయరావుశాయం తు అనునతడు, మూడవ మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో కేసు దెచ్చెను. మేజిస్ట్రేటు కేసును విచారించుచు, ముద్దాయి తనతల్లితో చెప్పి ఫిర్యాదకాలాప డబ్బును ఇచ్చి వేయవలసినదని విచారణముచు మన చాలసారులు హెచ్చరించెననియు, ముద్దాయి అందుకు అంగీకరింపకపోయెననియు, అందు మేజిస్ట్రేటు "అయితే ఆడబ్బంతా ఒక్కసారే చెల్లించకపోయినా"నని చెప్పి నేరముల సీరఫర చేసిననియు, అందుచే ఆ కోర్టులో తనకు శాశ్వతమగుగదని ముద్దాయి భయపడుచుండెననియు, ముద్దాయి వకటిగు డాక్టరు అన్వయదీక్షగారు దెలిపిరి. ఆసమయమున కోర్టులో చాలమంది శాశ్వతవాదులుగూడ గలరని అన్వయదీక్షగారు దడపరించిరి.

ఫిర్యాది, మొట్టమొదట పోలీసువారియెదుట నొసగిన వాక్యాలను, ముద్దాయి నిర్దోషియని చెబుపగలదనియు, పదరు వాక్యాలను, మేజిస్ట్రేటు దాఖలుచేసుకొన నిరాకరించెననియు అందుచే పదరు "నేగిరికరణము" ను రద్దుచేసి పునర్విచారణ జరిగించవలసినదని గూడ అన్వయదీక్షగారు మరియొక పటిషను దెలిపిరి. ఈసందర్భమున ముద్దాయి ఇట్టివల మేజిస్ట్రేటును కొకరిజప్తురవాటును వ్రాసెననియు దానినిగూడ కోర్టువారు పరికించవలసినదనియు అన్వయదీక్షగారు దెలిపిరి.

శాశ్వతమూర్తి:—ఏమిటి? ముద్దాయి మేజిస్ట్రేటుతో నుత్తరప్రత్యుత్తములు జరుపుట? ఇట్టివిషయము నేనెపుడువినలేదు. అట్టిచర్యల నేనంగీకరించను. నేనాబాలురు జూడను. ముద్దాయి యేమయిన చెప్పకొనగోరుచో తన శాశ్వతవాది ద్వారా తెలుపుకొనవలెననిగాని, ఇట్టిచర్యల నేను ప్రోత్సహింపజాలను.

శాశ్వత:—ఫిర్యాదులు మొదట పోలీసువారి యెదుట నొసగిన వాక్యాలనుతోనే యున్నది.

అన్వయ:—ముద్దాయి ధన మపహరించెనను యనుమాన ముతనిరిలేదనియు, తనధన మెటులైనను ముద్దాయినుండి వసూలుచేయుట కీ కేసు దెచ్చెననియు దానివలన దెలియగలను.

శాశ్వత:—ఆ వాక్యాలను సాక్ష్యముగ నంగీకరింపదగినదో లేదో నేనెపుడు నిర్ణయింపలేను. అయినను ఈకారణముచే నేరదీక్షి కరణమును రద్దుచేయ వలెలేదు. పదరు వాక్యాలను నిరాకరింపబడిన యెడల అవిషయమై అప్పీలుతో వాదించవచ్చును.

ఈ కేసును ట్రాన్స్మిషన్ చేసినయెడల తిరిగి మొదటినుండి విచారణచేయవలసినదని కోరుటకు ముద్దాయికి హక్కుగలదుగదా

అన్వయ:—కాని ఇదివరకే కొన్ని నేరముల నిరీకరింపబడినదని భావించి, క్రొత్తకోర్టువారు మిగిలియున్న విచారణను మాత్రమే సాగింపవచ్చును. అంతియగాక అపుడు "నేరము నిరపరకయే" అరోపణలు ఋజువుగాలేదని కొట్టివేయుటకు వీలుగాలేదు.

ఈ యారోపణలగురించి మేజిస్ట్రేటు ఏమి చెప్పవని శాశ్వతమూర్తి ప్రశ్నింపగా, క్రొత్తను ప్రాసిక్యూటరు తరపునజూరైన వకటి మేజిస్ట్రేటుగారు తాను పక్షపాతము నపొందినని గావించబడిన అరోపణలు నిరాధారములని చెలుపుచు వంపిన సమాధానమును చెదివిరి.

శాశ్వత:—అంతా ఒక్కమాటే చెల్లించకపోయినా నుడి

నీ ప్రభువు

5

నీలిడ్ల డాక్టరభువు- నీవు చనిపోయినతర్వాత, అతడు వెరిగి పెద్దవాడైనపుడు, నీ పేరును చిరస్మరణీయముగా చేయును. కాన యీకార్యమును చేయుటకు ఆతడారోగ్యమును, దేహదార్భ్యమును కలిగియుండవలెను.

ఇతర ఆహారములవలెకాక, ఈకార్యమును, రాజాహారమైన 'గ్లాక్సో' నెరవేర్చును.

విటమిన్ పాల ఆహారము.

గ్లాక్సో.

Glaxo

ఆల్ ఫ్రెడ్ యంగు అండు కో, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకాకార్పొరేటు చేయబడినది.)

తపాలపెట్ట నెం. 40 మదరాసు.

8706

వెనను" ఆరోపణ అపత్యమైనదని స్పష్టముగా వాత దెచ్చటను చెబువలెదు.

వకీలు:—లేదు. కాని, మొత్తముమీద అట్టి ఆరోపణలు నిరాధారము లైనవని దెలిపెను.

శాశ్వత:—అది చాలదు.

వకీలు:—అయితే ఆ విషయమై స్పష్టముగ చెబువలసినదని అడిగెదను.

అన్వయ:—ముద్దాయి తరపున ఆ యారోపణ గావించబడిన. ఆ విషయము మేజిస్ట్రేటుకు చెబువలెదను. అతను సంతాయిషీ ఇచ్చుచు పదరు ఆరోపణ నిరాధారమైనదని చెప్పలేదు.

శాశ్వత:—నిరాధారమైనదని చెప్పలేదు గనుక, నిజముని భావింపవలెననియు మా వదన. అటుల వీలులేదు. ట్రాన్స్మిషన్ మీ రాక్షేపించెదరా.

ఎ-అక్షేపించెదను.

శాశ్వత:—ఏయే కారణములచేత.

వ.-మేజిస్ట్రేటువై యారోపణలు నిరాధారములైనవని కారణముచేత.

అన్వయ:—ఈ విషయమై తిరిగి తరచి తరచి ప్రశ్నించి నచో మేజిస్ట్రేటునకు కష్టముగ నుండవచ్చును. కేసును ట్రాన్స్మిషన్ చేసిన యెడల నే నీ యారోపణలను నుపసంహరించుకొనెదను.

శాశ్వత:—నేనట్టి చర్యలో పాల్గొనజాలను. (నవ్వు)

శాశ్వత:—(అన్వయదీక్షగారుతో) రికార్డును జూడగా, మేజిస్ట్రేటు మొదటినుండియు, యువకులను నీ ఫిర్యాది, ముద్దాయిల యెడల చాల సానుభూతితో ప్రవర్తించెనని దోమయన్నది. అట్టివారితో విరోధించుటలో మీ రవాతాచితముగ ప్రవర్తించితిరి. ఇంకే కోర్టులో నై వా మీ కింతకంటె ఎక్కువ సానుభూతి లభించగల దనుకొనను.

శాశ్వతమూర్తి తుదకు కేసును సోమవారమునకు వాయిదావేయచు ఈలోగా, తనపై గావించబడిన ఆరోపణను గురించి షేప్ ట్రీలు పమాధానము నంపవలసినదనియు, ఫిర్యాది మొదట పోలీసువారియెదుట నొసగిన వాక్యాలను తన యెదుట దాఖలు చేయవలసినదనియు యుత్తరపు చేసిరి.

కోడిపండుములలో పొల్లొన్న పెద్దపెద్దలు 16 గురికే జరిమానా విధించిరి.

కావలెను

లోయరు నబార్డినేటు యింజనీరింగు పరీక్ష అయిన యిద్దరు క్యాండిడేట్లు యీతాలూకాబోర్డులో టెంపరరీగా మూడునెలలు పనిచేయుటకు కావలసి పున్నందున దరఖాస్తులు ది 25-7-28 వ తేదీలోగా పంపుకోవలెను. నెల 1-కి రు 60-0-0 లు జీతమున్నూ రూల్సుప్రకారం బత్తాయున్నూ యివ్వబడును.

ఏలూరు తాలూకాబోర్డు ఆఫీసు } బందా వియ్యన్న,
ఫలి గోదావరిజిల్లా ది 7-7-28 } (వెసిడెంటు)

సీసా 1-కి, రు 2-0-0

ఈనుండు గనేరియా అను పెగరోగమును 24 గంటలలో నివారించి మూత్రద్వారము నుండి వెలువడు ప్రావమును మాత్రము విడుచునప్పుడు గలుగు మరుగు, పోటు, మొదలగు భాధలను వెంటనే నిలిపివేయును. స్త్రీలకు గలుగు ఏవిధముయిన కుసుమవ్యాధులయినను ఆకర్మముగా కుదుర్చును. 1172-1768 ఆనందకుటీరము, కి, బై రాగిమకం వీధి, మదరాసు

దక్షిణదేశములో ఆచార్యరేగారి

పర్యటన

శ్రీ శ్రీ శ్రీ

పుదుపాలెం గాంధీ ఆశ్రమ చికిత్సాలయమును
తెరచుట

ఇంత బీదదేశములో భోగమున కవకాశములేదు

తిరుచంగోడ, జూలై 14:—శ్రీయత ప్రభులవందరే
గారు 18 తారీఖున సాయంత్రం 4-20 గంటలకు కేంకరదర్శము
చేసెను. స్త్రీమనవద్ద శ్రీయత రాజగోపాలాచారిగారు వారిని
కలిపి కొని పుదుపాలెం గాంధీ ఆశ్రమమునకు తీసికొనివెళ్లిరి. కుక్ర
వారము ప్రభులవందరేగారి క్రమదీక్షానికొను శోజాగావున నతడు
ఆశ్రమమునకు చేరవలెను గ్రామమునకు వెళ్లి దర్శించెను. ఆ
యూరిలో ప్రజలయొద్దను ఆచార్యుడు మాది, వానిని ఆశీర్వాదములను
నివ్వించి ప్రార్థించెను. కేంకరదర్శనం రహితంగా
ముఖా కన్న దక్షిణదేశమున బీదతనము చెప్పుకొన్నదని
యితరులకు చెప్పెను.

14 తారీఖు ఉదయము చుట్టుపక్క గ్రామములనుండి
వచ్చుచే చాలమంది పురుషులు రావడిగిరి. వారు దాదాపు
సెయ్యిమందియైరి. ఈ సమయంలో కొంతమంది అస్పృశ్యుల
పిల్లలందుట చేకూరి చాలసంతోషము గలగజేసెను. వారికి
వాగ్దానము కొకసారి ఆశ్రమమువారు తలంపుపొయ్యించిరి.
ఈసంతోషముననుసరించి పత్తుకూడా యివ్వబడెను.
ఉదయముంతయు నిర్మము కురియించుచుండే చుట్టుపక్కల
వారు చాలమంది రాతేకపోయిరి.

చికిత్సాలయమును తెరచుట

చికిత్సాలయము తెరచు పనులమున చుట్టుపక్కల
గ్రామములనుండి చాలమంది ప్రముఖులువచ్చిరి. శ్రీయత రాజ
గోపాలాచారిగారు రేగారి గుండగులవద్దగిరిచికిత్సాలయమును
వరచిరి. దక్షిణదేశములను చికిత్సాలయమునకు సాయముచేయ
జరిగినదని కోరిరి.

తరువాత ఆశ్రమ మేనేజరు కె. సంతానం గారు నివేదిక
ను చదివిరి.

రేగారి యుపన్యాసము

శ్రీయత రేగారి యుపన్యాసము ఆరవములోనికి రాజగో
పారిచే అనువాదము చేయబడెను. దానిలో రేగారు యిట్లు
జుడిచిరి.

‘వట్టణములలో దాటుగాచేయబడు పథులలో నధ్యక్షుని
వహించుటకన్న యీ నిరాదరణమునకు పథులలో నధ్యక్షుని
వహించుట నాకెంతయు సంతోషము కలగజేయుచున్నది. వట్ట
ణములలో భోగముననుభవించువారు గొప్ప తప్పిదముచేయుచు
న్నారు. వారికి సామాన్యప్రజల కష్టములను లేమియు తెలి
యదు! మద్రాసునందలి జమిందారులకూడ కేంకరదర్శనం
దలి జమిందారులవలె బీదవారు చెనుటయ్యెనని సంపాదించిన
దబ్బును త్యక్తపాదముగా ఖర్చుపెట్టుచున్నారని కొని
రత్నపభావతి గొండర్, పుదుపాలెం ముతాదార్ మొదలగు
వారు, ధర్మచారలను కొంగుది లేకపోయెను. వీరి త్యాగములను
నే పుదుపాలెం ఆశ్రమము సాగించబడుచున్నది. ఇట్టి ఆశ్రమ
ములవలన చాల లాభముకలదు. ప్రజలకు ద్రవ్యసహాయము
చేయుటయేగాక ధనికులకును బీదలకును నిది సయోగము కలు
గజేయును. మీరందరూ త్రాగుదుమానలెను. ఆశ్రమమునకు
ద్రవ్యసహాయముచేసి దానిని నిలవజేయుదు. నేను కలకత్తా
నా కార్యకర్తలనుండి కొన్ని పనిముట్లను పంపగలను. ఆ
ఉపన్యాసము ముగిసినతరువాత వెంకటప్పచెట్టియార్
కే. డి. నుబ్బారావు, ఎన్. భావ్యంగారం ఆశ్రమముచేయు
చున్న పనిని ప్రసంగించిరి. అంతట ఆచార్యరేగారు చికిత్సా
లయమును తెరచిరి.

సాయంత్రం ఉపన్యాసము

సాయంత్రం ప్రార్థనలైనతరువాత ప్రభులవందరే
గారు సభ్యులకు సీతముపండును నిట్లుచెప్పెను.

నేను అంగ దేశములో 8 సంవత్సరములుంటిని. ఈ కా
లములో అదేశము చాల సంపన్నమైనదని నాకు తెలియబచ్చె
ను. అట్టి భాగ్యవంతులను దేశములో ప్రజలు భోగములనుభవించి
పంపెను. కాని మనదేశము చాల బీదదేశము. ప్రజలకు కడు
పురింద అన్నము లేదు. ఇట్టి దేశములో మనకున్న ద్రవ్యమును
మోటాకారులు జుడ్డుకును, సిగరెట్లకును తలవెట్టిన పాపముకా.
బీదలుకూడ తమ ధనము నిట్లుపాడుచేసికొనుట నాకు చాలదుః
ఖము కలుగజేయుచున్నది. నీలీయను గ్రంథకర్తచెప్పినట్లు అం
గ్లేయులు భారతీయులద్వారా భారతదేశమును జయించిరి.
మరల భారత ప్రజలలో జాతీయభావము కలుగుటవలననే మన
దేశము మన పక్షముకాగలదు. ఈ పని ఉపన్యాసములవలన

బాల్యమునందు ఆరోగ్యముగా నుండిన
వృద్ధాప్యమునందుకూడ ఆరోగ్యవంతురాలిగ
నుండగలదు.

ఇది మిస్ట్రావధనమా? మీరు ఎక్కువకాలము జీవించువారలవలె నెట్టి
వృద్ధుడు ఆరోగ్యవంతుడను పొందుచుంటిరా?
ఎప్పుడైనను అలాగోగ్యముగాను, బలహీనముగా నుంటిరా? మీకు ఎప్పు
డైనను వినుక జనించి పనియనిన వినుకలను తెలుపుచుంటిరా?
తరచుగా తలనొప్పులు, తడితర నొప్పులు వచ్చుచున్నవా? గృహకృత్యముల
యెడ అవమర్యత కనపరుచుచుంటిరా? మీర సంతృప్తి నొందుచుంటిరా? వాటి
నిలన జియములేదు. శ్రీ అవయవముల సరియైనసీతిలో నుంచ నిలగుటకు మందు
లేర్పడినవి. మీరు వాడి వ్యయముగా పరీక్షించుట.

ఫెలూనామాత్రము శ్రీలకు మాత్రమే. ఫెలూనా మాత్రము శ్రీ వ్యాధుల మూలమును తొలగించును. రక్తపుష్టిని
కలిగించి నిర్మలారోగ్యమును నేకరించును. కంఠకాంతిని పొచ్చించును.

బాధితులగు బాలికలనేకులు ఫెలూనామాత్రము నేవించుటవల్ల తమ ఆరోగ్యమును పొందగలిగి నుభించుచున్నారు.

చాల యావన, కౌమారవార కృష్ణదళినిటియందను శ్రీ ఫెలూనా మాత్రము సహాయ మొనర్చి బాధల నంత
రింపుచున్నది. నుఖులైన నేనకనే శ్రీ జనముచే ప్రశంసించ బడుచున్నది.

శ్రీ బాధకు ముఖ్యకారణములు కీర మర్మావయవములలో తాపములు గలిగియుండుటయే వాటిని కుద్ర
పరచి పుష్టి చేకూర్చుటయే. వాటిమీదనే నేనారోగ్యము నాధారపడియుండును. అది పరిగా నర్థించి
యెడల మీరు పరిగా నుండబాలకు. ఫెలూనా మాత్రము వాటిని శక్తివంతముగ చేయ సామగ్యము గలిగియున్నది.
ఫెలూనా మాత్రము యిట్లు రక్తపుష్టి యొనగట్టుచు శ్రీ
వ్యాధులకు త్రిశూలముగా వర్తించుచున్నది.

వల సీసా 1 కి ద 2/4.

Sole Agents:
PATEL & DHONDY
P.O. Box 838,
Bombay

ఇండియా
బర్మా, సిలోనునందంతటను
కెమిస్టు లందరినవద్దనుదొరకును

శ్రీలకు మాత్ర మేర్పరచిన ఫెలూనా మాత్రము, పిల్లలు గలగజేయవలెనని కోరెడివారిని నేవించదగినది.
ఫెలూనా మాత్రము ప్రకృతికి సహాయముచేయుచే గాని ప్రకృతికి నిరోధముకలిగించునవికావు అందు
వలన శ్రీలకు గోభీత్వ తిలగకుండుట కీమాత్ర లెంతమాత్రమున పనికిరావు.

పాస్తుబాక్సు నెం 620 కలకత్తా

సినలైన ఫెలూనామాత్రము ఎట్టునికవరులలో అమృతబడును
గ్రహామ్ రెమిడిస్ లిమిటెడ్, కేప్ టౌను, యస్. ఏ. వారి ఉత్పత్తి. (84)

మద్రాసు రాజధాని:—డిపో:—దాదా అందుకో 260 కైక బహుశోధు మద్రాసు.

జగదగు. త్యాగములను ఎడతెగని ప్రచారమువలనను కలు
గును. ఒకానొకసమయమున నేను మహాత్ముని కార్యక్రమమున
నమ్ముచులేనివాడనుగా నుంటిని. హిందీ ప్రచారము, రాట్న
ప్రచార మన్న పరిపాపించుచుంటిని. నేడలకు వారిపనికై మెహ
నానులు లేకున్న లేకపోవుకాక! వారే దేశమేమనాను
మూలములు.

అదివారము ఉదయము ప్రభులవందరేగారు ఒక గ్రామ
ముఖా బడిని తెరచెను. రెండు గంటలకు బయలుదేరి నేలం
కెళ్లెను.

నుంగళవారమునాడు రేగారు లెంగనూరుచేరి బ్రజేంద
నాథ్ సీయగారి యింటిలో నుండెదరు. (శ్రీ (పెన్.)

సుబాష్ బోస్ అవారి ఛాయాపటమును

బహిరంగపరచును

నాగపురం, జూలై 17—ప్రజాస్వామ్యార్థమునాడు
కుడకు అవారిగారి ఛాయాపటమును ఆంధ్రు శాల్తన తారీఖున
బహిరంగపరచుటకు సుభాష్ చంద్రబోసుగారు రంగీకరించివారు.
ప్రస్తుతము అవారిగారు రాజద్రోహమునకై కిక్కి నుభవించు
చున్నారు. (శ్రీ (పెన్.)

AUCTION SALE.

Krishna District Court
Madras High Court, File C. S. 577/1926.
Kistna District Court File E. P. 116/27.
Court auction of "SRI KANYAKA PARA-
MESWARI RICE MILL" at Gudivada
adjourned from 16-7-28 to 20-7-28.
SIRAM RAMACHANDRA RAO.

తార్ పాలినులు, చేతిమగ్గులు, రైస్ మి
లులు, జిప్సమ్, వెంట్రుకలతోను, చర్మముతోను చేయబ
డిన బెల్లింగులు మిక్కిలి లాభకరముగా సరిఫరాచేయబడును.
వివరములకు ఈ డిగువలిపాపమునకు వ్రాయుదు.

హార్మఫోలో అందు కో
18 టూపిండి రేక్ ఫోర్టు, బొంబాయి.

గుంటూరు

గోవిందరాయ సురభినాట్యనభ

యావధివా రిచ్చటికి వచ్చినది మొదలు వారొన్నన
ప్రదర్శనము లన్నిటికిని నేను జాగ్రత్తచేయుంటిని. యీ సమయ
ములో శ్రీయత బంగుటూరు కోటేశ్వరరావుగారి విషయ
ములు కొంత ప్రశంసించదగియున్నది. వీరి కథనారణ్య శృం
గార పీఠరసములు చక్కగ ప్రకటింపగల గొప్ప చిత్రకాండని
వక్కాణింపదగియున్నది. ప్రారంభ ప్రధానముయిన కనకతారి
నాటకమును 15-7-28 ని సాయంత్రం మారుమొదలు ప్రద
ర్శించిరి. యిందు వచ్చుపాత్రలలో శ్రీయత టి. కోటేశ్వర
రావుగారు ప్రారంభమని పాత్ర నటించుటలో ప్రారంభము నం
తయు జనువరచి యీ పాత్రధారునిగ పుష్టిచేయించి ప్రేక్ష
కులకు దోచునట్లు నటించుట విగుల నాశ్చర్యకరముగదోచెను.
వృద్ధుల సేవకు తనను కారాగృహమునిగ నుండ నియమించినపు
డాతనిముఖ చిహ్నములు చూచియే తీరవలయును. వెద్యేల
కోటేశ్వర రావు గారు యీ పాత్రధారణము
వహించినను యాపాత్రకు తగినభావమును దన ముఖమునందు
కనపరచుచు వ్యత్యాసభావములను ప్రోసివేసి సమయోచిత
ముగ నటించుటలో నద్వితీయులని చెప్పదగియున్నది. యీ
భావప్రకటన యలవడుట బహుమందికి ప్రాప్తిపడు. ఇది
యే నటకునికి ప్రభుముఖము. గలిగించినవారి లెక్కయేల,
సతీపులుగ నుండినవారలలో నాటకలోకమున పాటుపడుచున్న
వారలలో శ్రీయత టి. రాఘవాచార్యులవారిని చూచితిని.
యిప్పు డీతనియం దాలక్షణములు గలవు. కమలాదేవిని ప్రూద
డు కోరినంతలో వారిరువురకును జరిగినసంభాషణ విగుల
విషాదమును గలిగించెను. కనకనేనునిపాత్ర నటించిన నొక
బాలిక నుమా రెనిమిది దొడ్డిది పత్తరముల వయస్సుగలిగి యా
భాగమును బహు జాగరూకలతో నటించెను. ప్రేక్షకులందరూ
విగుల సంతసించిరి. ఒక్కరనగేల, నటకు లందరూ వారివారి
భాగములను చక్కగ నిర్వహించిరిని వ్రాయుట కెంతయో
నుత్యాసమును గలిగించుచున్నది.

గుంటూరు } హరి ప్రసాదరావు,
17-7-28 } నటకుడు.

నష్టమ ఆర్యవైశ్య మహిళా మహాసభ, వాయల్ పాడు

నష్టమ ఆర్య వైశ్య మహిళా మహాసభ చిత్తూరు జిల్లా వాయల్ పాడు గ్రామమునందు 1928 జూలై 14 తేదీ శనివారము మధ్యాహ్నము మీదట సమావేశమైనది. వివిధ ప్రాంతముల నుండి విచ్చేసిన ప్రతినిధులు ప్రేక్షకులు కలిసి సుమారు 400 స్త్రీలు ఉండిరి. ప్రతినిధులు పీఠులందు ఉత్సవముతో బహు బుడేరివచ్చి శ్రీకన్యకా పరమేశ్వరి దేవస్థానమున కి ఘంటలకు చెరిరి. శ్రీమతులు కురిశేటి రామమ్మగారు ఊట్రూరి అమృతమ్మ తాయరమ్మగారు దైవ ప్రార్థన గీతములు పాడిన వెనుక శ్రీమతి పోలేపల్లి అమృతమ్మ తాయరమ్మగారి స్వాగత ప్రసక్త్యాసము చదివెరి. అనంతరము శ్రీమతి కుంభూడి సత్యవతి భాగవతమ్మగారు అధ్యక్షురాలుగ ఎన్నికైనది. అధ్యక్షురాలు మహిళా మహాసభల అవశ్యకతను గురించియు శ్రీవిద్యను గురించియు గృహీణీధర్మములను గురించియు శ్రీవిద్యా సుధుల అవశ్యకతను గురించియు సంఘసంస్కరణ ప్రాధాన్యమును గురించియు విపులముగ ఉపన్యసించెరి.

అనంతరము గుంటూరు వైశ్యయశి విద్యాలయ కా ర్యాధికారిణిగారు శ్రీమతి కార్తీకీ వేదమూలముగా రాజమండ్రి వైశ్యసేవాసదన కా ర్యాధికారిణిగారు బిల్ల కామాక్షమ్మగారు, వాయల్ పాడు నివాసులగు శ్రీమతి తాటికొండ అశిలక్ష్మమ్మగారు, మదరాసు కాపురములగు తిమ్మాడి ముక్తిలావతి, కుంభూడి సోజినీదేవిగారు శ్రీసంఘాభివృద్ధిని గురించియు అందు అవశ్యకములగు మార్పులను గురించియు ప్రవచించిన వెనుక ఈ సభ తీర్మానములు చర్చింపబడి ఏకగ్రీవముగా అంగీకరింపబడినవి.

(1) వైశ్యస్త్రీత్వమున, దానశిలయు బహిరీకృత మహిళా మహాసభాధ్యక్షత వహించిన శ్రీమతి చల్లా సోదర్యవల్లి అమ్మగారి మరణమునకు ఈ మహాసభవారు చింతిలుచున్నారు.

(2) దానధర్మములు చేయుటలో వికలాంకులను, నిరక్షులను, వ్యాధిగ్రస్తులను, విధవానులను, కాపాడుటయు జేకోవారకలగు పనులచేయువారికి సహాయపడుటయు, అవిశ్వకవినియు, పాశోహితులనును, మహాపక్షులనును సేవ జేయుటయును, మహాసభాధ్యక్షుని నే ఎన్నికగాని సత్కరించుచు, సోమ సత్కరించుచు, దుర్వ రస్థమును పెంపుకేయుట తగినవినియును ఈ మహాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

3 ఎ. బాలికలందరిని తప్పకుండా అధిమము 12 సంవత్సరముల వయస్సు వచ్చువరకైనను నిర్బంధముగ పాఠశాలకు పంపుట యావశ్యకము.

వి. మనలో వసేతులు గృహీణులనుచున్నారు. గమక వారికి పాకకాస్త్రము, ప్రథమ చికిత్స, కుటుంబము, గృహ పాఠశాలధర్మము, గృహకార్యనిర్వహణము, లోలోపచరణ సం గీతము, చిర్రితేజము, కుటుంబము మొదలైనవి నేర్పట యావశ్యకము.

సి. స్త్రీలలో బుద్ధివికాసము గలిగి యేకాభియంతుగాని యే విద్యయందుగాని ప్రాముఖ్యతకు రాదగినవారికి ఆ విద్య పూర్వముగా నేర్పట తగినసాహాయ్యముచేయుటయావశ్యకము.

(4) ఏ. వితంతుస్త్రీలు విద్యాభివృద్ధిని పంపినవే యుటకుగాను, తగినసీటి తెచ్చుటకు మూడుసంవత్సరము లైనను శ్రీసంపలకుపేటి ఉపాధ్యాయులగన, వైద్యురాలండ గను, మిత్రప్రభోధకులగన తయారుచేయుట యావశ్యకము.

వి. ఇట్టి యభివృద్ధికి యేర్పడిన రాజమండ్రి వైశ్య సేవాసదనము, గుంటూరు యశవతివిద్యాలయము కలగజేయు ప్రబోధమునకు ఈ మహాసభవారు ఆసందించుచు, ఇట్టి సంస్థల వికేషముగ యేర్పడవలెననియు, ఇప్పుడు యేర్పడివున్న సంస్థలకు తగు ప్రోత్సాహము కలగజేయవలయుననియు ఈ మహాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(5) మనలో బాలికల అవయవసంపూర్తి కలగక మునుపే సంధానముచేయుటలన హోగ్యము పోగొట్టుకొని బలహీనులగు కుటుంబములకు కనుబడి సభవారు 16 సం. వయస్సుకు నిశ్చేదప్రసవముచేయక యుండుట యావశ్యకమని ఈ మహాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(6) స్త్రీలకు తండ్రిసాత్తులోగాని, భర్తసాత్తులోగాని భాగములేనిందున వివాహకాలముందు వధూవరుల తల్లిదండ్రులకు మరీ దండలకు యివ్వదలచినధనమంతయు, వధువు కే శ్రీధర్మముగా ఏర్పాటు చేసి క్రమముగా వృద్ధియగునధిమునకుండుట యావశ్యకము.

(7) వివాహాది కుభకార్యములు ధనవంతులు స్వల్పస్వయముతో జరిపి వీధులకు మార్గదర్శకులగావలయును.

(8) నలది సంవత్సరముల వయస్సునుంచిన పురుషులు పునర్వివాహముచేసికొన గోరునపుడు వారికి అవివాహితులగు బాలికలను యివ్వకూడదని ఈ మహాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

మేము మీకు సహాయ మొనర్చ గలమా?

మీ భోజనపదార్థము లెప్పుడు జడ్డుగాను, అసహ్యకరముగా నుండకుండునట్లు నర్పుటకు మీకు మేము సలహా చెప్పగలము.

మీ ఆహారమును కోకోజము తోనే వండునట్లు దృఢనిశ్చయము చేసుకొనుడు. వంటవానిని నేతిని ఉపయోగించకుండునట్లు జ్ఞాపింపుడు. అది తరచుగా చెడిపోవును. కలపటము చేయబడి యుండును. కోకోజము తోనే వండునట్లు పట్టుదలతో నుండుడు. ఇండియాలో దొరకగల కూరగాయలనుండి తయారు కాబడిన నూనెలలో కెల్ల నిర్మలమైనది. కోకోజము తోనే వండిన, పదార్థములు జడ్డుగానుండుటనునది మరపునకు వచ్చును. ఎక్కువమంటమీద వండినప్పటికి, మండుటగాని పొగపారుటగాని సంభవింపదు.

Cocogem

అన్ని వంటపనులకు

కోకోజమునే ఉపయోగింపుడు.

Agents:—

2

ALFRED YOUNG & Co. Ltd.,

4149

Post Box No. 40, MADRAS.

(9) బాలికలకు 14 సం.లకు పూర్వము, కాలరకు 18 సం.ల పూర్వము, వివాహముచేయుట ముందరను మరలలాప కారకముగా పాత్రజ్యకాసపథము తెచ్చిన బిల్లును ఈ మహాసభవారు ఆమోదించుచున్నారు.

ఈ తీర్మానములు జరిగినవెనుక మహాసభయందు సంగీత పోటీపరీక్షలు జరిగి శ్రీమతి కుంభూడి ముక్తిలావమ్మగారికి ప్రథమమహిమముగ, మవ్వ సతకమున, శ్రీమతి పూట్రూరి అమృతమ్మ తాయరమ్మగారికి ద్వితీయమహిమగా రజత పాత్రమును యివ్వబడినది.

అధ్యక్షురాలు కుంగిపురలకలతోన, వందశార్వణములతోను, మంగళగీతములతోను పథ వీడున్నరగంటలకు ముగిసినది.

(ఒక విలేఖరి.)

అన్నిటికంటె హంగోలో 116 డిగ్రీల ఎండగాయున్నప్పటికి 86 సంవత్సరములలో ఇంత హోరమెన్నడును లేదట.

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జికోర్టులో

వి. పి. నెం 18/1928

పెటిషనరు:— సూరీశెట్టి లక్ష్మయ్యగారి కొడుకు కృష్ణమ్మ, వయస్సు 20 సం. రములు, తెలగకులం, వ్యవసాయ దారుడు, పంగిపురంబెవారు మేడవారిపాలెం బాపట్ల డి. మున సవుకోర్టు.

కౌంటరు పెటిషనరులు:— జ్ఞా నుబ్బయ్య, మరి కొందఱు.

పైన తెలపబడిన పెటిషనరు 1920 ఫిబ్రవరి 5 వ ఆక్టోబరు 20 వ నెక్కున సనసరించి ఈ కోర్టువారిచే 9-7-28 తేదీన ఉత్తర్యచేయబడిన ప్రకారము ఇన్ సాల్వెంటుగా తీర్మానించబడియున్నాడు. ఋణదాతలు వారిహక్కులను గుంటూరు అఫీషియల్ రికివరగారి ఎదుట ఋణాపుచేసుకొనవలెను. విడుదలకాలము 9-7-28 తేదీనుండి ఒక సం.రము వరకుండును.

వశ-కోర్టు } సి. వరదరాజులు పంతులు
బాపట్ల, 16-7-28. } అడివనల్ సబార్డినేట్ జడ్జి.

శ్రీకృష్ణా శ్రమము, గుంటూరు

తృతీయవార్షికోత్సవము

ఈనెల 9 తేదీ గురువారము సాయంత్రము 5 గంటలకు ఆశ్రమ తృతీయవార్షికోత్సవము జ్వాలాబిల్లువద్ద శేఖర్ కమిషనరు యన్. పి. వేటూరు దొరగారి అధ్యక్షతన జరిగెను. పల్లెటూరు తప్పక దయచేయవలెనని ప్రార్థన.

కార్యక్రమము, ప్రార్థన, అధ్యక్షుని యెన్నిక, అధ్యక్షుని ప్రారంభోపన్యాసము, ర్యదర్శినిజేడిక, అప్పకృత్యనివారణ (గాయకురాలు కాలక యునుండ్రి) ఇండ్లీ ము రెపిలేవకో, కేంకరచందాల సంవాదము, ఇంగ్లీషుసంభాషణ. రామాయణ కాలకమునుండి ఒకరంగము, బహుమతులు, ఉపన్యాసములు, అధ్యక్షుని ఆంత్యోపన్యాసము, వందనములు, మంగళము.

నల్ల పాటి హనుమంతరావు,

కార్యదర్శి.

చోళింగిపురం డి. ము. కోర్టులో

O. S. 456/28

వాది:— శ్రీమహాంతు ప్రయాగురావజీ వారు.

ప్రతివాదులు:— దాసీ, పండివిగారు పి. గె. రా.

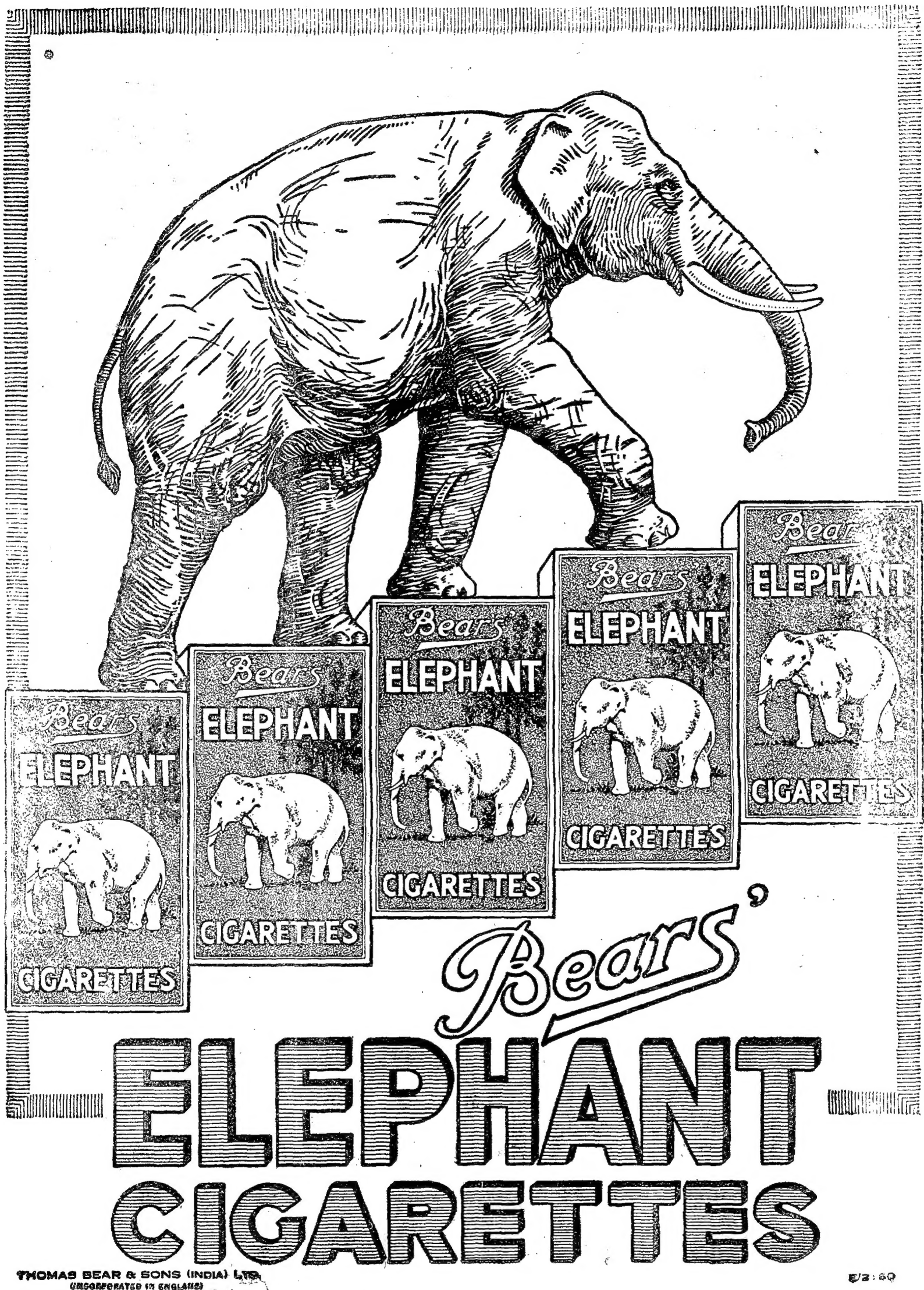
నందికాల్వ సీట్ల విషయమై యిక్కడక్కడ నున్న నష్టమును కోరి వాదిగారివల్ల యీ దావాతో ప్రతివాదులను వారిసొంత హోదాలోనున్న అక్కచ్చికుప్పం గ్రామంలో తమ యావస్థులది రయితులుకు (representatives) ప్రతినిధులుగా నున్న చేర్చి యీదావా లేబడి 7-8-28 తేదీకి వాయిదావేయబడియుండు, సంగతి యిందువల్ల ప్రకటనచేయడమయినది.

డి. సుబ్బరామయ్య

వాదిపరం వక్త్రులు

అవుడూడే తోలు   రు 1-14-0 టు 3-3-0

Bears' ELEPHANT CIGARETTES

THOMAS BEAR & SONS (INDIA) LTD.
(INCORPORATED IN ENGLAND)

జాక్ మార్టీగారి భారతపరిస్థితుల నివేదికము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, జూలై 17: — మాంచెస్టరులో ఇండియా జేను విచారణ సంఘములో జాక్ మార్టీగారు ఇండియాను చచ్చిచూచిన సంగతులను దెలుపుచు ప్రకటించిన నివేదికను చదివిరి. గనులలో పనిచేయువారి దుస్థితిని చూఖుముగ స్త్రీల సుగుర్చి వ్యక్తీకరించిరి. ప్రపంచములో సాగరక ప్రపంచములో అందరికం తెలుసు భారత పనివాంఛుత్వమున జీవన ప్రమాణమును గడపుచున్నారు.

ఇండియాలో సగటున 24 సంవత్సరముల ఆయుఃప్రమాణమే యని దెలిసిరి. విద్యావిహీనత విస్తారముగ నున్నది. ఇండియాలో బ్రిటిషుపాలనమును ఖండించుటకు ఇది కారణములగుచున్నది. ప్రజాతీర్మానములను రాజప్రతినిధి నిరసింతుట తప్పని మార్టిగారినిరి. ఇండియాలో విద్యాధితులను ప్రేక్షింపఁగోరుచున్నవారు సైమనుకుమారుని పూర్తిగ బహిష్కరించి రనిరి.

బట్లరు కమిటీ యెదుట సంసాహాధిశ్వరుల విచారణ 18 తేదీని జరుగదు. 23 తేదీనో లేక 27 తేదీనో జరుగవలెను.

ఆదివారము రాత్రి 'క్రాస్టిక్' నైమానికులు చుకనో విస్కీగారిని తమతో కొంపొయిరి. ఆతనితోపాటు నలుగురు స్నేహితులను గూడ కనుగొని వెంట గొంపొయిరి.

తుపాకిమందు వేలుట

ఫ్యాక్టరీ క్రింద 100 గురు కప్పదుట

పూర్ణబద్ధ, జూలై 14: — బెర్మింగ్హామ్ మాన్యుఫ్యాక్చరు తుపాకిమందును తయారు చేయు ఫ్యాక్టరీలపై డేన్. మందు క్రేలి 100 మంది కప్పడిరి. పెక్కుభవనములు సాగన పైనవి. నలుగురిని వైకి దీసిరి. 24 గురిని చెబ్బలు తగిలించి నుండ ప్రవ్వి వైకి దీసిరి. ఇంకను ఎందరో కప్పించుటలేదు.

విశిషు స్త్రీస్తేటు ప్రభుత్వమువాకు ఎట్టివరములు లే కుండ కల్లాగుగారి యెడల బహిష్కరణపు బాధంబుచేసిన అంగీ కరించుచున్నారమని యున్నెటెడ్ స్టేట్సు ప్రభుత్వమునకువ తేఖ నంపిరి.

మూడే సంగతులు.

మీకు లోహాలలో అందముగానుండి మిగుల ఆకర్షణీయమయినదియు,-

చిరకాలము దృఢముగా మన్ననదియు,-

కత్తి లేకుండా 100 కి నూరువంతులు మంచిపూలుతో నేయబడినదియే కావలసిన తప్పక

లా లిం లి లో హీ
ని మాత్రమే కొనుడు.

హిందూ దేశమునందు తయారైనది. ఇచ్చటి శీతోష్ణస్థితుల కనుకూలించునది. మిగుల ఉన్నతి తరగతికి చెందినది, తక్కువ ధరలో పొందదగిన దిదియే. హిందూ దేశమంతటను. ఖ్యాతిగాంచుచున్నది.

LALIMLI
PURE WOOL

సం	3 లోహాలు (తెలుపురంగులు)	పొడుగు X అం	వెడల్పు X అం	ధర రు, అ.
నెం	3 లోహాలు (తెలుపురంగులు)	3-0	1 $\frac{1}{2}$ -0	7-9
"	26 "	2-15	1-6	6-6
"	26 "	2 $\frac{1}{2}$ -0	1 $\frac{1}{4}$ -0	5-0
"	418 "	2-12	1-5	5-4
"	31 "	2-15	1-6	7-0
"	266 "	2-15	1-6	7-0
"	60 తెలుపు రంగులు.	3-0	1-6	12-8

Lalimli Agency: -

Messrs. Kapurchand & Co.,
Chickpet Bangalore City.

THE CAWNPORE WOLLEN & CO.,
(Branch of the British India Corporation Ltd.,)
Post Box No. 5, CAWNPORE.

నేషనల్ ఇండియన్
రైఫ్ ఇన్స్ట్రుమెంట్స్ కంపెనీ
లిమిటెడ్

నూతనముగా ఏర్పరచబడ్డ రైటింగులభములవద్దటి నూటికి నలుబదివంతున తిరిగి యిచ్చువద్దతుల యొక్కవివరములు.

యీ దిగువవారికి వ్రాసికనుగొనుడు.

హిందూ దేశములో యిట్టిలాభములను చూపు కంపెనీ యిదితప్ప మరియొకటిలేదని నమ్ముచున్నా మని స్టేట్సుమెంట్ చేపరువారు 15-2-28 తేదీన ప్రచురించియున్నారు.

బ్రాంచి శైతెటెరి:-సి. ఎ. మాధవరావు,
శేవసత్ ఇండియన్ రైఫ్ ఇన్స్ట్రుమెంట్స్ కంపెనీ,

117 ఆర్మీయంస్ట్రీట్, మద్రాసు.

చీఫ్ ఎజెంట్:-టి. వి. రాఘవయ్య,

హార్బర్ సర్కిల్, రెజిస్టర్.

నెల 1-కి రు 40 కేరణము మీద ఏకెంట్లు కావలెను. ఆర్డర్ల జింగు సూపరెంటెన్డెంట్లు యస్. ఆర్. ఏ. గుప్తగారు, కావలి లేక కావలి శేషయ్యగారు, కన్నా, విజయనగరం.

నె గ రో గ ము,
పక్షవాతం, చెముడు
చికిత్సకులు డాక్టర్లు అగ స్ట్రెస్వరరావు
కాకట్ల (గుంటూరు జిల్లా)

కలకత్తా పాకీవాండ్లనమ్మే

బుధవారమునుండి తిరిగి నమ్మే

ఆరంభము కావచ్చును

కలకత్తా, జూలై 16:-కలకత్తా కార్పొరేషను నేడు జరిగినది. కలకత్తాకార్పొరేషనులోని పాకీవాండ్లు యిట్టివి సమ్మేచేసియుండిరి. ఈ సమ్మే కాంతివరకుటకై ఒక సమాధాన సంఘము నియమింపబడియుండెను. ఆసంఘమువారు యీ క్రింది వరతులకు కార్పొరేషనువారు అంగీకరించవలసినదిగా సలహానిచ్చిరి.

ఆవరతు లేవన గా : - వీ ధు లు తు ది చే వాండ్ల కం ద ర కు ను మి పి 1 కి ఒకరూపాయజీతము హెచ్చింపుచేయుటకై, దొడ్లు ఊడ్చే శాండ్లలో నెల 1 కి రూ 18 లు జీతము పుచ్చుకొనుచుండిన వాల్లెం దరికిని మిపి 1 కి 1 రూపాయ జీతము హెచ్చింపు చేయవలయుననియు,

2. పాకీవాండ్లు సమ్మేచేసి యుండిన సమ్మే గడువుకాలములో కూడ వాండ్లకు రావలసిన జీతము లెక్కచూచి యిచ్చి వలయుననియు,

3. సమ్మేజరిగిన దినములలో సమ్మేలో చేరక నిలిచి యుండిన పనివాండ్లకు మాత్రము మిపి 1 కి రూ 2లు బహు మానము యివ్వవలయుననియు,

4. సమ్మేదారల పై ఆరోపించబడిన శేరములన్నిటిని కార్పొరేషనువారు ఉపసంహరించుకో వలయుననియు సమాధానకర సంఘమువారు కార్పొరేషనువారికి సూచించి యుండిరి.

ఈ శాఖకు సలహాలను కార్పొరేషనువారు అంగీకరించగలరను విశ్వాసముతో పాకీవాండ్లు సమ్మేగావించి తిరిగి పనిలో చేరిరి.

ఈ శాఖకు సలహాలనుగూర్చి చర్చించి ఆమోదించుటకై కార్పొరేషనువారు నేడు సభ చేరిరి. కార్పొరేషను సభలో స్వరాజ్యపార్టీవారగు నేను గుప్తగారును, ముఖ్యమంత్రిగారును పాకీవాండ్ల తరపున వాదించిరి. ప్రతికర్తుల, శాయకులగు బి. పి. సింగుగారుకూడ బలముగా వాదించిరి.

చిట్ట చివరకు దీర్ఘమైన చర్చ జరిగిన పిదప పై జెప్పిన 4 వరతులలో అన్నిటిని అంగీకరించిరి. కాని ఒక వరతు అంగీకరించలేదు.

సమ్మే గడువుకాలములో గూడ సమ్మేదారలకు జీతము లెక్కచూచియిచ్చుటకు కార్పొరేషనువారు అంగీకరించి తీర్మానించియుండలేదు.

ఇదియే ముఖ్యమైన వరతులనియు యీ వరతునకు కార్పొరేషనువారు అంగీకరింతురని యెంచియే పాకీవాండ్లు సమ్మేగావించి సమాధానపడిరినియు ముఖ్యమంత్రిగారు వాదించిరి.

ఈ ప్రకారముగా ఇప్పుడు అంగీకరించినయెడల ఇకముందుగూడ యిట్లే సమ్మేలుజరిగినప్పుడు చేయవలసినవచ్చునని ప్రతికర్తులు వాదించిరి.

చిట్టచివరకు ఓట్లులెక్కింపగా సమ్మేకాలపు జీతము యివ్వగూడదనియే తీర్మానించిరి.

సభకుగిడుగానే సభలోని స్వరాజ్య వాదులందరను "స్లిస్ట్" "స్లిస్ట్" అనికేకలుచేసిరి.

రాజ్ పు బుధవారమునుండియు సమ్మే ప్రారంభించబడునని ప్రతిజ్ఞావాక్యముల బల్కిరి. (శ్రీ. శ్రీ.)

బార్డోలీ సానుభూతిసభ-కొవ్వూరు

10 తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు కొవ్వూరు పోరులు శ్రీమమిడన్న వెంకటసుబ్బారావుగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమై బార్డోలీరహితులు ప్రభుత్వమువారు నిరంకుశముగా విధించిన ఆక్రమపు హెచ్చుపన్నులను ఇచ్చుట నిరాకరించుచు జరుపుచున్న సత్యాగ్రహమును గూర్చి తమ పూర్వ సానుభూతిని తెలియబరచుచు తీర్మానము గావించిరి. నేటిసభకు రహితుప్రముఖులకూడ విచ్చేయుట కొవ్వూరు చరిత్రలో అపూర్వమయ్యెను. సభలో గ్రామరహితులు వక్రిస్తు మున్నగువారు బార్డోలీ నిధికి రు 15 లను చందాగానిచ్చిరి. ఇంకనుకొందరు వాగ్దానములు చేసిరి. పిమ్మట శ్రీఆంధ్రరత్న గోపాలకృష్ణయ్యగారి నిర్వాణమునుగూర్చి పాతల విషాదమును తెల్పు తీర్మానము అధ్యక్ష పితమునుండి ఉపపాదించబడి ఆమోదింపబడినది. అధ్యక్షులు సభలో రహితుప్రముఖులచూపిన ఉత్సాహమును అభినందించి సభ ముగించిరి. (ఒక లేఖరి)

శ్రీకూరు

బోర్డుపాఠశాలల బాలబాలికల యిక్కట్లు

మా గ్రామములో పూర్వముండి యొక బోర్డు పాఠశాల ఉండెను. దానికి బోర్డుపాఠ కట్టించిన భవనమును గలదు. అపాఠశాల కాలక్రమమున వృద్ధియై ఘనమైన దాదాసంపత్తి కలిగింది. పాఠశాలకు చెందిన పాఠశాలగా మార్చబడి, దానిని పెట్టుటకు పూర్వపు చిన్నకట్టడము చాలకపోవుటయేగాక గోడలు వగైరా శిథిలమై నెత్తిపొడ కూలనొందుటచే, అధ్యక్షులతో బెట్టుట కాగిలించిరి. పల్లెటూరిలో రైతులకు నివాసయోగ్యమగు యిండ్లు అధికమైనను దాదాపు నూరు, నూటయేబదియిది బాలుకును, యేడుగురు ఉపాధ్యాయులును గలది నిర్మాణమునకు పరిశ్రమ చేయుట కనువుగాక, విద్యార్థులయొక్కయు, ఉపాధ్యాయులయొక్కయు ఆరోగ్యమునకు భంగము గలిగించునని గ్రామములు బోర్డువారికి చెప్పుకొనగా, అధికభవనము గ్రామములయొక్క విగతవ్యయ ప్రయోగములన్ని నూతనభవనమును గట్టించెదమని బోర్డువారు అనిచ్చిరి. వెంటనే గ్రామములు రూ. 1500లను సుమారు రిప్పటికి ధనమును సంఘము క్రిందటనే చెల్లించిరి. కాని నాలుగుంటి పాఠశాల "ఆదిగో పులి యనిన యిదిగో తోక" యని ప్రజల హానిదీయేగాని నూతన భవననిర్మాణవిషయమై బోర్డువారు రావించిన దేవులు లేకపోవుటచే, ఉన్న కర్మమునకు దుపరికర్య" మన్నట్లు, యీ దినమే రేపా పాలనన్న ప్రాతియెట్టిమెంటి పాఠశాలాభవనములో క్రొత్తగా నొక బాకాపాఠశాలను పెట్టించియున్నారు. ఏ గాలిదేవుడో; నానదేవుడో కన్ను దెగచి చూచినచో యిది తత్క్షణమే శిలపాలయి అందున్న బాలికలకు ప్రాణహానినైతమ గలిగించుననుభవము మొదలుగలదు. గ్రామములై రై క్యముగా నున్నపుడు ప్రవ్యయము దీసికొనివెల్లి బోర్డువారి కప్పగించిరేగాని, యిప్పుడు వర్తమాతీతముగానున్న యంతకలహములచే నై రెండు మూళ్లలోని బాల బాలికలు, ఉపాధ్యాయులు బడుయిక్కట్లు గమనించుచున్నారని, తుంకు పాఠశాలాభవనము ప్రస్తుతము దెచ్చు వారుగాని లేరు. అంతకన్న మున్నగు మాకేటికి గోడయినట్లు బోర్డువారు దానిని భావించుకొనున్నారు. పాఠశాలకుంచుబడిన భవనముల విషయమై ప్రతివర్సరును విద్యాకాఖాధిపతులు రిమార్కులు వ్రాసి బోర్డు పరిపాలకుల దృష్టి మా గ్రామపాఠశాల వైపు మరలలేదు. భవననిర్మాణ భారము తమపైననే యుండినచో కాలయాపన మొకింతచేసినను సమంజసముగాను, దుశీమగాని త్వరలో పాఠశాలకు తగువసతి చేర్చుటకు, నాశతో గ్రామవాసులు తొంతగనడిచినను బోర్డువారు రిట్లుపేక్షించుట కోరవలయు. ఎన్నివిధిపరీక్షలు అంపుకొనినను ఫలము నుమితము గకలెదలేదు.

కనుక యిక్కడ మా గ్రామవిద్యార్థుల యిక్కట్లు గమనించి తగిన విక్రంతిస్థలముల యందు పై శివబడిన రెండు పాఠశాలల కనునకు భవనములను నిర్మింపజేసి ప్రజాకృతజ్ఞతకు పాత్రులయ్యెదరు గాకయని శ్రీ బోర్డువారిని ప్రార్థించుచున్నాను.

వాసిరెడ్డి నాగేశ్వరరావు.

శాండ్ లేహ్యము.

గ్యారంటీ: శాస్త్రోక్తముగ కాబడినది!

20 తులముల డబ్బీ రూ 2-0-0 మాత్రమే.

తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము

ఈ లేహ్యము ఒక గొప్ప మహత్మునిచే క్రొత్తగా కనిపెట్టబడినది. శాండ్ లేహ్యము నేవించిన యిండియన్ యూనిటెడ్ స్టాండ్స్ లిమిటెడ్, కాన్, క్యాన్, పాండుపు, దుర్బలత్వము, అరుచి, సుందరత, నిక్కాక, పురాతనజ్వరము మొదలగు మహావ్యాధులు నివృత్తియై యిండియన్ యూనిటెడ్ స్టాండ్స్ లిమిటెడ్ వద్దనున్నది. ఇది ప్రతివారును తప్పక నేవించదగినది. అనేక యోగ్యతా పత్రాలు నమృదున్నవి. ఇంకా దీని ఆద్యుతగుణములు వాడునిధము డబ్బాతో పంపబడును. ఒకడబ్బా నేవించినచో దీని ఆద్యుతగుణమును అనతి కాలములోనే బడయగలరు. వైద్యకుల తగినట్లుగనే తప్పక సుఖమునిచ్చును. నేడే ఒకడబ్బాకు ఆర్డరవ్రాయును.

మేనేజర్:-

గుప్త ఆయుర్వేద నిలయం,

బరంపురంసిటీ (గంజాంజిల్లా)

ది గ్రేట్ ఈస్టర్న్

లైఫ్ అష్యూరెన్స్

కంపెనీ లిమిటెడ్

(స్టేట్ సెటిల్ మెంటులో

యిన్ కార్పొరేటు కాబడినది)

ఖాంబాయి బ్రాంచి నెం. 50-52 చర్చి గేట్ స్ట్రీట్

మూలధనము. ఒకకోటిరూపాయలుకు మించినది. భవనమంతయు ఇండియాలోనే యిన్ వెస్ట్ చేయడమైనది. (4617)

యం. యం. నాదన్, ఆర్. వెంకటాచారి,

ఆంధ్రజిల్లాలకు ఛీఫ్ ఏజెంట్లు

చీఫ్ ఏజెంట్లు. వెవేరి, మదరాసు.

ఉచితము. ఉచితము.

అందరికీ గుచితముగా జంపబడును 3298

ఈ గ్రంథమునందు

కీరవ్యాధులను నివారించుటకు పూర్తిగావర్జింపబడినది. ఇందునా యొక్కయు, నాశివ్యుల యొక్కయు, పెక్కువధకులను నూచించుచున్నావటములుగూడ కలవు. దీనిని పసుగ్రముగ వరించిరేని నావ్యాధులనువధించి మాకుబాగుగ బోధపడ గలదు.

నా అనుభవ శాస్త్రీయ కీర వ్యాధులను వధించి.

దు. ప్రతిభారతీయునకును దీని జరిగిన మార్గమున నూతన శాస్త్రమును కీర వ్యాధులను వధించి కలిగి తీరును. తపాలా కర్తృత్వ మాత్రము రూ. 0-2-0 రెండవాయి వంపిరేని యీ గ్రంథము వెంటనే వంపబడును. దీని మీదప యాత్రయందు నిష్పంశయముగ మార్చుకలిగి తీరును. ఈసమయము పోగొట్టుకొనకుడి. ఈవిషయము మీచిత్తమునందుండగనే లేఖన వ్రాయుడు. దీనినిబది అయ్యారోగ్య జలముల ననుభవించుకు గాక.

ప్రొఫెసర్ యం. వి. కృష్ణారావు ఆధిపత్య కీర వ్యాధులనువధించి పోష్టు జనవరిగూడి, రెంగురూరు, (సిటి)

మంచి తరుణము

చెడిన ఆరోగ్యమును మరల చక్కగూర్చుకొనుటకు ఆతంకనిగ్రహ మాత్రము ఉపయోగించవలెను.

82 మాత్రము గల డబ్బీ 1 కి. రూ 1/-

ఆతంకనిగ్రహ ఫార్మశీ

26, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

అమితమైన సువాసన

విడువక తక్కుయి రిట్ సబ్బును వాడుటచే మీచర్మమునందుగల నెత్ వెల్ వంటి మృదుత్వము అట్లునేయుండును.

Made by GOODWIN'S, Manchester

Agents: P. HOLT & Co., Ltd.

P. O. BOX 237 3433

MAI. RAS.

చెన్న పురి బజారు ధరలు

1928 సం॥ జూలై 18-వ తేది బుధవారము

1. ధాన్యములు		
దియ్యముపస్తాలు		
కునుమ తెనాలి	,, 42 కలవి	రూ 18 0 0 14 0 0
నెల్లూరి	,, డిల్	,, 18 12 0 14 8 0
ధిల్లి	,, డిల్	,, 15 0 0 17 0 0
రాగులు	ర. 164 బస్తా 1-కి	,, 11 0 0 12 0 0
శువులు	,,	,, 18 0 0 22 0 0
2. ధాన్యమువస్తువులు		
కందులు బస్తా 1-కి ర 205	,,	,, 15 0 0 16 0 0
నెనగలు	,, డిల్	,, 12 14 0 18 8 0
పెనలు	,, డిల్	,, 14 0 0 16 8 0
మినుములు	,, డిల్	,, 14 0 0 17 0 0
ఉలపలు	,, ర 195	,, 11 0 0 11 8 0
3. నూనెవస్తువులు		
శువులునూనె కా 1-కి	,,	,, 145 0 0 150 0 0
నెయ్యము 1-కి	,,	,, 14 0 0 21 0 0
వివర్ణ తేనెనెనగవస్తు కా 1-కి	,,	,, 50 0 0 52 0 0
చరితోకొట్టిన	,,	,, 48 0 0 46 0 0
తేనెనెనగనూనెగానగ కా 1-కి ర 110-0 వివర్ణ నూనె 108		
ఆముదము కా 1-కి		108 0 0 110 0 0
4. చిల్లరవస్తువులు		
చాయనకుపు కా 1-కి		112 0 0 115 0 0
మారకకుపు	,,	75 0 0 80 0 0
విరవకాయలు(గుంటూరు) కా 1-కి		77 0 0 84 0 0
దనియాలు	,, కా 1-కి	91 0 0 105 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి		రూ 40,45
కాళవా నీలిపాయకట్టు	,,	,, 50,55
రెల్లము కా 1-కి		రూ 28 0 0 50 0 0
అస్కాచక్కర బస్తా 1-కి	,,	,, 27 4 0 27 8 0
చింతపండు కా 1-కి	,,	,, 28 0 0 60 0 0
5. ఇనుము		
పట్టారకం కా 1-కి	,,	,, 82 0 0 88 0 0
నడకం	,,	,, 29 0 0 81 0 0
రవుండు	,,	,, 27 0 0 83 0 0
6. నూలు		
నెం 20 లెన్ని సింహం యాటి		రూ 7 14 0
నెం 6 ,, కట్టారి	,,	,, 5 4 0
నెం 24 ,, లాకి	,,	,, 6 0 0
నెం 20 కి రెట్టెట్రిలు	,,	,, 7 14 0
నెం 40 బామ్మరు 10 పా	,,	,, 11 14 0
నెం 44 సాండో	,,	,, 6 0 0
నెం 40 రాడి	,,	,, 11 0 0
నెం 4 లెన్ని మసీద	,,	,, 4 8 0
7. దూది		
బోండావస్తు బాదన 1-కి		రూ 482 0 0
8. లోహములు		
నెం 100 కులం 1-కి		రూ 65 10 0 65 0 0
బంగారు కులము 1-కి	,,	,, 21 0 0 21 2 0
నవరక 1-కి		18 8 0
ఇత్తడి కా 1-కి	,,	,, 280 0 0 284 0 0
కాగి కా 1-కి	,,	,, 270 0 0 275 0 0
రంగులు		
అ తేలు స్వీట్లరూండు అలివరూండ్ సింహం		
	పీపా 1-డిగ్రీలు 200 కి	రూ 58 0 0
,, నీలిరవ 1 కరి		1 10 6
,, 14 రకులు		1 10 0
,, 28 రకులు		1 9 0
,, 56 రకులు		1 8 6
,, 1 అందర		1 8 0
కీర్తిము పొట్టుస్కాల్ రెడ్ అనగా (బర్ని రెడ్డు)		8 4 0
కాంగో 8 డి		1 0 6
డర 4 డి		1 2 0

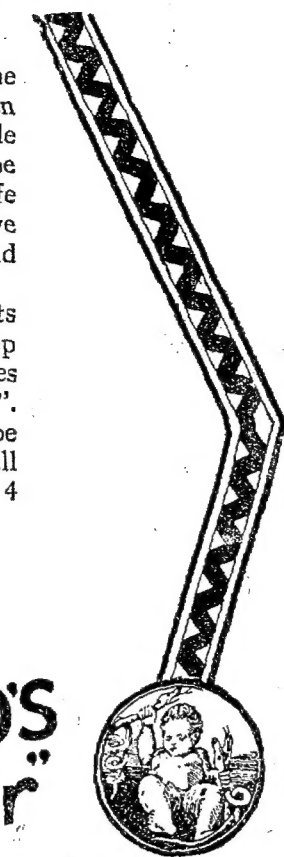
చంటిబిడల ఆ జీ
ర్ణ వ్యాధులకు నిరపా
య కరమగును.

**"FIFTEEN POINTS
FOR
MOTHERS"**

That is the name of the invaluable booklet given free with every bottle Wood - word's "Gripe Water." the one safe remedy for all digestive ailments in babies and your children.

Here is one of the points "Never put baby to sleep using so-called remedies which contain narcotics". Wood - word's "Gripe Water" is free from all dangerous drugs.

**WOODWARD'S
"Gripe Water"**

KEEPS BABY WELL

W. WOODWARD (1920) Manufacturing Chemist,

79-87, Fortoss Road, London N. W. 5.

దీనితో మాడ తల్లు
లు పిల్లలను పెంచవల
సిన విధములన్నియు
ప్రాయబడిన పుస్తక
ము ఉచితముగా పం
పబడును. 9484

ఉడివడ్డీగ్రౌప్
వాటర్ ప్రతియంబు
నుండతగినది.

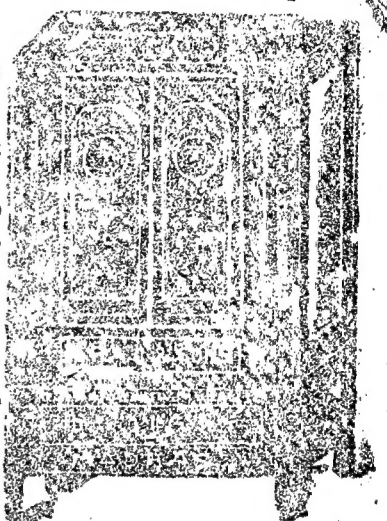
శ్రీరాధ సరసింహం
(బ్రదర్స్ కాకావాడ
వారి వద్ద దొర
కును.

Price Annas 10 only.
AMRUTANJAN DEPOT.
BOMBAY & MADRAS.

నమ్మక మైనది 8228 భద్రమయినది

మాకం పెనిలో
శాస్త్రములతో
ఆనక నుర్మములతో
యనుమ పెట్టెలు
కనుగు చేయించి
కలసరముగా విక్ర
యించబడును.

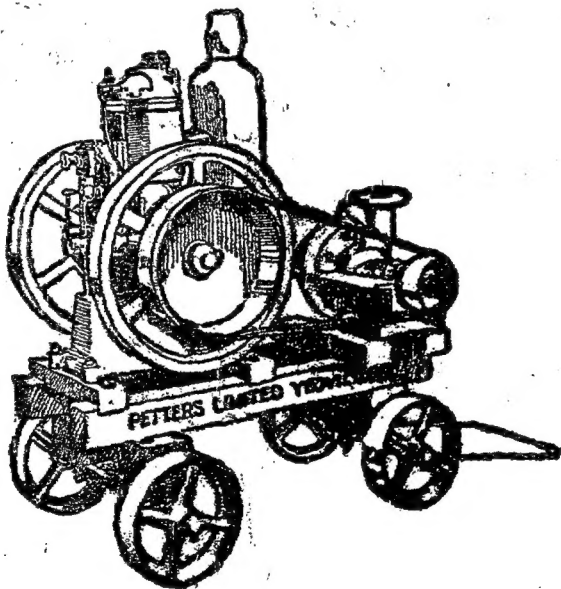
యనుమ పెట్టెలు
శ్యాపారం, అండు
మీమాన యేజంట్లు

రాచమడుగు పెద్ద అప్పయ్య కెట్టి అండు నన్ను,
77, వారాయామొదలి పిల్లి, మద్రాసు.

మా న స్థా ల్లా సి నీ మాత్ర లు
30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)
జలగులభము! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణగుణము!
కేరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి పెత్తకాకల
కిమాత్రలు దివ్యామృతము. అజీర్ణము, అహిచి, ఆపులించులు,
అగ్ని మాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలహీనము, పిక్కిలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు,
ప్రేక్ష్య, అనులు మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను
బోగొట్టి జీహమును మంచి ఆర్యోమమును దెచ్చును.
ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను వెంటనే మాన్పును.
ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి, అనుభవముగల ఔషధ
ముగులచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును.
ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
విరునామా:— (1078)
ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
పోస్టు నిడుమోలు, ఎలక్కుర్రు, కృష్ణాజిల్లా,

వ్యాజ్యకలకావతి

రతి మన్మథులవలె దాంపత్య సౌఖ్య మిచ్చును. ధారు
వృద్ధికి ప్రఖ్యాతికెందినది. ఒక మోతాదునకే గుణ మిచ్చును.
అనేకులు పరీక్షించిరి. ఎంత పలుచని వీర్యమునైనను గట్టిపర్చి
స్వప్న ముందును, మాత్రముతోను పోయెడి కుక్రవత్తమును మా
న్పును. ముసలితనము, నపుంసకత్వము బాపి నూతన యౌవ
నము, చక్కని సంసార సౌఖ్యము సంతృప్తిభాగ్యము ఇచ్చును.
రెండు సీసాలమందు శతవృద్ధులైన నను యౌవనులుగ్గ కేయును
యౌవనులకు స్త్రీలలోలతచే గలుగు వీరసము, కాళ్ళు లాగుట
బోసడచి మిక్కిలి ధాతువుపైసిచ్చును. 40 మాత్రలు సీసా
రు 2-0-0, పోస్టేజీవేరు. 8949
ఆయుర్వేదరత్న డాక్టరు ఆచార్యులు,
ఆయుర్వేద రసాయనశాల నెం 1 ఏలూరు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా

**వెటర్న్ సకలవిధముల
జలయంత్రములు**

మావద్ద యంజనులు, జలయంత్రములు, విరివిగా స్టాకులోనుంచి, తేలికైనవి, చులకనగా
తీసుకొనబోదగినవి, స్థిరముగా ఏర్పాటు చేయబడవలసిన యంత్రములను అన్ని తగుపరిశరములచే
అమర్చబడి, పోటీను తిరస్కరించదగిన తగ్గు ధరలకు పెంటనే సరఫరా చేయుదుము.

పెటర్స్ ఎంజనుల మొదలగువాటికి సంబంధించి పూర్తివివరములు కాకినాడలో గల మా
ప్రాంచి ఆఫీసునందుకూడ తెలుపబడును అచ్చట ఒక సంపింగు స్టెల్లుపనిచేయుటను కూడ
చూడవచ్చును.

బెస్ట్ అండు కంపెని లిమిటెడ్.,

3579 (యంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు)
పోస్టుబాక్సు 63, మదరాసు.